

МДЗ "Балша" АД

пк 1217, гр. София,
район Нови Искър,
село Балша
тел.0883311883, 0882113613

ИНФОРМАЦИЯ

**за преценяване на необходимостта от оценка на
въздействието на околната среда
на инвестиционно предложение**

**„УДЪЛЖАВАНЕ НА СРОКА НА КОНЦЕСИЯ ЗА
ДОБИВ НА ПОДЗЕМНИ БОГАТСТВА – СТРОИТЕЛНИ
МАТЕРИАЛИ - ВАРОВИЦИ И ДОЛОМИТИ ОТ
НАХОДИЩЕ „ЛЮЛЯЦИТЕ“, РАЗПОЛОЖЕНО В
ЗЕМЛИЩАТА НА С. БАЛША, РАЙОН НОВИ ИСКЪР,
СТОЛИЧНА ОБЩИНА, С. ЦАРИЧИНА И С.
ДРАГОВИЩИЦА, ОБЩИНА КОСТИНБРОД,
СОФИЙСКА ОБЛАСТ“**

(Приложение № 2 към чл. 6 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Доп. - ДВ, бр. 3 от 2006 г., изм. и доп., бр. 3 от 2011 г., бр. 12 от 2016 г., в сила от 12.02.2016 г., изм., бр. 3 от 2018 г., бр. 31 от 2019 г., в сила от 12.04.2019 г.)

София, юни, 2025 г.

Съдържание

УВОД 9

1	ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ.....	10
1.1	Име, постоянен адрес, търговско наименование и седалище	10
2	РЕЗЮМЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	10
2.1	Характеристики на инвестиционното предложение	12
2.1.1	<i>Размер, засегната площ, параметри, мащабност, обем, производителност, обхват, оформление на инвестиционното предложение в неговата цялост.....</i>	<i>12</i>
2.1.1.1	Етап експлоатация.....	13
2.1.1.2	Етап Рекултивация	21
2.1.1.3	Капацитет.....	21
2.1.1.4	Надземен рудничен комплекс (сгради и съоръжения, обслужващи управлението и дейността на предприятието).....	23
2.1.1.5	Качествени показатели на суровината след преработката	23
2.1.2	<i>Взаимовръзка и кумулиране с други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения</i>	<i>24</i>
2.1.2.1	Инвестиционни намерения на други възложители за прилежащата територия.....	24
2.1.3	<i>Използване на природни ресурси по време на строителството и експлоатацията на земните недра, почвите, водите и на биологичното разнообразие;.....</i>	<i>27</i>
2.1.3.1	Земи и почви.....	27
2.1.3.2	Водоснабдяване.....	28
2.1.3.3	Електрозахранване	29
2.1.3.4	Горива	29
2.1.3.5	Суровини и материали.....	29
2.1.4	<i>Генериране на отпадъци – видове, количества и начин на третиране, и отпадъчни води;.....</i>	<i>30</i>
2.1.4.1	Отпадъци, чието управление е регламентирано от Закона за управление на отпадъците	30
2.1.4.2	Минни отпадъци от Добива и първичната преработка, чието управление е регламентирано от Закона за подземните богатства	31
2.1.4.3	Отпадъчни води.....	34
2.1.5	<i>Замърсяване и вредно въздействие; дискомфорт на околната среда;.....</i>	<i>34</i>
2.1.5.1	Емисии в атмосферен въздух	34
2.1.5.2	По време на извеждане от експлоатация и рекултивация	38
2.1.5.3	Количествено определяне на емисиите.....	38
2.1.5.4	Шум.....	40
2.1.5.5	Вибрации и вредни йонизиращи лъчения.....	44
2.1.6	<i>Риск от големи аварии и/или бедствия, които са свързани с инвестиционното предложение;.....</i>	<i>46</i>
2.1.6.1	Възможни рискове и аварии за съоръжението за минни отпадъци (смо).....	46
2.1.7	<i>Рисковете за човешкото здраве поради неблагоприятно въздействие върху факторите на жизнената среда по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.</i>	<i>50</i>
2.2	Местоположение на площадката, включително необходима площ за временни дейности по време на строителството.....	53
2.3	Описание на основните процеси (по проспектни данни), капацитет, включително на съоръженията, в които се очаква да са налични опасни вещества от приложение № 3 към ЗООС.	54
2.3.1	Описание на основните процеси.....	54
2.3.2	Схема на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура.	55
2.3.3	Програма за дейностите, включително за строителство, експлоатация и фазите на закриване, възстановяване и последващо използване.....	56
2.3.4	Предлагани методи за строителство.....	56
2.3.5	Доказване на необходимостта от инвестиционното предложение.	56
2.3.6	План, карти и снимки, показващи границите на инвестиционното предложение, даващи информация за физическите, природните и антропогенните характеристики, както и за разположените в близост елементи от Националната екологична мрежа и	

	най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита, и отстоянията до тях.....	56
2.3.6.1	Отстояние от Защитени обекти – населени места.....	56
2.3.6.2	Отстояния от защитени територии и ЗЗ по Натура 2000.....	57
2.3.6.3	Защитени вековни и забележителни дървета	58
2.3.7	Чувствителни територии, в т.ч. чувствителни зони, уязвими зони, защитени зони, санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди и др.; Национална екологична мрежа.....	60
2.3.8	Други дейности, свързани с инвестиционното предложение (например добив на строителни материали, нов водопровод, добив или пренасяне на енергия, жилищно строителство).....	65
2.3.9	Необходимост от други разрешителни, свързани с инвестиционното предложение....	65
3	МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОЕТО МОЖЕ ДА ОКАЖЕ ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ НЕСТАБИЛНИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, ПОРАДИ КОЕТО ТЕЗИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ, И ПО-КОНКРЕТНО:.....	66
3.1	Съществуващо и одобрено земеползване	66
3.1.1	В границите на съществуващата с РМС концесионна площ.....	66
3.1.2	Извън границите на концесионната площ	68
3.2	Мочурища, крайречни области, речни устия;	69
3.3	Крайбрежни зони и морска околна среда;	69
3.4	Планински и горски райони;	69
3.5	Защитени със закон територии	69
3.6	Засегнати елементи от Националната екологична мрежа	69
3.7	Ландшафт и обекти с историческа, културна или археологическа стойност	69
3.8	Територии и/или зони и обекти със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита.....	70
4	ТИП И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПОТЕНЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, КАТО СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ВЕРОЯТНИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ПОСЛЕДИЦИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ВСЛЕДСТВИЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	71
4.1	Въздействие върху населението и човешкото здраве, материалните активи, културното наследство, въздуха, водата, почвата, земните недра, ландшафта, климата, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии.....	72
4.1.1	Население и човешко здраве.....	72
4.1.2	Материални активи.....	74
4.1.3	Културното наследство	75
4.1.4	Атмосферен въздух и климатични фактори	75
4.1.4.1	Релеф	75
4.1.4.2	Климатични условия.....	75
4.1.4.3	Обобщение.....	79
4.1.4.4	Качество на атмосферния въздух	80
4.1.5	Води	81
4.1.5.1	Повърхностни води.....	81
4.1.5.2	Подземни водни тела (ПВТ).....	83
4.1.5.3	Прогноза на въздействие	87
4.1.6	Почви	88
4.1.6.1	Характеристика на почвите.....	88
4.1.6.2	Нарушени земи и земеползване	90
4.1.6.3	Очаквани въздействия	96
4.1.7	Геоложка основа и земни недра	98
4.1.7.1	Стратиграфия и литология. Описание	98
4.1.7.2	Геоложки строеж.....	98

4.1.7.3	Орохидрография.....	100
4.1.7.4	Тектоника.....	101
4.1.7.5	Сеизмична опасност.....	101
4.1.7.6	Свлачища	103
4.1.8	<i>Ландшафт</i>	103
4.1.8.1	Описание на главните черти на ландшафта в района на инвестиционното предложение	103
4.1.9	<i>Биологично разнообразие</i>	105
4.1.9.1	Растителност.....	105
4.1.9.2	Фауна.....	109
4.2	Вероятност, интензивност, комплексност на въздействието.	111
4.3	Очакваното настъпване, продължителността, честотата и обратимостта на въздействието.	111
4.3.1	<i>Атмосферен въздух</i>	111
4.3.2	<i>Води</i>	112
4.3.3	<i>Почви</i>	112
4.3.4	<i>Геоложка основа</i>	112
4.3.5	<i>Ландшафт</i>	112
4.3.6	<i>Биологично разнообразие и неговите елементи, и защитените територии</i>	112
4.3.7	<i>Шум</i>	112
4.4	Комбинирането с въздействия на други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения.	113
4.5	Възможността за ефективно намаляване на въздействията	113
4.6	Трансграничен характер на въздействието.	113
4.7	Мерки, които е необходимо да се включат в инвестиционното предложение, свързани с избягване, предотвратяване, намаляване или компенсиране на предполагаемите значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве.	113
4.7.1	<i>Проектиране и строителство</i>	114
4.7.2	<i>Експлоатация</i>	115
4.7.3	<i>Закриване и рекултивация</i>	115
5	ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС КЪМ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.....	115
6	ПРИЛОЖЕНИЯ.....	116

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 2.1-1–	Координатен регистър на концесионната площ на находище “Люляците “	13
Таблица 2.1-2–	Координатен регистър на граничните точки на находище „Люляците“.	13
Таблица 2.1-3 –	Параметри на системата на разработване.	15
Таблица 2.1-4 –	Налична механизация на територията на ИП.....	16
Таблица 2.1-5 –	Параметрите на ПВР.	17
Таблица 2.1-6 –	Състояние на запасите	22
Таблица 2.1-7 –	Резултати от измервания на емисиите на прах от аспирациите на ТПИ през 2023г.	37
Таблица 2.1-8 –	Прахови емисии от дейностите в кариера “Люляците“ (тона).	38
Таблица 2.1-9 –	Емисии (в тона) за една концесионна година на кариерната механизация.....	40
Таблица 2.1-10 –	Емитирани вредни вещества (тона) при детонация на ВВ.....	40
Таблица 2.1-11–	Ориентировъчни шумовите характеристики на добивната техника.	41
Таблица 2.1-12 –	Прогнозни шумови нива в околните населени места.	42
Таблица 2.1-13–	Интензивността на звука от взривната вълна в околните населени места.	43
Таблица 2.1-14 –	Резултати от проведените измервания на нивата на шум.....	44
Таблица 2.3-1 –	Зони за защита на водите съгласно чл. 119, ал. 1 от ЗВ.....	61
Таблица 4.1-1 –	Очаквани въздействия върху здравно-хигиенни аспекти в резултат от реализация (строителство и експлоатация) на ИП.....	73
Таблица 4.1-2 –	Норми за защита на човешкото здраве.....	80
Таблица 4.1-3 –	Критичното ниво за опазване на растителността и екосистеми.	81

Таблица 4.1-4 – Повърхностни водни тела в обхвата на ИП (по План за управление на речните басейни 2022 - 2027 г.).....	82
Таблица 4.1-5 – Данни за повърхностните водни тела в обхвата на ИП.	83
Таблица 4.1-6 – Тип земеползване в района	83
Таблица 4.1-7 – Подземни водни тела в обхвата на ИП.	83
Таблица 4.1-8 – Натиск от дифузни източници върху подземните водни тела.....	85

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 2.1-1 – Контур на граничните точки на концесионна площ – находище „Люляците“ (М 1:10000).....	13
Фигура 2.1-2 – Линейна схема на ТПИ – находище „Люляците“.....	20
Фигура 2.1-3 – Технологична схема на ТСИ.....	20
Фигура 2.1-4 – Местоположение на надземния рудничен комплекс в района на находище „Люляците“.....	23
Фигура 2.1-5 – Функционално устройство на територията на находище „Люляците“ (по ОУП на община Костинброд).....	24
Фигура 2.1-6 – Разстояние между находище „Люляците“ и кариера „Градец“.....	25
Фигура 2.1-7 – Разстояние между находище „Люляците“ и кариера „Целовижда“.....	26
Фигура 2.1-8 – Разстояние между находище „Люляците“ и кариера „Лисия“.....	26
Фигура 2.1-9 – Тип земеползване в границите на находище „Люляците“ през удължения концесионен срок. Червен контур - граница на концесионната площ; Син контур - граница на запасите (по Google Earth Pro).....	27
Фигура 2.1-10 – Тип земеползване в границите на находище „Люляците“ през удължения концесионен срок. Червен контур - граница на концесионната площ; Син контур - граница на запасите (по КККР).....	27
Фигура 2.1-11 – Разположение на аспирационните 9 броя източници на ТПИ.....	37
Фигура 2.1-12 – Отстояния на Находище „Люляците“ до най-близките населени места.....	41
Фигура 2.1-13 – Точки, в които са проведени измеренията на нивата на шум.....	44
Фигура 2.1-14 – Карта на заливните територии при наводнения по данни от Гражданска защита, наложена върху Референтен слой - Земно покритие (Извадка).....	47
Фигура 2.2-1 – Местоположение на Находище „Люляците“.....	53
Фигура 2.2-2 – Площи на находище „Люляците“: червен контур – граница на концесионната площ; син контур – граница на запасите.....	54
Фигура 2.3-1 – Отстояния на Находище „Люляците“ до най-близките населени места.....	57
Фигура 2.3-2 – Местоположение на находище „Люляците“ спрямо 33 по Натура 2000.....	58
Фигура 2.3-3 – Местоположението на чувствителна зона BGCSAR104 (извадка от карта на Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – чувствителни зони от План за управление на речните басейни в Дунавски район 2022 - 2027 г.).....	62
Фигура 2.3-4 – Местоположение на нитратно уязвима „Югозападна зона“ (извадка от карта на Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – чувствителни зони от План за управление на речните басейни в Дунавски район 2022 - 2027 г.).....	63
Фигура 2.3-5 – Извадка от Карта на Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване 5 слой - План за управление на речните басейни в Дунавски район 2022 - 2027 г.....	63
Фигура 3.1-1 – Местоположение на: концесионната площ на находище „Люляците“ (червен контур); контур на запасите (вътрешен син контур) с вид територия и НТП на засегнатите земи в 1000 m буферна зона (светло син контур).....	66
Фигура 3.1-2 – Местоположение на: концесионната площ на находище „Люляците“ (цикламен контур); контур на запасите (вътрешен син контур) с вид територия и НТП на засегнатите земи в 1000 m буферна зона (зелен контур).....	66
Фигура 3.8-1 – Отстояния на Находище „Люляците“ до най-близките населени места.....	71

Фигура 4.1-1 – Топография на района на ИП.	75
Фигура 4.1-2 – Градация на максималните температури по дни от месеца за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.	76
Фигура 4.1-3 – Брой на валежните дни в градация и количеството валеж за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.	77
Фигура 4.1-4 – Дни с облачност през годината за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.	78
Фигура 4.1-5 – Роза на честотата (в %) на вятъра по скорости в градация за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.	78
Фигура 4.1-6 – Градация на скоростта на вятъра по дни от месеца за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.....	79
Фигура 4.1-7 – Повърхностни водни тела в обхвата на ИП (извадка от Карта на Силно модифицирани повърхностни водни тела).	82
Фигура 4.1-8 – Извадка от Карта на Подземни водни тела - слой 5 - Триас-Юра-Креда, ПУРБ.	84
Фигура 4.1-9 – Почвено- географско райониране на България.....	89
Фигура 4.1-10 – Земно покритие 2018, класове по ниво 2 за района на ИП.....	95
Фигура 4.1-11 – Местоположение на находище „Люляците“ с начин на ползване на земите в: концесионен контур (червен контур), граници на доказаните запаси (син контур) и 1000 m зона на въздействие – циан контур (по Google Earth).	95
Фигура 4.1-12 – Хидрогеоложка карта на района с очертана концесионна граница на МДЗ „Балша“ (червен контур).	101
Фигура 4.1-13 – Карта на максимално ускорение (1000 г. период на повторяемост).	102
Фигура 4.1-14 – Карта на сеизмичната опасност в максимално ускорение (g) за период на повторяемост 475 години.	102
Фигура 4.1-15 – Разпределение на площите засегнати от свлачищни процеси, ha.	103
Фигура 4.1-16 – Ландшафтно райониране на България.....	104
Фигура 4.1-17 – Флористични райони (по Флора на НРБ, Im. 1963 в География на България, 2002).	106

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АИС	Автоматична измервателна станция
БДДР	Басейнова дирекция Дунавски район
БДЗП	Българско дружество за защита на птиците
ВТ	Водно тяло
ДВ	Държавен вестник
ДВГ	Двигатели с вътрешно горене
ДОВОС	Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ДОС	Доклад за оценка на съвместимост с предмета и целите на опазване на защитени зони
ДОП	Долен оценъчен праг за концентрации на замърсители в атмосферния въздух
ДП	Държавно предприятие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗЗ	Защитена зона
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПБ	Закон за подземните богатства
ЗТ	Защитена територия
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИП	Инвестиционно предложение
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МШК	Медведев-Шпонхоер-Карник
НАИМ	Националният археологически институт с музей
НЕМ	Национална екологична мрежа
НИНКН	Националният институт за недвижимо културно наследство
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОДЗ	Областна дирекция „Земеделие“
ОС	Оценка на съвместимост
ПАВ	Полициклични ароматни въглеводороди
ПВТ	Подземно водно тяло
ПМС	Постановление на министерски съвет
ПУРБ	План за управление на речните басейни 2022 - 2027 г.
ПУРН	План за управление на риска от наводнения 2022 - 2027 г.
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РДГ	Регионална дирекция по горите
РЗПРН	Райони със значителен потенциален риск от наводнения

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕЦЕНЯВАНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ОВОС НА
ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ: УДЪЛЖАВАНЕ НА СРОКА НА КОНЦЕСИЯ ЗА ДОБИВ НА ПОДЗЕМНИ БОГАТСТВА
– СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ - ВАРОВИЦИ И ДОЛОМИТИ ОТ НАХОДИЩЕ „ЛЮЛЯЦИТЕ“

РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РОУКА В	Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
РПМ	Републиканска пътна мрежа
СЕК	Секторна екологична комисия
СКОС	Стандарт за качество на околната среда
СОЗ	Санитарно-охранителна зона
ТПИ	Трошачно-пресевна инсталация
ТСИ	Трошачно-сортировъчна инсталация
ФПЧ	Фини прахови частици
ЦРП	Цялостен работен проект
ЧКБ	Червена книга на България

УВОД

Настоящата Информация за преценяване на необходимостта от ОВОС на инвестиционно предложение „Удължаване на срока на концесия за добив на подземни богатства – строителни материали - варовици и доломити от находище „Люляците“, разположено в землищата на с. Балша, район „Нови Искър“, Столична Община, с. Царичина и с. Драговищица, община Костинброд, Софийска област“ е изготвена съгласно изискванията на Приложение 2 към чл. 6 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (обн., ДВ, бр. 25 от 18.03.2003 г., изм. и доп.) и писмо изх. № 2509-508-4 от 16.05.2025г. на РИОСВ-София.

Инвестиционното предложение на МДЗ "Балша" АД **цели продължаване срока на концесията** по реда на чл. 36, ал. 1 от Закона за подземните богатства **с още 15 години**, като по този начин концесионният срок се определя до дата 03.11.2040 г. Целта на удължението е рационално изземване и оползотворяване на наличните запаси от карбонатни скали — варовици и доломити.

Така представеното инвестиционно предложение представлява изменение на обект, попадащ в обхвата на приложение № 1, т.19 „Открит добив в кариери и рудници на суровини – при площ над 25 хектара, или добив на торф – с площ над 150 хектара“ на ЗООС и съгласно чл. 93, ал. 1, т. 3 от същия закон подлежи на процедура за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

Становището на компетентния орган РИОСВ-София (писмо Изх. № 2509-508-4 от 16.05.2025г.) по внесеното Уведомление за инвестиционно предложение е (**ПРИЛОЖЕНИЕ 1**):

➤ **По отношение на приложимата процедура по реда на Глава шеста от ЗООС:**

- Така представеното инвестиционно предложение представлява изменение на обект попадащ в обхвата на приложение № 1 на ЗООС и на основание чл. 93, ал. 1, т. 3 от същия закон подлежи на процедура за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС Съгласно чл. 93, ал. 3 от ЗООС, компетентен орган за произнасяне с решение е директорът на РИОСВ — София.
- Реализацията на ИП е допустима спрямо целите и мерките, определени в ПУРБ и ПУРН Дунавски район (2022 — 2027 г.) и не се очаква да окаже негативно въздействие върху водите и водните екосистеми, при спазване на мерките и нормативните изисквания за опазване на околната среда, както и при условие, че не се допуска достигане и разкриване на подземните води (становище на специализирания компетентен орган БДДР – писмо с изх. № ПУ-01-337-(1)/05.05.2025 г.) - **ПРИЛОЖЕНИЕ 2**.

➤ **По отношение на изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):**

- Инвестиционното предложение е в обхвата на чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС, ДВ, бр. 73/2007 г., изм. и доп.) и подлежи на процедура по оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване на защитени зони от мрежата „Натура 2000“ по реда на чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от ЗБР.
- РИОСВ — София ще направи преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие на инвестиционното предложение върху защитени зони на етап от процедурата — преценяване на необходимостта от ОВОС.

- **По отношение на следващите действия, които трябва да предприемете за провеждане на процедурата по глава шеста от ЗООС:**
 - На основание чл. 6, ал. 1 от Наредбата за ОВОС да внесете в инспекцията писмено искане по образец съгласно приложение № 6 от същата наредба, към което се прилага подробно разработена информация за инвестиционното предложение в неговата цялост, представена по утвърдената форма и съдържание в приложение № 2 към наредбата на хартиен и електронен носител и включваща всички дейности и очаквани въздействия от неговото реализиране. При разработване на информацията следва да съобразите условията, посочени в становище с изх. ПУ-01-337-(1)/05.05.2025 г. на директора на БДДР.
- **По отношение на изискванията на чл. 22г, ал. 4 от Закона за подземните богатства.**
 - Съгласно чл. 22г, ал. 4 от Закона за подземните богатства, когато дейността, пораждаща минни отпадъци, подлежи на процедура по ОВОС съгласно глава шеста от Закона за опазване на околната среда, в обхвата на оценката задължително се включва и намерението за управление на минните отпадъци.
 - Предвид горното и на основание чл. 6, ал. 3 от Наредбата за ОВОС е необходимо, заедно с информацията по чл. 6, ал. 1 от същата наредба, да представите в РИОСВ — София и план за управление на минните отпадъци, оформен като отделно приложение.

1 ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

1.1 ИМЕ, ПОСТОЯНЕН АДРЕС, ТЪРГОВСКО НАИМЕНОВАНИЕ И СЕДАЛИЩЕ

МДЗ „Балша“ АД, ЕИК: 121521559, адрес: с. Балша, р-н Нови Искър, област София,
Лице за контакт: Ива Пенкова, телефон +359 883311883, e-mail: mdzbalsha@abv.bg.

2 РЕЗЮМЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Добивът на доломити, варовици и доломитизирани варовици се извършва по открит начин още преди 1953 – 1954 г., когато в района на „Манчо връх“ е разработена първата кариера. През 70 и 80 –те години в района са експлоатирани няколко локални кариери с малки временни трошачни инсталации. След изграждането на съвременна трошачна инсталация (1982 г.) започва цялостна експлоатация на находището.

Първоначално находище “Люляците”, с. Балша е разработвано от Главно управление на пътищата за добив на трошено-каменни фракции от доломитизирани варовици за нуждите на пътното строителство, асфалтови покрития и гражданското строителство в София. В последствие стопанин на кариерата и изградените преработващи мощности (ТСИ -1, ТСИ -2, ТСИ - 3, ТИ - 1 и ТИ -2) става Общинска фирма “Инжстрой”, София.

За дейността на “МИННО - ДОБИВЕН ЗАВОД” (МДЗ) - с. Балша към общинска фирма “Инжстрой”, гр. София през 1996 г. е изготвена ОВОС. С Решение по ОВОС № 29-9/1997 г. на МОСВ се разрешава по нататъшната производствена дейност на “МИННО - ДОБИВЕН ЗАВОД” - с. Балша към общинска фирма “Инжстрой”, гр. София за експлоатацията на кариера “Люляците”, преработката на суровината и реализацията на готовата продукция.

МДЗ „Балша“ АД е приватизирано общинско дружество, въз основа на два договора за продажба на пакети акции и на основание „Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия“ (ЗППДОБП). С молба, вх. № на МРРБ 70-К-49/02.02.2001

г. МЗД „Балша“ АД е заявило желанието си за предоставяне на концесия по право, без търг или конкурс.

С Решение № 316/17.05.2008 г. на Министерски съвет /МС/ (публикувано в ДВ, бр. 49/27.05.2008 г.) на концесионер „МДЗ-Балша“ АД, гр. София е предоставена концесия за добив на подземни богатства - строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“, с. Балша, Столична община, област София, с. Царичина и с. Драговищица, община Костинброд, Софийска област. Срокът на предоставената концесия е 25 години, като договърът е сключен на 27.06.2008 г., а е влязъл в сила от 03.11.2000 г. (**ПРИЛОЖЕНИЕ 3**)¹.

Предмет на Договора е експлоатацията на подземни богатства по чл. 2, т.5 от Закона за подземните богатства - строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“ в рамките на концесионната площ, определена с Решение № 316/17.05.2008 г. на Министерски съвет /МС/ от 27.05.2008 г. Съгласно сключения договор за предоставяне на концесия, срокът на концесията изтича на 03.11.2025 г.

С Решение № 3492/02.02.2022 г. на Басейнова дирекция „Дунавски район“ е продължен срока на действие (до 2027 г.) и е изменено Разрешителното за водовземане от подземни води от съществуващи водовземни съоръжения (№ 11530192/ 19.01.2009г. - тръбен кладенец „ТК МДЗ БАЛША-Нови Искър, София“, намиращ се поземлен имот с идентификатор № 02511.4604.532 , местност „До стадиона“, с. Балша. р-н „Нови Искър“, СО) - **ПРИЛОЖЕНИЕ 4**.

С писмо вх. № Е-26-М-181/07.04.2023 г. на МЕ концесионерът МДЗ "Балша" АД подава Заявление за продължаване на срока на предоставената концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“ по реда на чл. 36, ал.1 от Закона за подземните богатства с още 15 години, като по този начин концесионният срок се определя до дата 03.11.2040 г. **ПРИЛОЖЕНИЕ 11**.

Разработването на находище „Люляците“ за срока на продължаване на концесията има за цел рационално изземване и оползотворяване на наличните запаси от карбонатни скали — варовици и доломити, намаляване на отрицателния ефект върху околната среда, поради факта, че дейността ще се осъществява от действаща вече кариера и суровината ще се преработва във вече изградени мощности. Продължаването на дейността на кариера „Балша“, разработваща находище „Люляците“, осигурява работни места и ще има и положителен социален ефект в района.

Предметът на заявената от МДЗ „Балша“ АД концесия е „Добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 – строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“, Столична община, област София и община Костинброд, Софийска област“.

Видът на дейността е: Добив по открит способ на подземното богатство строителни материали – варовици и доломити и неговата преработка до получаване на готова продукцията – трошено-каменни фракции.

С писмо с изх. № Е-26-М-366/18.03.2024г. МЕ съгласува, предоставения от МДЗ „Балша“ АД План за управление на минните отпадъци (ПУМО), генерирани при експлоатацията на „Люляците“, Столична община, Софийска област (**ПРИЛОЖЕНИЕ 5**).

Към Заявлението за удължаване срока на концесията е разработен „План за разработка за добив на подземни богатства – строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“, Столична община, област София и Община Костинброд, Софийска област“ за срока на продължението с кратко описание на целите, сроковете за започването му, вида,

¹ <https://nkr.government.bg/ConcessionaireProcedures/ConcessionaireProcedureInfo/b805185e-9229-46f6-99ce-1b57b78bc3d6>

обема, методите, продължителността и стойността на предвидените дейности, както и мерките за опазване на земните недра и околната среда, безопасността и здравето и културните ценности, както и „Финансово — икономическа обосновка“ (ФИО). **Планът и ФИО са приети от МЕ с писмо с изх. № Е-26-М-394/15.11.2024 г.**

С писмо с изх. № Е-26-М-378/02.12.2024 г. МЕ съгласува, предоставения от МДЗ „Балша“ АД годишен работен проект за добив и първична преработка на подземни богатства - строителни материали - варовици и доломити, от находище „Люляците“, Столична община, Софийска област през 2025 г., при годишна производителност в размер на 335 000 m³, по отношение на техническите и технологични решения за добив и първична преработка.

Дейността на МДЗ „Балша“ АД попада в Приложение № 1 към Закона за опазване на околната среда (ЗООС), т. 19. „Открит добив в кариери и рудници на суровини – при площ над 25 хектара, или добив на торф – с площ над 150 хектара“.

Инвестиционното предложение за „Добив и първична преработка на подземни богатства - строителни материали - варовици и доломити, от находище „Люляците“, Столична община, Софийска област **не е ново**. За отработването на запасите от находището има действащ Концесионен договор, който изтича на 03.11.2025 г. **Необходимостта от реализиране на настоящото ИП се определя от продължаването на срока на концесионния договор до 03.11.2040 г. и изработването на проектна документация за развитието на минните работи до тази дата.**

През срока на продължението на концесионния срок няма да се разширяват границите на предоставената концесионна площ или да се променят използваната до сега технология за добив и първична преработка на материала, както и нейния капацитет.

2.1 ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

2.1.1 РАЗМЕР, ЗАСЕГНАТА ПЛОЩ, ПАРАМЕТРИ, МАЩАБНОСТ, ОБЕМ, ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ, ОБХВАТ, ОФОРМЛЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ В НЕГОВАТА ЦЯЛОСТ

Обект на инвестиционното предложение е **удължаване срока на концесията**, предоставена с Договор за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“, Столична община, област София и община Костинброд, Софийска област – Решение № 316 от 17.05.2008г на Министерски съвет.

Площта на концесията е 1 281 172 m² и включва площта на утвърдените запаси на находище „Люляците“ и необходимите площи за осъществяване на дейностите по концесията при граници с координати на точките с номера от №1 до №13 включително, съгласно списък на координатите на точките, представени в **Таблица 2.1-1** и схема на концесионната площ (**Фигура 2.1-1**).

Площта на находище „Люляците“ е вписана в концесионната площ и е с размер на 763 693 m². Координатният регистър на граничните точки на находище „Люляците“, КС 1970, височинна система „Балтийска“ е даден в **Таблица 2.1-2**.

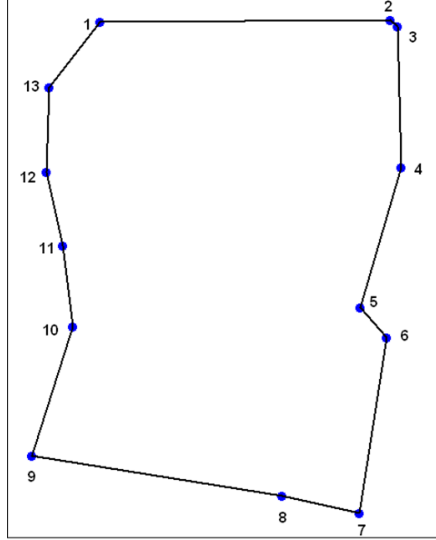
Понастоящем находището се разработва от действащата кариера „Балша“ и не се предвиждат нови минно-строителни работи. Добивът и преработката на подземното богатство строителни материали – варовици и доломити и през етапа на удължаване на концесионния срок ще преминава както и до сега през два главни етапа: експлоатация и рекултивация (техническа и биологична).

2.1.1.1 ЕТАП ЕКСПЛОАТАЦИЯ

През този етап ще се извършват дейностите за добив на подземното богатство. **Етапът ще е с продължителност 15 години**, през които се очаква да бъдат добити от запасите 8 928.5 хил. m³ суровина и произведени 8 638.1 хил. m³ плътна маса трошени фракции. Предвижда се да бъде иззета откривка и некондиционна минна маса в обем от 520.1 хил. m³.

№	X (Север)	Y (Изток)	
1	4623762	8491200	
2	4623768	8492044	
3	4623748	8492065	
4	4623338	8492074	
5	4622931	8491957	
6	4622844	8492032	
7	4622333	8491953	
8	4622383	8491727	
9	4622500	8491000	
10	4622877	8491120	
11	4623112	8491091	
12	4623325	8491044	
13	4623572	8491050	

Таблица 2.1-1 – Координатен регистър на концесионната площ на находище „Люляците“

Фигура 2.1-1 – Контур на граничните точки на концесионна площ – находище „Люляците“ (М 1:10000)

Таблица 2.1-2 – Координатен регистър на граничните точки на находище „Люляците“.

№	№ на точка	X(m)	Y (m)	H(m)	№	№ на точка	X(m)	Y(m)	H(m)
1	МС-34	4623732.5	8491200.3	855.6	13	МС-21	4622714.7	8491801.9	914.8
2	МС-35	4623721.5	8491463.5	896.3	14	МС20	4622716.0	8491654.6	907.8
3	МС36	4623726.3	8491698.0	914.0	15	МС19	4622727.7	8491507.9	900.0
4	МС37	4623748.3	8492044.2	940.0	16	МС18	4622719.6	8491358.5	865.3
5	ПТ12	4623540.6	8491860.8	938.0	17	ПТ20	4622715.8	8491284.1	857.7
6	ПТ7	4623337.7	8492053.4	942.4	18	ПТ19	4622811.3	8491234.4	855.0
7	ПТ8	4623134.0	8491806.4	955.2	19	ПТ18	4622907.0	8491185.0	850.0
8	ПТ9	4623100.9	8491778.6	955.0	20	ПТ17	4623016.4	8491160.0	826.5
9	ПТ10	4623043.3	8491781.1	962.0	21	ПТ16	4623119.2	8491136.6	810.0
10	ПТ11	4623000.2	8491811.4	947.5	22	ПТ15	4623326.2	8491099.2	824.0
11	МС16	4622931.3	8491937.1	960.1	23	ПТ14	4623534.9	8491122.1	844.0
12	ПТ13	4622716.5	8491875.2	931.6					

В периода на продължаване на концесията ще бъдат нарушени земи с площ 92.65 dka.

Етапът на експлоатация включва изпълнението на: минно-строителни работи, откривни и насипищни работи, добив и преработка на суровината.

2.1.1.1.1 Минно-строителни работи

Находището се разработва от действаща кариера и не се предвиждат минно-строителни работи.

Откривни и насипищни работи

Дейностите по отнемане, транспортиране и депониране на откривката и некондиционната минна маса ще се осъществяват както и до сега след провеждане на пробивно-взривни работи, с основната минна механизация – 2 бр. дизел-хидравлични багери, автосамосвали с товароносимост до 27 t, и булдозери клас 250-350 к.с. **Минната механизация е налична, действаща, собственост на МДЗ „Балша“ АД**

Откривката и некондиционната скална маса ще бъдат депонирани на вътрешно насипище, в отработеното пространство. За периода на удължаване на концесията се очаква да бъде иззета, транспортирана и депонирана откривка в обем 520 105 m³ плътна маса.

2.1.1.1.2 Добивни работи

Находище „Люляците“ е ситуирано в благоприятни от геоложка гледна точка теренни условия за кариерен добив. То представлява хълм, издигнат над околния терен с абсолютна височина 970 m и превишение над приемния бункер на ТСИ – 140 m. Условията и начинът на залягане на карбонатното тяло (полезната дебелина на карбонатната суровина се изменя от 10 до 100 метра), границите на кариерата и най-вече релефът на терена определят начина на разкриване и разработка на кариерата – от горе на долу.

Схемата на разкриване на находището е осъществена чрез полутраншеи на всеки работен хоризонт. С разкриването на находището е осигурено нормално развитие на минните работи при минимални транспортни разстояния и работа на пълните самосвали надолу.

До момента са разкрити хоризонти 960, 945, 930, 915, 900, 885, 870, 855, 840 (**сн.1 - сн.4**). Залягането на балансовите запаси, както и благоприятните минно технически условия на находището, обуславят прилагането на система за открит начин на експлоатация в посока отгоре надолу, на хоризонти, с височина 15.0 m, с оставяне на 6.5 m. предпазна берма, ПВР, багерно товарене и автотранспорт на суровината и некондиционната скална маса съответно до приемен бункер на ТПИ.

Предвижда се новите хоризонти да се разкриват с прокарването на извозни полутраншеи, като същите се явяват и резервни такива. След като траншейният забой се придвижи на достатъчно разстояние, започва разширяването на резервната полутраншея с цел осигуряване на фронт за независима работа на сонда и багери.

Технологичната схема е циклична и включва процесите: Пробиване – Взривяване – Натоварване – Транспорт до бункерите на ТПИ или до депото за минни отпадъци.

Сн. 1. Поглед към северните работни бордове на кариера „Балша” – находище „Люляците“

Сн. 2. Поглед към южните работни бордове на кариера „Балша” - находище „Люляците“

Сн. 3. Поглед към дъното на кариера „Балша“ - находище „Люляците“.

Сн. 4. Отваряне на берма к. 930 – кариера „Балша“ – находище „Люляците“.

2.1.1.1.3 Система на разработване

Системата на разработване е транспортна – с автосамосвали и извозване на некондиционната скална маса на външно и/или вътрешно насипище.

Основните параметри на системата на разработване са представени в **Таблица 2.1-3.**

Таблица 2.1-3 – Параметри на системата на разработване.

№	Параметри	Мярка
1	Работни площадки с ширина	$\geq 19,5$ m
2	Ъгъл на откоса на работно стъпало	$70^{\circ}-75^{\circ}$
3	Височина на работно стъпало	15 m
4	Транспортна площадка	≥ 15 m
5	Неработни площадки с ширина	≥ 6 m
6	Височина на неработно стъпало	15 m
7	Ъгъл на откоса на неработно стъпало	$55^{\circ}-65^{\circ}$
8	Площадка на насипище с ширина	15 m
9	Височина на насипищно стъпало	15 m
10	Ъгъл на откоса на насипищно стъпало в отработено състояние	25°

2.1.1.1.4 Режим на работа

Режимът на добивните и преработващи работи в кариерата е:

- работни дни в годината - 250 дни;
- работни дни в седмицата - 5 дни;
- работни смени в денонощие - 1 смяна;
- продължителност на работната смяна - 8.0 часа;
- брой смени - 250.

2.1.1.1.5 Кариерна механизация

Механизацията използвана за различните технологични процеси е представена в **Таблица 2.1-4.**

Таблица 2.1-4 – Налична механизация на територията на ИП.

№	Вид на механизацията по процеси	Модел на машините	Брой	Мощност на дизеловите ДВГ, kW
1	Багер електрически	„ЕКГ-5А”	2	-
2	Багер дизел-хидравличен	CAT 365 C	1	297
3	Багер дизел-хидравличен	„HUNDAY”	1	123
4	Булдозер	„КАМАЦУ”- Д 155 А	2	186 (250 HP)
5	Челен товарач	„DRESSA”	2	106
6	Сонда	“СБШ-250”	2	120
7	Мобилни ТПИ	“HARTL”	2	150
8	Автосамосвал	“Белаз-540 А	8	268

2.1.1.1.6 Основни технологични процеси

Основните технологични процеси са свързани с отстраняване на отквивката, добив на суровина от продуктивните запаси и рекултивация на освободените от кариерна дейност терени.

Отстраняване на отквивката

Дейностите по отнемане, транспортиране и депониране на отквивката и некондиционната минна маса ще се осъществяват както и до сега след провеждане на пробивно-взривни работи, с основната минна механизация.

Пробивно - взривни работи

Целта на първичните сондажни пробивно - взривни работи е отбиването на скалната минна маса от масива. Параметрите на ПВР се определят въз основа на извършените изследвания върху факторите, влияещи на взривния ефект и осигуряват нормална работа на основното добивно оборудване, за изпълнение на производствената програма.

Взривните работи ще се изпълняват от фирма, която е оторизирана за извършване на взривни дейности.

За разрушаване на скалния масив ще се използва метода на сондажните заряди, които ще бъдат взривени по неелектрическа технология. Методът се състои в извършване на следните дейности и операции:

- Пробиване на сондажите;

- Изготвяне на междинни детонатори;
- Зареждане на сондажите с взривно вещество (ВВ);
- Монтиране и свързване на взривната мрежа;
- Взривяване на взривната мрежа;
- Оглед на взривното поле.

Взривното вещество (ВВ), което ще се използва при извършване на взривните работи ще е емулсионно ВВ тип „Анфо“ - смес от гранулирана амониева селитра и дизелово гориво или минерални масла. За всяко конкретно взривяване ще се изготвя самостоятелен и отделен паспорт на пробивно-взривни работи (ПВР), и най-вече за частите от кариерното поле с повисоки или по-ниски коти, с оглед придържането към нивата на отделните хоризонти, с цел осигуряване на безопасността на близката инфраструктура (промишлени обекти, пътища) и населени места.

В са представени параметрите на ПВР от **Паспорт №2** на проведени на 08.05.2025 г. ПВР в кариера **Таблица 2.1-5** "Люляците" с. Балша – **ПРИЛОЖЕНИЕ 9** (паспорт ПВР).

Таблица 2.1-5 – Параметрите на ПВР.

№	Показатели на ПВР	Параметър	Мярка	Стойност
1	Коефициент на якост на скалата	f	-	8
2	Височина на стъпалото (средна)	Hст	m	15
5	Диаметър на сондажите ф	Ø	mm	110
6	Ъгъл на откоса на стъпалото	α	°	80°
7	Линия на най-малко съпротивление	W	m	3.0
8	Общ брой сондажи	N	брой	86
9	Разстояние между сондажите в ред а	a	m	3.6
10	Разстояние между редовете b	b	m	3.6
11	Дължина на преудълбаване на сондажите	L	m	0.7
12	Средна дължина на сондажа	Lс	m	12,0
13	Дължина на забивката	L заб	m	2,2
14	Средна дължина на заряда	Lзар	m	9,8
15	Общо количество взривно вещество	Q	kg	6742
16	Относителен разход на взривното вещество	q	kg/m ³	0.540
17	Обем взривена скална маса - общо	V	m ³	12 469.6
18	Технология на взривяване		Неелектрическо	
20	Интервал за милисекундно закъснение	t	µs	09, 17, 25, 42, 67

На база параметрите в таблицата, опасната зона от разлитаци се скални късове при взривяване, е определена на 400 метра, в периферията на която се разполагат охраняемите постове.

При всяко взривяване ще се сигнализируют всички работещи в близост до безопасното разстояние. На входните пътища към кариерата и на други такива, на границата на опасната (охраняемата) зона ще се поставят предупредителни табели с надпис “ВЗРИВЯВА СЕ”.

При *масови взривявания* допускането на работници до развала ще се разрешава след опробване на въздуха за наличие на въглероден диоксид и азотни оксиди.

Без опробване на въздуха се забранява влизането в района и взривното поле по-рано от 2 часа. След взривяване се разчита на естествените движения на въздушните маси за разсейване на взривните газове. За намаляване на запрашеността на въздуха в кариерата се извършва оросяване с водоноски.

Натоварване на минната маса

Взривената скална маса ще се изземва и натоварва за транспортиране от наличните багери. Предвижда се за работа на смяна да се използват два багера тип обратна лопата с вместимост на кофите 2.2 m^3 и 1.6 m^3 , при едносменен режим на работа. При необходимост се включва и фадрома.

Технологичен транспорт

Добиваната скална маса ще се извозва с автосамосвали „Белаз“ 540 А и „Белаз 7540 К“ до приемните бункери на КЕТ, ТСИ и до насипището (отвал).

Средното транспортно разстояние до приемните бункери и до отвала е прието 1.2-2.0 km.

Широчината на автомобилните пътища, в съответствие с изискванията на действащите правилници за безопасно движение е определена, както следва: при еднопосочно движение на автосамосвалите - 6.0 m; при двупосочно движение на автосамосвалите - 15 m.

Насипообразуване

Производствената дейност по време на концесионния период включва събирането и изземането на плитките почвени материали и некондиционна суровина, която няма качествата на добиваното полезно изкопаемо и влошава продукцията. Това налага задължителното им събиране и отстраняване от добивните участъци. Натрупаният материал не се различава по химически и минераложки състав от основната добивана суровина. За съхранение на отпадъчната скална маса югозападно от кариерата е изградено „Западно насипище“ от булдозерен тип.

Общо до 01.01.2022 г. на насипището са депонирани скални маси с обем 182.16 хил. m^3 и е наличен свободен обем от 453.04 хил. m^3 плътна маса. В случай на изчерпване капацитета на насипището, в отработеното пространство на кариерата е предвидена площ за изграждане на вътрешно насипище с капацитет 750 хил. m^3 плътна маса.

Технологичният отпадък, който се генерира в процеса на добивната дейност, според Заповед РД-323/10.08.1998г. на МОСВ е с шифър 01.01.02. „Отпадъци от разкриването и добива на ППБ, съдържащи неметали“ и се класифицира като „неопасен“.

Взривената минна маса в кариерата се транспортира с 27 тонни автосамосвали Белаз 540А. За оформяне на насипищата се използва булдозер КАМАЗУ- Д 155 А.

Насипищата в кариера „Балша“ са от булдозерен тип. Материалът за насипване се доставя посредством автосамосвали и бива изсипван в близост до ръба на откоса. Булдозерът прибутва изсипания материал и така го разстила.

За периода на удължаване на концесията се очаква да бъде иззета, транспортирана и депонирана на насипища откритка в обем $520 \text{ } 105 \text{ m}^3$ плътна маса.

2.1.1.1.7 Преработка

Преработката на суровината ще се извършва както до сега в трошачно пресевна инсталация (ТПИ), **разположена извън границите на концесионната площ** и трошачно - сортировъчна инсталация (ТСИ) - **разположена в границите на концесионната площ.**

Трошачно пресевна инсталация (ТПИ) - извън границите на концесионната площ

Прилаганата технология на работа в ТПИ е следната (**Фигура 2.1-2**):

Суровината от кариерата постъпва в приемен бункер на Корпус Едро Трошене (КЕТ), от който посредством питател се захранва вибрационно сито (№10003) с отвори, които могат

да се регулират, за извършване на първично – предварително - пресяване на скалната маса. Подситовият продукт от това сито се транспортира, посредством Гумено Транспортна Лента (ГТЛ) №10012, до вибрационно сито (№ 10009), където скалната маса се пресява контролно от 50 до 150 mm.

Подситовият продукт от това пресяване (несортиран камък) с ГТЛ №№10015, 10016 и 10018 се транспортира до открит склад с $V = 25000\text{m}^3$. Надситовият продукт от вибрационното скарно сито №10003 /предварително пресят/ постъпва за едро трошене в стръмна конусна трошачка KB 1250 с разтоварващ отвор 330 mm и проектна производителност 710 t/h. Натрошеният материал от трошачката, заедно с надситовия продукт от ситото за контролно пресяване, се транспортира от ГТЛ в Междинен склад /МС/.

От МС се захранват останалите технологични системи на трошене и пресяване към КССТ, което обуславя независимата експлоатация на КЕТ и КССТ.

В предвидената долна галерия на склада има четири отвора, към които са монтирани вибрационни питатели. Чрез тях и ГТЛ № 20005, на която е монтирана лентова везна и металоуловител, материалът се транспортира до склада на корпус Средно Трошене (СТ). В корпус СТ са монтирани две трошачки - една конусна и една роторна, които се захранват с дозиран материал от два вибрационни питатели.

Натрошеният от трошачките материал се транспортира с ГТЛ № 31010 и 32010 до склада преди Корпус Фино Трошене (ФТ). И на двете ГТЛ са монтирани лентови везни за контрол на производството и електромагнити с изнасящи ленти за отделяне на попаднали железни отпадъци. Складът преди корпус ФТ е с обем 850 m^3 .

Под склада са монтирани 6 бр. трошачки - по 3 бр. на поточна линия. Трошачките се захранват от вибрационни питатели с дозиран материал.

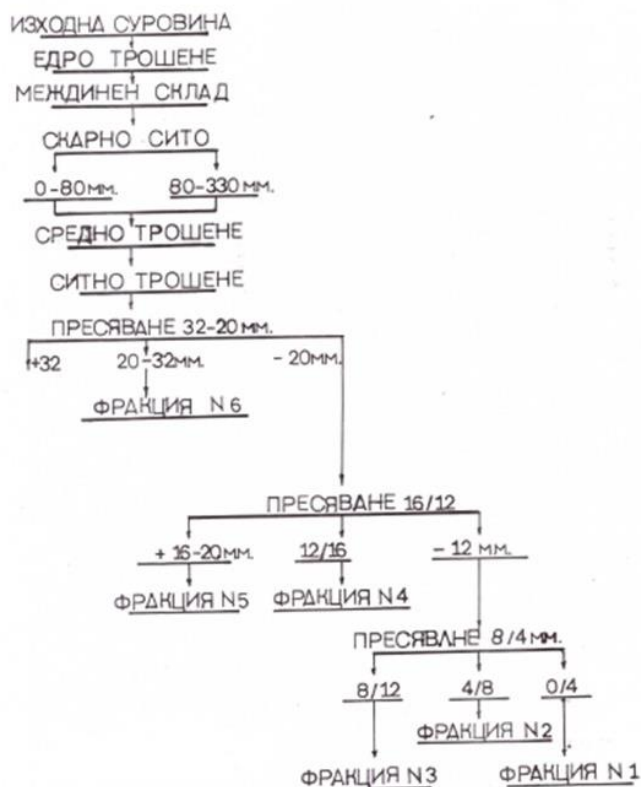
Натрошеният от трошачките материал посредством ГТЛ №№ 41019 и 42019 с ширина на лентовото платно 800 mm и производителност 360 t/h, се транспортира за следващо разделяне от три стадия на пресяване и отделяне на готовите фракции като крайни продукти. Трошеният камък 0-40 може да се произвежда, като натрошеният от трошачките в корпус ФТ материал се подава през клапа в Склад за готова продукция /СПП/ като готов продукт.

Пресяването се извършва от шест двуплощни сита 6000 x 2000, разположени в две линии по три, като всеки две сита за отделните стадии пресяване са затворени в ламаринени помещения наречени “къщи”.

Надситовият продукт от първи стадии на пресяване с ГТЛ № 40005, 40027 и 40030 се връща като циркуляционен товар в склада на ФТ за донатрошаване. Междинният продукт с ГТЛ № 40026 може да се транспортира до склада и за готова продукция, но има и технологична възможност с ГТЛ № 40027 да се върне също като циркуляционен товар за допълнително натрошаване. Това дава възможност да се регулира добива на тази фракция в зависимост от потребителското търсене. Подситовият продукт от тези сита с ГТЛ № 41024, 42024 се транспортира до сита за втори стадий на пресяване, където се отделят надситовия и междинния продукт като готови фракции: 5-та фракция и 4-та фракция, а подситовия продукт с ГТЛ №№ 41025, 42025 се транспортират за трети стадий на пресяване, където се отделят фракции № 3, 2, 1.

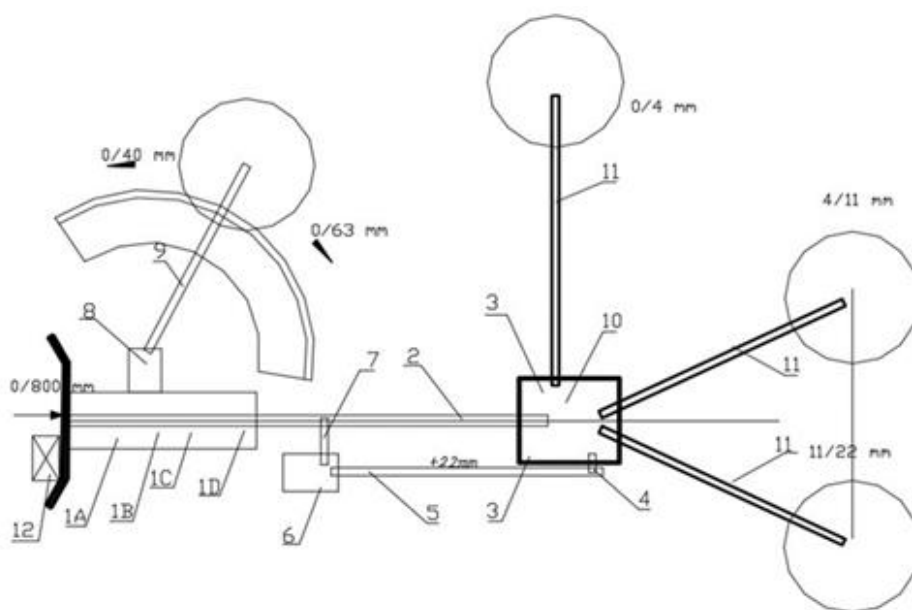
Товаренето на трошен камък и фракциите, получени след пресяване се извършва с челни пневмоколесни товарачи – фадроми. Фирмата разполага с 4 бр. такива товарачи.

Всички корпуси, в които се извършва трошене и пресяване на суровината се обезпращават. Монтирани са вентилационни уредби на всички цехове, които са включени в схемата за пускане.

Трошачно ситова инсталация (ТСИ) – разположена в границите на концесионната площ

Трошачната инсталация (ТСИ) е с независим режим от Трошачно Пресевната Инсталация (ТПИ). На **Фигура 2.1-3** е показана технологичната схема на ТСИ.

Фигура 2.1-3 – Технологична схема на ТСИ.

Взривената скална маса от забоите ще се товари посредством хидравлични багери на автосамосвали, като едрината на материала е 0-800 mm. Автосамосвалите изсипват скалната маса в приемния питател 1, от където посредством вибриращо сито тип „ГРИЗЛИ“ – 2, се отделят фракциите 0-40 mm и 0-63 mm. Остатъчният материал преминава през трошачка „Едро трошене“ - 1С и от там, посредством ГТЛ – 1D, се подава на дългата ГТЛ – 2. Тя отвежда разтрошения материал до вибрационното сито – 3, където той се разделя на фракции с едрина 0-4 mm, 4-12 mm и 12-20 mm. Така фракционираният материал се подава към отделните купове за готови продукти посредством 3 броя ГТЛ – позиции 11. Надситовата фракция -20 mm се връща посредством ГТЛ – поз. 4 и ГТЛ – поз. 5 към трошачка „Дребно трошене“ – поз. 6 за донатрошаване. След трошачката, посредством ГТЛ поз.7, материалът се връща обратно на ГТЛ 2 за повторно пресяване.

Готовите продукти, които се получават са фракции: 0-63 mm; 0-4 mm; 4-12 mm; 12-20 mm.

Към стандартното оборудване на инсталацията е монтирана оросителна инсталация, захранвана с производствена вода. В рамките на цялото съоръжение работят 18 бр. дюзи с фино разпръскване на водата до „водна мъгла“.

Микрокапчиците вода „прилепват“ към праховите частици и последните се утаяват. Това е един от съвременните методи за прахоподтискане в ТСИ, при който не се формира поток отпадъчни води. Овлажняването на материала е само 0,1 % и техническата поддръжка е много лесна. Готовите фракции са леко влажни, което допълнително предотвратява разпространението на неорганизиран прахови емисии.

Предвижда се режимът на работа да бъде 250 бр. работни дни в годината при 5 дневна работна седмица, с 1 смяна в денонощието с продължителност 8 часа.

2.1.1.1.8 Спомагателни работи

Поддържането на кариерните пътища, зачистването на работните хоризонти и площадки, прокарването на траншеи и проходи ще се осъществява както и до сега с булдозер. Външното насипище за разкривка е от булдозерен тип, при което булдозера е основна машина при оформянето му. Дружеството концесионер разполага с булдозери клас 250-350 к.с.

За ограничаване на прахоотделянето при провеждане на експлоатационните процеси се извършва оросяване, посредством налична цистерна – водоноска.

2.1.1.2 ЕТАП РЕКУЛТИВАЦИЯ

Схемата и технологията на рекултивация няма да се променя - на рекултивация подлежат само бермите на неработните хоризонти на кариерата и насипищата за стерилна скална маса. Поради големия наклон на откосите при тях не се предвижда рекултивация.

Според актуализирания цялостен работен проект, нарушените площи за периода на действащата концесия, ще възлизат на 598.295 dka. На рекултивация подлежат само бермите на неработните хоризонти на кариерата и насипищата за стерилна скална маса.

Площта за рекултивация за срока на действащата концесия е 342.395 dka.

Очакваните площи, подлежащи на техническа и биологична рекултивация (берми) за удълженият концесионен период (15 г.) са от порядъка на 75.5 dka.

2.1.1.3 КАПАЦИТЕТ

За периода от утвърждаване на запасите до 01.01.2022 година са погасени общо 7109.8 хил. m³ запаси, от които 4318.3 хил. m³ са категория (111) и 2791.5 хил. m³ са категория (122).

Към 02.01.2022 г. находището разполага с 41874.1 хил. m³ запаси от карбонатни скали, годни под формата на трошен камък за пътни настилки, за бетонното производство и неотговорно строителство.

Таблица 2.1-6 – Състояние на запасите

Категория запаси	Количества, хил. m ³			
	Състояние на запасите, хил. m ³ към:			
	01.01.2004г.	01.01.2009г.	01.01.2015г.	01.01.2022г.
111	29912	28555.9	27365.9	25593.7
122	19071.9	17651	16884.9	16280.4
Общо (111+122)	48983.9	46206.9	44250.8	41874.1
Категория запаси	Погасени запаси, хил. m ³ към:			
	01.01.2004г.	01.01.2009г.	01.01.2015г.	01.01.2022г.
111		1356.1	2546.1	4318.3
122		1420.9	2187.0	2791.5
Общо (111+122)		2777	4733.1	7109.8

Прогнозният отчет за 2022 година показва, че за периода 21.01.2022 – 31.12.2022 г. са погасени 193.4 хил. m³. Оставащите запаси към 01.01.2023 година са 41680.7 m³.

Основните параметри на исканото удължаване на концесията до 2040 г. са:

- Количеството геоложки запаси към 01.01.2023 г. е 39618.7 хил. m³;
- Количеството промишлени запаси в границите на находището - 34487.45 хил. m³;
- Площ на запасите: 763,7 dka;
- Долна кота на запасите – 765,0 m;
- Годишен добив на суровина: 595 232 m³;
- Годишен обем произведена продукция: 577 895 m³;
- Срок на удължаване на концесията – 15 години;
- Заявена съществуваща площ за концесия – 1281.172 dka, включваща площта на находище „Люляците“ и площите, необходими за осъществяване предмета на концесията. Площта и контурите на концесията съвпадат с действащата концесия по договор от 27.06.2008 г;
- Загуби при добив – 3%
- Откривка и некондиционна минна маса - 6%;
- Технологични загуби при преработка – 0,35%;

За 15 годишният период на удължената концесия ще бъдат иззети 8 928.5 хил. m³ запаси.

Концесионната площ е в размер на 1281.172 dka, при граници: от юг – площадката на завода, от изток, север и запад – Държавен горски фонд и Селскостопански фонд.

Предоставянето на терена е извършено с три акта: Решение № 197/31.12.1981 г. на Бюрото на Министерски съвет; Заповед № 1712/05.07.1981 г на Министерството на горите и Заповед № 278/27.08.1986 на Министерството на земеделието и горите. За предоставените имоти е съставен Акт за държавна собственост № 3012 от 24.11.1995 г издаден на основание на чл. 81, ал. 3 и 4 от Наредбата за държавни имоти (отм.) в редакцията ѝ към ДВ, бр. 23 от 1993 г.

Положението на минните работи в края на удължения срок на предоставяне на концесията е представено в **ПРИЛОЖЕНИЕ 6** - Ситуация с краен контур на кариерата.

2.1.1.4 НАДЗЕМЕН РУДНИЧЕН КОМПЛЕКС (СГРАДИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, ОБСЛУЖВАЩИ УПРАВЛЕНИЕТО И ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО)

Надземният рудничен комплекс, разположен в района на кариерата, е наличен и е подробно характеризирен в т. 2.1.1.1.5. На **Фигура 2.1-4** той е заграден с жълт контур и обхваща изброените съоръжения. Комплексът е **ситуиран извън границите на концесионната площ**, означена с червен контур.

- ТПИ с
 - Корпус едро трошене;
 - Корпус средно трошене;
 - Корпус ситно трошене;
- Административно-битови сгради;
- ТСИ и склад готова продукция;
- Товарни станции;
- Автокантар;
- Механична и електро работилница;
- Бензиностанция;
- Профилакториум за коли;
- Авторемонтен цех;
- Подстанция 20/6 kV;
- Склад за несортиран камък;
- Междинен склад.

Фигура 2.1-4 – Местоположение на надземния рудничен комплекс в района на находище „Люляците“.

2.1.1.5 КАЧЕСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА СУРОВИНАТА СЛЕД ПРЕРАБОТКАТА

Произведената готова продукция отговаря на следните стандарти:

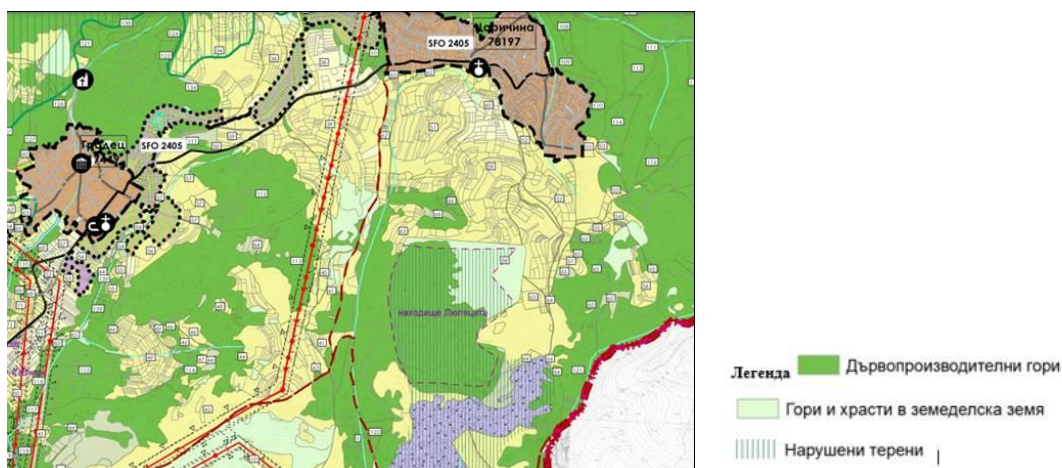
- БДС EN 12620 - Добавъчни материали за бетон;
- БДС EN 13043 - Скални материали за битумни смеси и настилки за пътища, самолетни писти и други транспортни площи;
- БДС EN 13242 - Скални материали за несвързани и хидравлично свързани смеси за пътища и други съоръжения с изисквания за висока степен на безопасност.

В заключение: Дейностите, включени в ИП за удължаване на концесионния срок не са нови за дружеството, а продължаване на добива и преработката на варовици и доломити, в съответствие с условията на концесионния договор, влязъл в сила от 2000 г. С предлаганите дейности в одобреният от МЕ „План за разработка за добива на подземни богатства – строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“, Столична община, област София и Община Костинброд, Софийска област“ за срока на продължение не се променят параметрите на добива, осъществяван до сега, в т.ч. няма промяна в концесионната площ, в технологията на добив и преработване на суровината. Дейността е съществуваща, всички необходими сгради, машини и съоръжения, и транспортни връзки са налични и работещи без необходимост от изграждане, закупуване на нова техника за извършване на добивните и преработвателните дейности.

2.1.2 ВЗАИМОВРЪЗКА И КУМУЛИРАНЕ С ДРУГИ СЪЩЕСТВУВАЩИ И/ИЛИ ОДОБРЕНИ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Инвестиционното предложение на МДЗ „Балша“ АД за удължаване на срока на концесионния договор е съобразено с Общия устройствен план (ОУП) на община Костинброд, както и с инвестиционни намерения на други възложители за прилежащата територия.

Съгласно ОУП на община Костинброд, територията на находище „Люляците“ е с функционално предназначение „нарушени територии“ (**Фигура 2.1-5**).

Фигура 2.1-5 – Функционално устройство на територията на находище „Люляците“ (по ОУП на община Костинброд).

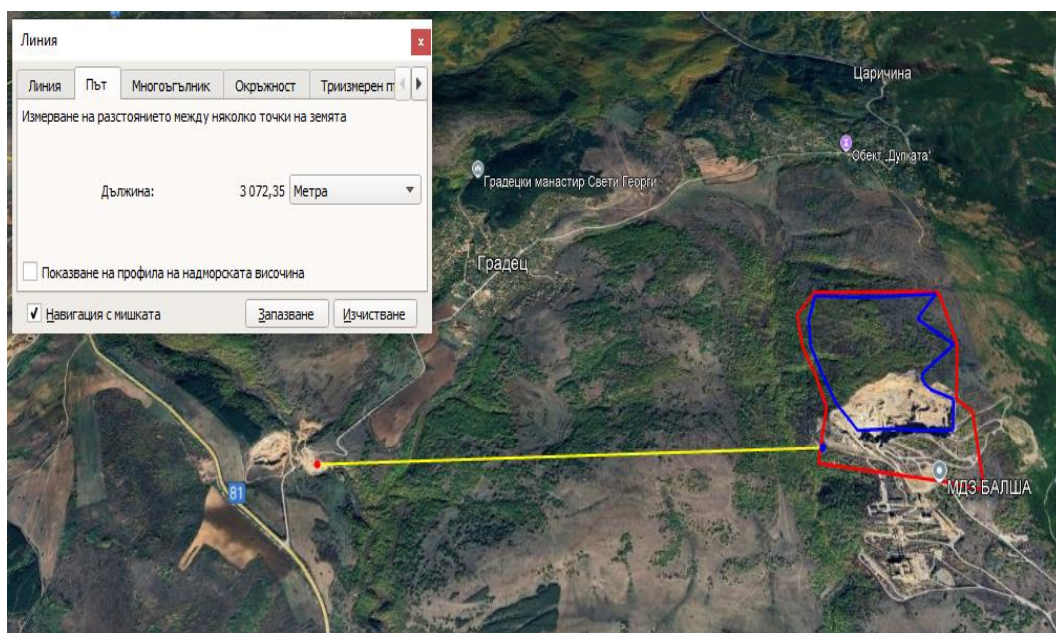
МДЗ „Балша“ АД ще предприеме необходимите стъпки за промяна предназначението на засегнатите основно горски и частично земеделски земи (обща площ 92.65 dka), съобразно Закона за горите и Закона за опазване на земеделските земи.

2.1.2.1 ИНВЕСТИЦИОННИ НАМЕРЕНИЯ НА ДРУГИ ВЪЗЛОЖИТЕЛИ ЗА ПРИЛЕЖАЩАТА ТЕРИТОРИЯ.

За територията на община Костинброд е характерен добив и първична преработка на варовици и пясъци, които се осъществява от:

- кариера „Градец“ (в землището на с. Градец) за варовици и доломити;
- находище „Кошарите“ (в землището на гр. Сливница, община Сливница и с. Опицвет, община Костинброд, Софийска област) за строителни материали - варовици
- кариера „Целовижда“ (в землището на с. Опицвет) за варовици и доломити;
- кариера „Люляците“ (в землищата на с. Драговищица и с. Царичина) - добив и преработване на доломити и варовици;
- находище „Лисия“, разположено в землището на с. Богъовци, община Костинброд, Софийска област - за добив на пясъци.

Кариера „Градец“ за добив и преработка на варовик до трошен камък за бетон и пътни настилки е с площ 116.6 dka. (Концесия на „Инерт груп комерс“ ЕООД със срок 25 години, съгласно Допълнително споразумение № 1 от 21 март 2023г. към Договора за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства – строителни материали – варовици, от находище „Градец“ с участъци „Южен“ - 49.92 dka и „Градище“ – 39.10 dka, разположено в землището на с. Градец, община Костинброд, Софийска област) - **Фигура 2.1-6**.

Фигура 2.1-6 – Разстояние между находище „Люляците“ и кариера „Градец“.

Площадката, на която ще се реализира добива има три подобекта: добивен участък „Южен“ и участък „Градище“, както и ТСИ с административно-битова сграда, трафопост, складова ремонтна база и помещение за охрана. И в двата добивни участъка на кариерата са изградени технологични пътни връзки от хоризонтите до ТСИ. Кариерата и промишлената площадка се разполагат в терасата на р. Крива. Теренът е извънселищна територия и попада основно в горски фонд и частично в земеделски земи.

Разстоянието между находище „Люляците“ и най-близко разположения участък на кариера „Градец“ е малко над 3 km (Фигура 2.1-6). Не се очаква кумулативно въздействие.

Находище "Кошарите" - намира се на територията на общините Сливница и Костинброд, Софийска област. За находището с решение на МС № 578 от 2 юли 2009 г. е сключен концесионен договор с дружеството "Кариери за чакъл и пясък - България" ЕАД - София за срок от 25 г. С Решение на МС от 27.12.2019 г. **Концесионният договор за добив на строителни материали - варовици, от находище "Кошарите" е прекратен по взаимно съгласие на страните.** В искането си за прекратяване на договора дружеството посочва, че за него не е налице икономически интерес от разработване на находището.

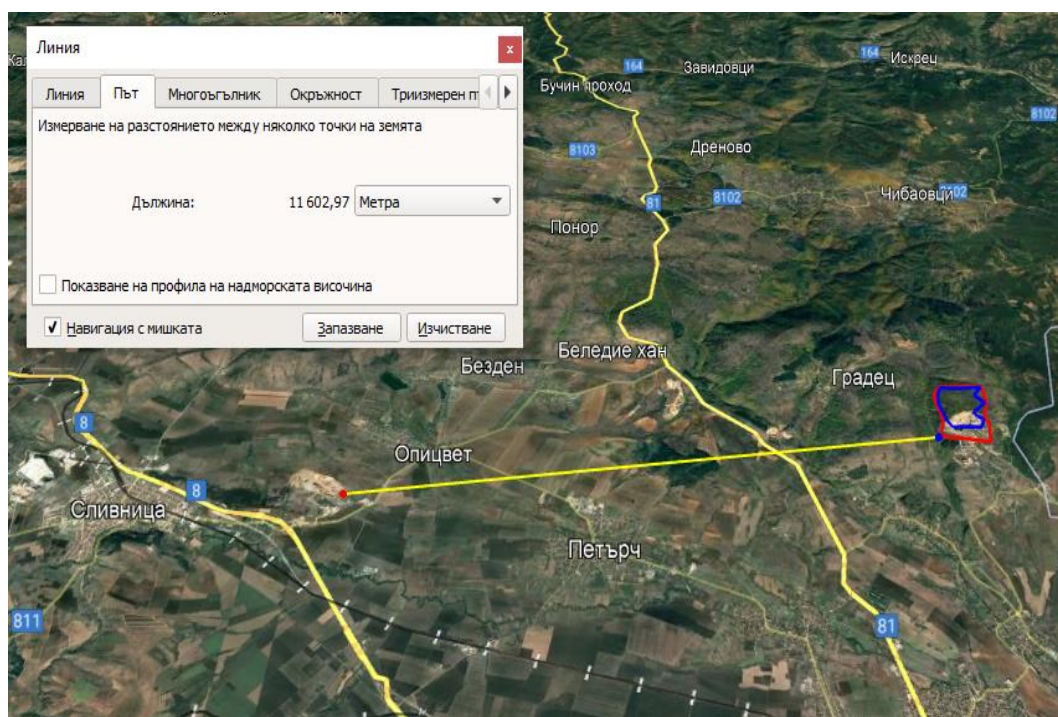
Кариера „Целовижда“, с концесионер "ГБС - инфраструктурно строителство" АД е разположена на югозапад от с. Опицвет и на североизток от гр. Сливница, които са най-близко разположените населени места, съответно на 1050 и 1027 m от тях, като отстои на около 32 km от гр. София и на 10 km от гр. Костинброд. На около 1 km южно от находището преминава ж.п. линията София — Калотина с най-близка гара - гр. Сливница. Срокът на концесията е за 25 години, считано от 14.05.2008 г. Добивната дейност да се извършва на площ от 438.4 dka, която площ от находището е отдадена на концесия.

Находище „Целовижда“ основно е изградено от варовици и доломити с долно-средно триаска възраст, принадлежащи към Искърската карбонатна група.

Кариера „Целовижда“ се разработва по открит способ. След провеждане на ПВР, взривената скална маса се натрошава в трошачно–сортировъчна инсталация (ТСИ) инсталацията до фракции, необходими за последващия производствен цикъл и се извозва с автотранспорт.

Разстоянието между кариера „Люляците“ и кариера „Целовижда“ е повече от 11 km

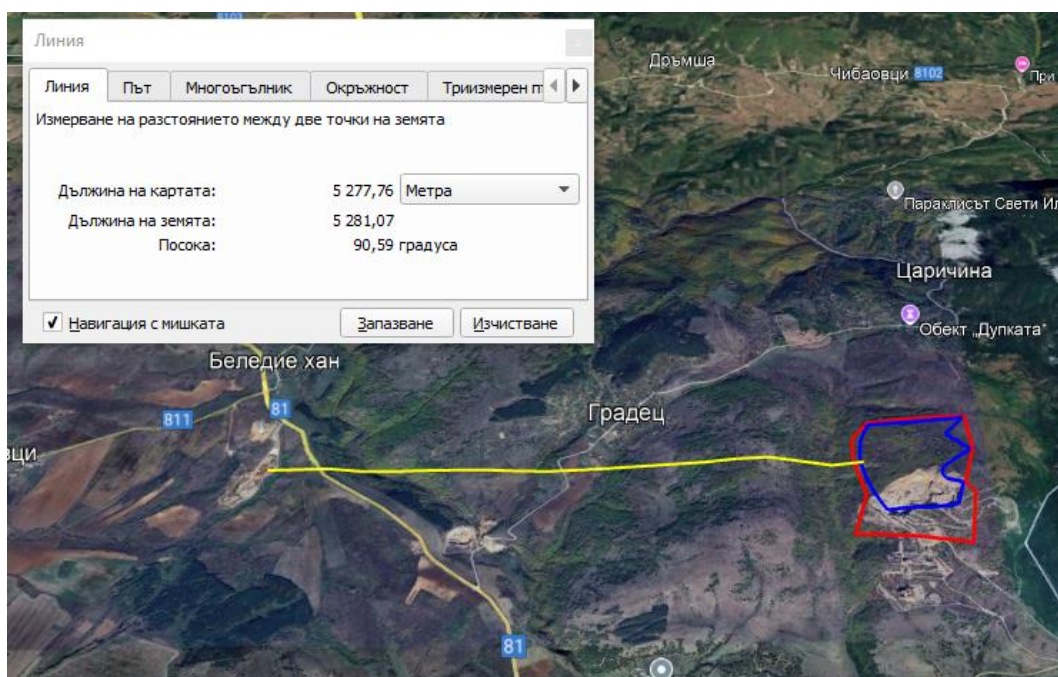
по въздушен път и не се очаква да има кумулативен ефект (Фигура 2.1-7).

Фигура 2.1-7 – Разстояние между находище „Люляците“ и кариера „Целовижда“.

Находище „Лисия“ - разположено в землището на с. Богъовци, община Костинброд, Софийска област. С Решение за откриване на процедура за предоставяне на концесия №498 от 15.06.2012 - за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства - строителни материали - пясък, от находище „Лисия“. Концесията е предоставена на ЕТ „Тодор Дичов Христов“ с БУЛСТАТ 121325788 за срок от 30 години от 01.01.2000 г.

Разстоянието между кариера „Люляците“ и кариера „Лисия“ е повече от 5 km по въздушен път и не се очаква да има кумулативен ефект (Фигура 2.1-8).

Фигура 2.1-8 – Разстояние между находище „Люляците“ и кариера „Лисия“

Към момента за находище „Люляците“ няма необходимост от издаване на съгласувателни/разрешителни документи по реда на специален закон, тъй като е наличен действащ концесионен договор (до 03.11.2025 г.), сключен на основание Закона за подземните богатства.

2.1.3 ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРИРОДНИ РЕСУРСИ ПО ВРЕМЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО И ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА ЗЕМНИТЕ НЕДРА, ПОЧВИТЕ, ВОДИТЕ И НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ;

2.1.3.1 ЗЕМИ И ПОЧВИ

Основната дейност на МДЗ „Балша“ е добив и преработка на строителни материали - варовици и доломити от находище „Люляците“. Добивът се извършва по открит начин още преди 1953–1954 г., когато в района на „Манчов връх“ е разработена първата кариера. През 70 и 80 -те години в района са експлоатирани няколко локални кариери с малки временни трошачни инсталации. След изграждането на съвременната трошачна инсталация (1982 г.) започва цялостна експлоатация на находището.

За разкриване на кариерата на находище „Люляците“, Област София-град, е отредена и предоставена по съответния ред земя извън регулация, находяща се в землищата на селата Царичина, Драговищица и Балша, Област София- град.

Теренът на кариерата е с обща площ от 1 296.34 дка, при граници: от юг - площадката на завода; от изток, север и запад - ДГФ и ССФ. Терените са бивша собственост на ДГФ и ДССФ.

Предоставянето на терена е извършено с три акта - Решение № 197/ 31.12.1981 г. на Бюрото на Министерски съвет; Заповед № 1712/ 05.07.1981г. на Министерство на горите и Заповед № 278/ 27.08.1986г. на Министерство на земеделието и горите.

За предоставените имоти е съставен Акт за държавна собственост № 3012 от 24.11.1995г., издаден на основание чл.81, ал.3 и 4 от Наредба за държавните имоти (отм.) в редакцията ѝ към ДВ, бр.23 от 1993 г. (**ПРИЛОЖЕНИЕ 7**)

Фигура 2.1-9 –Тип земеползване в границите на находище „Люляците“ през удължения концесионен срок. Червен контур - граница на концесионната площ; Син контур - граница на запасите (по Google Earth Pro)

Фигура 2.1-10 –Тип земеползване в границите на находище „Люляците“ през удължения концесионен срок. Червен контур - граница на концесионната площ; Син контур - граница на запасите (по КККР)

МДЗ „Балша“ АД ще предприеме необходимите стъпки за промяна предназначението на новозасегнатите (92.65 dka), с удължаване на концесионния срок, имоти от ГФ (съобразно Закона за горите) и земеделския фонд (съгласно ЗОЗЗ) - **Фигура 2.1-9 и Фигура 2.1-10**. Съгласно изискванията на Наредба №26/1996 г. от подлежащите на нарушаване земи е необходимо изземването на хумусната почва и нейното депониране извън района на кариерното поле на временно депо за хумусни маси с оглед бъдещото ѝ оползотворяване за целите на рекултивацията.

Съгласно почвените доклади, на територията на кариерата са разпространени плитки рендзини (сн.5 и сн.6) в комплекс със силно ерозирани, излужени канелени горски почви, чиято мощност варира между 10 – 15 cm със съдържание на хумус под 1%. Съгласно изискванията на чл.7, ал.4 на Наредбата, *„Хумусният пласт не се отнема, когато мощността му е до 10 cm и/или съдържанието на хумус е под 1,0 %, и/или е средно до силно каменист“*.

До момента в южната и югоизточната част на находището са разкрити хоризонти 945, 930, 915, 900, 885, 870 и 855 без изземване и съхраняване на хумусната почва.

Сн.5. Повърхност на *Рендзина*, пред **Сн. 6.** Профил на *Рендзина* – к. 945 фронта на минните работи

На територията на находище „Люляците“ в зоната на добивните дейности почвите и растителността са засегнати в значима степен, тъй като добивът се осъществява от дълги години и теренът практически отдавна е антропогенизиран.

Продължаването на експлоатацията на находището с удължения концесионен срок няма да доведе до възникване на ново значително засягане, поради ограничаването на дейността във вече усвоения контур и минимални добивни дейности за усвояване на оставащите запаси на суровината – варовици и доломити.

2.1.3.2 ВОДОСНАБДЯВАНЕ

Водоснабдяването в МДЗ "Балша" ЕАД се извършва от сондаж С1 ХГ с дълбочина 248,7 m и обсаден със стоманени тръби Ø 127 mm, разположен в западната част на с. Балша. Монтирана е потопяема помпа на 50 m дълбочина тип 11 ПВ 120. Изградена е каптажна шахта от стоманобетон, оставени са технологични отвори със стоманени капаци, които се заключват. За нуждите на обекта е изградена сондажна помпена станция, която захранва два резервоара по 300 m³ в района на промишлената площадка. От същите резервоари чрез водопроводи се задоволяват нуждите от вода на МДЗ „Балша“.

Водовземането е въз основа на Разрешително № 11530192/19.01.2009 г. за водовземане от подземни води чрез съществуващо водовземно съоръжение – Тръбен кладенец („ТК МДЗ БАЛША-Нови Искър, София“, намиращ се поземлен имот с идентификатор № 02511.4604.532, местност „До стадиона“, с. Балша), изменено и с продължен срок на действие до 19.01.2027 г. с Решение на БДДР № 3492/02.02.2022 г.. Целите на водовземане са: „Промислено водоснабдяване“ и „Водоснабдяване за други цели“. Минималното водно

количество, при което е възможно изпълнението на дейностите в обекта е 11160 куб. м./годишно.

Оросяване на материала в ТПИ не се извършва. Към ТСИ е монтирана оросителна инсталация, захранвана с производствена вода. В рамките на цялото съоръжение работят 18 бр. дюзи с фино разпръскване на водата до „водна мъгла“, с което се предотвратява разпрашването.

С автоцистерна се оросяват кариерните и заводските пътища, и се зареждат сондите СБШ - 250.

2.1.3.3 ЕЛЕКТРОЗАХРАНВАНЕ

Минно-добивният завод “Балша” се захранва с електроенергия от подстанция “Костинброд” с два електропровода 20 kV с диспечерски наименования “Балша” и “Манчо” чрез ведомствена подстанция “Люляците” - 20/6.0 kV. Осигурено е аварийно електроснабдяване от подстанция “Алдомировци”.

Кариерата се захранва с изграден въздушен ел. провод-6 kV. Основните корпуси – КЕТ и КССТ и прилежащи към тях звена се захранват чрез трафопостове /работен и резервен трансформатор / 20 / 0.4 kV/.

Междинен склад, несортиран камък и Товарни станции се захранват с по един трафопост 20 / 0.4 kV, кабелно от Подстанция с отделни изводи.

Електрическото захранване на кариерата ще става чрез електропровод 6 kV от подстанция с диспечерско наименование „Кариера“ и три проходни КРУ 6 kV и 1 ТП за захранване на ел. сонди .

Захранването на багери ЕКГ – 5А става с шлангови кабели КШВГ - 35 и 50 мм².

Захранването на сонди СБШ 250 става с шлангови кабели КШВГ - 50мм² до ТП 6/0,4kV и с кабели КГЗ х 70+1 х 25 - 660 V от ТП до сондата.

При аварийни ситуации захранването на кариерата може да се изключи от ведомствената подстанция – извод „Кариера“ - 6kV, или от КТП ОПУ с маломаслен прекъсвач, находящ се в Подстанция.

Напрежение 6 kV за минните машини може да се изключи от КРУ 6 kV също с маломаслен прекъсвач.

Ефективността на енергопотреблението от гледна точка на относителен разход на електроенергия на 1 t. готова продукция за обследвания период възлиза на около 7.5 квч/т. Следва да се има предвид, че инсталацията работи значително под капацитетните си възможности.

2.1.3.4 ГОРИВА

Използва се дизелово гориво за кариерната механизация и автосамосвалите. Дружеството притежава ведомствена бензиностанция на територията на обекта. Изразходваното дизелово гориво за 2024 г. е 177 t . Дружеството подава годишна декларация към АУЕР /Агенция за устойчиво енергийно развитие/.

2.1.3.5 СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Част от откривката се използва по време техническа рекултивация на нарушените терени и за стабилизиране на пътищата в района на находището или по друг подходящ начин.

На територията на находището и в границите на концесионната площ за срока на

удължаване на концесионния договор:

- **няма** да се извършват строителни дейности и няма да се изгражда нова промишлена площадка с ТПИ и ТСИ - те са съществуващи и необходими за изпълнението на дейностите по концесията.
- **няма** да се осъществява масивно и/или временно строителство – постройки, сгради и други. **Промислената площадка е съществуваща.** Разположена е извън концесионната площ в ПИ 78197.115.2 м. Иверката, вид собственост „Държавна частна“, вид територия „Нарушена“, НТП „За кариера за пясък, чакъл и глини за строителната керамика“, площ 629368 кв. м. (Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК). В имота съществуват две промишлени сгради с обща застроена площ 3028 кв. м., 2 хангара с обща застроена площ 1197 кв. м. и 1 складова база със застроена площ 746 кв. м.
- **няма** да се изграждат нови пътища - вътрешно транспортните пътища в находището са съществуващи и са изцяло в концесионната площ.
- **не се предвижда** изграждането на водопровод, канализация и електропровод.
- предвидената добивна дейност за срока на концесията **не засяга** съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и санитарно-охранителни зони към тези съоръжения.

2.1.4 ГЕНЕРИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ – ВИДОВЕ, КОЛИЧЕСТВА И НАЧИН НА ТРЕТИРАНЕ, И ОТПАДЪЧНИ ВОДИ;

2.1.4.1 ОТПАДЪЦИ, ЧИЕТО УПРАВЛЕНИЕ Е РЕГЛАМЕНТИРАНО ОТ ЗАКОНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Законът за управление на отпадъците (ЗУО) урежда екологосъобразното управление на отпадъците като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности, свързани с образуването и третирането на отпадъците. ЗУО определя и йерархията за управление на отпадъците: предотвратяване, оползотворяване (рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците) и обезвреждане.

Дейността на концесията с отработването на находището е свързана с образуването на следните отпадъци, с код и наименование съгласно *Наредба № 2 от 23 юли 2014 г. за класификация на отпадъците*, чието управление е съгласно изискванията на Закона за управлението на отпадъците и подзаконовите нормативни актове към него.

Прогнозните видове отпадъци са определени на база проектираните добивни, откривни и преработвателни работи за срока на удължаване на концесионния договор, извършвания добив до момента в находището, предвидената за използване кариерна механизация, организацията на работа и битово обслужване на работниците.

2.1.4.1.1 Производствени отпадъци

16 01 03 Излезли от употреба гуми - отпаднали автомобилни гуми. Не се предвижда временно съхраняване на отпадъците на мястото на образуването им. Те се предават на лица, притежаващи разрешителни по Закона за управление на отпадъците, на основание писмен договор. Количествата образувани отпадъци с удължения концесионен срок няма да надвишават 3 t/y.

2.1.4.1.2 Опасни отпадъци

13 02 05* и 13 01 10* Нехлорирани моторни, смазочни масла и масла за зъбни предавки

на минерална основа и нехлорирани хидравлични масла на минерална основа - отпадъците се образуват от текущата поддръжка на добивните машини в кариерата. Не се предвижда временно съхраняване на отпадъците на площадката на образуването им. Отпадъците се предават в деня на подмяната на маслата на фирмата, с която Дружеството има сключен договор за поддръжка на оборудването. Очакваното количество от посочените отпадъци с удължения концесионен срок няма да надвишава 2 t/y от всеки вид.

15 01 10* *Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества* - опаковки за събиране и пренос на масла. Тези опаковки обикновено са оборотни. Не се предвижда временно съхраняване на отпадъците на мястото на образуването им. Опаковките за събиране на масла обикновено са оборотни, но в случай на образуването на отпадъчни такива, то те се предават в деня на тяхното генериране на фирмата, която е отговорна за поддръжката на техниката. Количеството опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества, които ще се образуват на площадката, няма да надвишават 0.001 t/y.

16 06 01* *Оловни акумулаторни батерии*, които ще се генерират при подмяна на амортизирани акумулаторни батерии на кариерната техника. Не се предвижда временно съхраняване на този отпадък на мястото на образуването му. Същият се предава за оползотворяване на фирми, притежаващи необходимите разрешителни по чл. 35 от ЗУО, въз основа на писмен договор. Образуваните количества отпадъци с удължения концесионен срок не се очаква да надвишават 2 t/y.

2.1.4.1.3 Битови отпадъци

20 03 01 *Смесените битови отпадъци* от жизнената дейност на персонала на находището се събират в контейнер на определено място в концесионната площ. Извозват се с транспорт до депо за ТБО по договор с Общината.

За срока на удължаване на концесионния договор **не се променя концесионната площ и не се предвижда промяна** на системата за разработване и начина на преработване на подземното богатство от находището, осъществявани до сега. Това не води и до образуването на различни по вид отпадъци по ЗУО. Както и до момента, образуваните от дейността на находището отпадъци ще се предават за последващо третиране на фирми, притежаващи необходимите разрешителни по чл. 35 от ЗУО, въз основа на подписан договор.

Всички дейности по управление на отпадъците се документират и докладват съгласно изискванията на **Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.**

Информация за образуваните от дейностите на Дружеството и предадени отпадъци ежесечно ще се отразява по електронен път в НИСО.

2.1.4.1.4 Други неопасни отпадъци, генерирани по време на строителството

02 01 07 – *Отпадъци от горско стопанство*. Отпадъците се генерират при разчистване на терена, свързано с изсичане на дървесна и храстова растителност. Отпадъците се транспортират за оползотворяване (компостиране) към Регионална система за управление на отпадъците. Състав на отпадъка – дървесина, целулоза.

2.1.4.2 *МИННИ ОТПАДЪЦИ ОТ ДОБИВА И ПЪРВИЧНАТА ПРЕРАБОТКА, ЧИЕТО УПРАВЛЕНИЕ Е РЕГЛАМЕНТИРАНО ОТ ЗАКОНА ЗА ПОДЗЕМНИТЕ БОГАТСТВА*

Отпадъците от дейността на находище „Люляците“ са предмет на актуализирания план за управление на минните отпадъци (ПУМО), явяващи се като техногенен отпадък от осъществяването на добива и преработката на строителни материали – доломити и варовици,

от находище „Люляците“, при спазване на изискванията на чл. 22а от Закона за подземните богатства и Наредба за управление на минните отпадъци.

Добивните работи ще продължават да се осъществяват в предвидените обеми и в рамките на съществуващите работни хоризонти, **като с удължаването срока на концесията ще се извършва добив на 92.65 dka и на по-ниските хоризонти до кота 825 – дъно на запасите (до момента са разкрити и се експлоатират хоризонти 960, 945, 930, 915, 900, 885, 870, 855, 840) без достигане нивото на подземните води (ПРИЛОЖЕНИЕ 6).**

При разработването и преработката на полезни изкопаеми (варовици и доломити) в кариера „Балша“ се генерират минни отпадъци от следните дейности:

Откривни работи – откривката се състои от тънък слой почва (10-15 cm), изветрели скални маси и глинести прослойки. Тя не може да бъде използвана за производство на продукт и бива насипвана на „Източно“ и „Западно“ насипища;

Добивни работи – поради характерните особености на карбонатните скали в тях се образуват множество каверни, които с времето биват запълвани с глинести отложения и изветрели скали. Тези проявления в масива се разглеждат като некондиционни минни маси, от които не се произвеждат продукти. Тези минни маси се насипват в „Източно“ и „Западно“ насипища;

Преработващи процеси – минните отпадъци, генерирани при преработващите работи, представляват ситни фракции скални маси, негодни за използване в строителството. Същите минни отпадъци се насипват на „Източно“ и „Западно“ насипища.

През етапа на удължаване на концесионния срок при разработването на участъка ще се отстранява откривка, каквато е установена за находището. Откривните работи ще се извършват на ненарушен терен в участък с площ 92.65 dka, в който ще се води добива. Откривката представлява почвен материал и скална маса. В този аспект почвения материал и скалната откривката представляват минни отпадъци.

Съгласно чл. 22б от ЗПБ, чл. 15, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за управление на минните отпадъци, минните отпадъци формирани при удължения срок на експлоатация на находище „Люляците“ се класифицират като:

- *Незамърсени почви* – плитки почвените материали, покриващи находището и
- *Инертни отпадъци* - същинската откривка, представена от делувиялна глина със скални късове с влошени физико-механични свойства и некондиционен материал от разломните зони.

Почвеният слой като минен отпадък е отнесен към категорията на незамърсените почви. По смисъла на §1, т. 44 от Допълнителни разпоредби (ДР) на Закона за подземните богатства „незамърсена почва“ е отделената почва от земната повърхност при проучване и добив, която не съдържа вредни вещества от естествен и/или антропогенен източник, концентрацията на които причинява нарушаване на почвените функции по смисъла на Закона за почвите.

Плиткият почвен слой не е подложен на никакви химически обработки и замърсяване с вредности. Поради малката му мощност (под 10 cm) и невъзможността за селективното му изземване той се депонира на насипище, разположено в рамките на концесионната площ, като е предвидено да се използва за целите на бъдещата рекултивация на нарушените терени.

Откривката е отнесена към категорията на инертните минни отпадъци по смисъла на §1, т. 43 от ДР на Закона за подземните богатства и Приложение № 3 т.2 към чл. 15 от Наредбата за управление на минните отпадъци. Откривката се състои от скални късове с влошени физико-механични свойства и некондиционен материал. Тя се отнема от земните недра,

непосредствено под земната повърхност. Тя също не е подложена на химическа или физическа обработка и не е била в контакт с никакви замърсяващи производства и агенти. Тя не съдържа опасни или вредни за околната среда елементи. не търпят значителни физични, химични или биологични промени, не се разтварят, Инертните отпадъци не се излужват, не горят и не реагират по друг физичен или химичен начин, не биодegradират или при контакт с друго вещество не оказват върху него отрицателно въздействие, в резултат на което съществува вероятност то да предизвика замърсяване на околната среда или да навреди на човешкото здраве.

Отстраняването на откривката се извършва при разкриването на запасите от доломити и варовици на находището там където е налична такава и е отпадък при разкриване и добив на неметални полезни изкопаеми.

Очакваните отпадъци, които ще се генерират по време на удължения срок на концесията до 2040 г., се класифицират съгласно *Наредба № 2/2014 г. за класификация на отпадъците* със следните кодове и наименования:

- 01 01 02 - отпадъци от разкриване и добив на неметални полезни изкопаеми
- 01 04 09 - отпадъчни пясъци и глини.

За находище „Люляците“ **има разработен актуализиран План за управление на минните отпадъци (ПУМО)** от добива и преработката на подземни богатства - строителни материали - варовици и доломити от находище „Люляците“, при спазване на изискванията на чл. 22а и чл. 22в от Закона за подземните богатства и Наредбата за управление на минните отпадъци (В сила от 19.01.2016 г., приета с ПМС № 1 от 07.01.2016 г., Обн. ДВ. бр.5 от 19 Януари 2016г.). **Планът е приет от МЕ (писмо изх. № Е-26-М-366/18.03.2024г. – (ПРИЛОЖЕНИЕ 5).**

В ПУМО, съгласно Чл. 22б. ал (6) от Закон за подземните богатства (ЗПБ) само „Западно насипище“, което се явява външно за кариерата се разглежда като съоръжение за минни отпадъци (СМО) – **(ПРИЛОЖЕНИЕ 5).**

„Източно насипище“, което попада изцяло в отработеното пространство в югоизточната част на концесионната площ не е СМО, тъй като „*Отработените пространства, образувани в резултат на подземен или открит добив на подземни богатства, в които минните отпадъци се връщат като запълващ материал, не са съоръжения за минни отпадъци*“.

Съгласно План за управление на минните отпадъци в границите на концесионната площ има съоръжение за минни отпадъци (СМО), класифицирано като „категория Б“.

Количеството на минните отпадъци, постъпили в СМО („Западно насипище“) към 12.2024 г. е 193 600 m³. **С удължаването срока на концесията** откривката и некондиционната скална маса ще бъдат депонирани както до сега на вътрешно насипище („Източно насипище“) в отработеното пространство с общ обем 520 105 m³ плътна маса.

Образуваните минни отпадъци от дейността на кариерата се управляват в съответствие с разпоредбите на Наредба за управление на минните отпадъци и действащия План за управление на минните отпадъци.

Съгласно чл. 43 от Наредбата за управление на минните отпадъци МДЗ „Балша“, който е оператор на съоръжението за минни отпадъци, представя на министъра на енергетиката ежегодно до 31 март отчет за изпълнение на плана за управление на минните отпадъци. В **ПРИЛОЖЕНИЕ 5** е представен Отчет за изпълнение на План за управление на минните отпадъци от находище „Люляците“, кариера „Балша“ за 2024 г.

В проекта за рекултивация на кариера „Балша“ за срока на концесията са предвидени

всички видове дейности по рекултивация на засегнатите земи от добива на подземни богатства, оползотворяването на част от минните отпадъци за нуждите на рекултивацията, както и цялостно рекултивиране на „Западно“ и „Източно“ насипища.

2.1.4.3 ОТПАДЪЧНИ ВОДИ

Съгласно разработките на утвърдения от МЕ експлоатационен проект **не се предвижда** изграждането на водоотливни съоръжения в кариерата, тъй като скалният масив е повсеместно окаersten, а тектонската обработка на места е значителна и валежните води бързо се просмукват и дренират в дълбочина. Дългогодишната експлоатация на обекта потвърждава тези предвиждания.

В района на ТПИ е изградена система от повърхностни водоулавящи съоръжения, които да отвеждат сточните и отпадните води до ПСОВ. Същите не се използват, въпреки че се поддържат до момента в добро техническо състояние.

Към ТСИ е монтирана оросителна инсталация, която се захранвана с производствена вода. В рамките на цялото съоръжение работят 18 бр. дюзи с фино разпръскване на водата до „водна мъгла“. Микрокапчиците вода „прилепват“ към праховите частици и последните се утаяват. Това е един от съвременните методи за прахоподтискане в ТСИ, при който не се формира поток отпадъчни води. Овлажняването на материала е само 0,1 % и техническата поддръжка е много лесна. Готовите фракции са леко влажни, което допълнително предотвратява разпространението на неорганизиран прахови емисии.

С Решение № 3492/02.02.2022 г. на Басейнова дирекция „Дунавски район“ е добавено условие отпадъчните води, формирани от дейността на кариерата да се отвеждат във водоплътна изгребна яма, която се обслужва регулярно от лицензиран оператор.

2.1.5 ЗАМЪРСЯВАНЕ И ВРЕДНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ; ДИСКОМФОРТ НА ОКОЛНАТА СРЕДА;

Комфортът на околната среда е съвкупност от природни фактори и условия, съчетание на природни образувания и географски дадености (релеф, растителност, водни пространства, оптимална температура, влажност на въздуха и др.). **Не се очаква** наднормено замърсяване на въздуха в околната среда при реализирането на инвестиционното предложение. Предвидените дейности **няма да предизвикат** съществени неблагоприятни изменения в компонентите на околната среда и в условията на живот в района.

С реализацията на ИП (удължаване с **15 г. на срока на концесията**) се очаква **локално** нарушаване на земната основа, свързано с до изземване на запасите от доломити и варовици в границите на доказаните запаси, и тяхната преработка до получаване на готова продукция – трошено-каменни фракции; **локално** нарушаване на почвената покривка в ограничен участък и последващо оползотворяване на част от добитите почвено-земни маси и откривка за целите на рекултивацията на нарушените терени.

2.1.5.1 ЕМИСИИ В АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХА

2.1.5.1.1 Неорганизиран прах

С удължаването на срока на концесионния период **както и до сега** източниците на **прах** в находище „Люляците“ (открит добив на строителни материали - варовици и доломити) са свързани с основните технологични процеси, като сондиране, взривяване, товарене, транспорт и насипообразуване. Специфичен замърсител на въздуха е кариерният прах, особено в сухите месеци от годината.

Източници на **токсични газове** са двигателите с вътрешно горене с гориво дизел на

кариерната механизация и взривните работи.

➤ **Пробивно-взривни работи (ПВР)** – скалните маси се добиват чрез ПВР.

- сондиране - основните сондажи за взривяване се пробиват със сонди. Обемът на сондажните работи се определя по предварително одобрена сондажна мрежа, в зависимост от утвърден Работен проект. Броят на сондажите, разположението и параметрите им се дават в съответните паспорти на ПВР.

При работа на сондажната машина в околния въздух се емитират изгорели газове от двигателя ѝ. От устието на сондажа се изхвърля прахо-въздушна струя. Прокарването на взривните дупки е свързано с много ниски емисии на прах и изгорели газове от ДВГ на сондажната машина.

- взривни работи - за извършване на взривните работи се предвижда да бъдат използвани нафтоселитрени взривни смеси тип „Анфо“. Експлозивът представлява смес от гранулирана амониева селитра и дизелово гориво или минерални масла.

Взривното превръщане на взривните вещества е съпроводено с отделяне на определени количества газове. Практически, в производствени условия, на механизма на взривните превръщания влияят редица фактори, които предизвикват вторични реакции и водят до образуването на токсични газове – основно въглероден монооксид и азотни оксиди. Образуват се и незначителни количества серен диоксид (SO₂) и др.

Взривната дейност е източник на краткотрайно залпово замърсяване на атмосферния въздух с прах и токсични газове (основно въглероден монооксид (CO) и азотни оксиди (NO_x) в концентрации над пределно допустимите. Правилникът за безопасност на труда при взривни работи регламентира необходимия технологичен престой за проветряване след взривяване, с оглед да се гарантира разсейването на прахо-газовия облак и снижаването на концентрациите от прах и токсични газове под пределно допустимите норми.

- частично раздробяване на негабарити - ще се извършва механично с използване на хидравличен чук, монтиран на багер.

Емисиите от частичното раздробяване на негабарити са нищожни в сравнение с тези от масовите взривявания.

➤ **Откривни и насипишни работи** – откриваните работи започват със зачистване на откривка на терена и подготвяне на сондажните полета. Откривните работи ще се извършват с основната минна механизация дизел-хидравлични багери, булдозери клас 250-350 к.с и автосамосвали. Откривката от плиткочувствени материали и некондиционната скална маса ще бъде депонирана на вътрешно насипище, в отработеното пространство.

Тези дейности са източник на незначителни емисии на прах при изземване на откривката, както и от изгорелите газове на двигателите на използваната механизация.

Насипищата са открити площни прахови източници, които генерират също ниски емисии при ресуспендиране на прахови частици в атмосферата при сухо и ветрово време.

➤ **Добивни работи** – извършват се само в границите на запасите в рамките на отредената концесионна площ на находището. Прилаганата технология не се

променя - открит способ на експлоатация в посока отгоре надолу, на хоризонти, с височина 15.0 m.

- изземване и натоварване на скална маса – основният способ е багерно товарене и автотранспорт на раздробената скална маса до приемен бункер на ТСИ.

Тези дейности са източник на ниски емисии на прах при товарене на скалната маса и от изгорелите газове на двигателите на използваната кариерната механизация.

Всички изброени по-горе газо- и прахови емисии са с ниска интензивност и локален характер, като не се разпространяват на значителни разстояния. Праховите емисии подлежат на ефективен контрол чрез периодично оросяване на кариерните зони и транспортните площи, в съответствие с добрите практики за ограничаване на разпространението на неорганизиран прах. Емисиите са епизодични, с временен характер и не водят до акумулация на замърсители в приземния атмосферен слой.

➤ **Транспортна дейност**

- товарене и транспортиране на добитата рудна маса до ТСИ, където става натрошаване на скална суровина се извършва с наличните на фирмата транспортни средства - около 50-60 курса на ден и средно транспортно разстояние 1.2-2 km.

Транспортната дейност за извозване на скалната маса до ТСИ е линеен източник на емисии на изгорели газове от двигателите на автосамосвалите.

Замърсяването на атмосферния въздух, вследствие транспортната дейност е разсредоточено по продължение на пътя и е с ниска значимост, тъй като ауспухът на мобилните средства е нисък и студен източник и замърсяването се разпространява максимум до края на сервитута на транспортното трасе, в отсъствието на каньон.

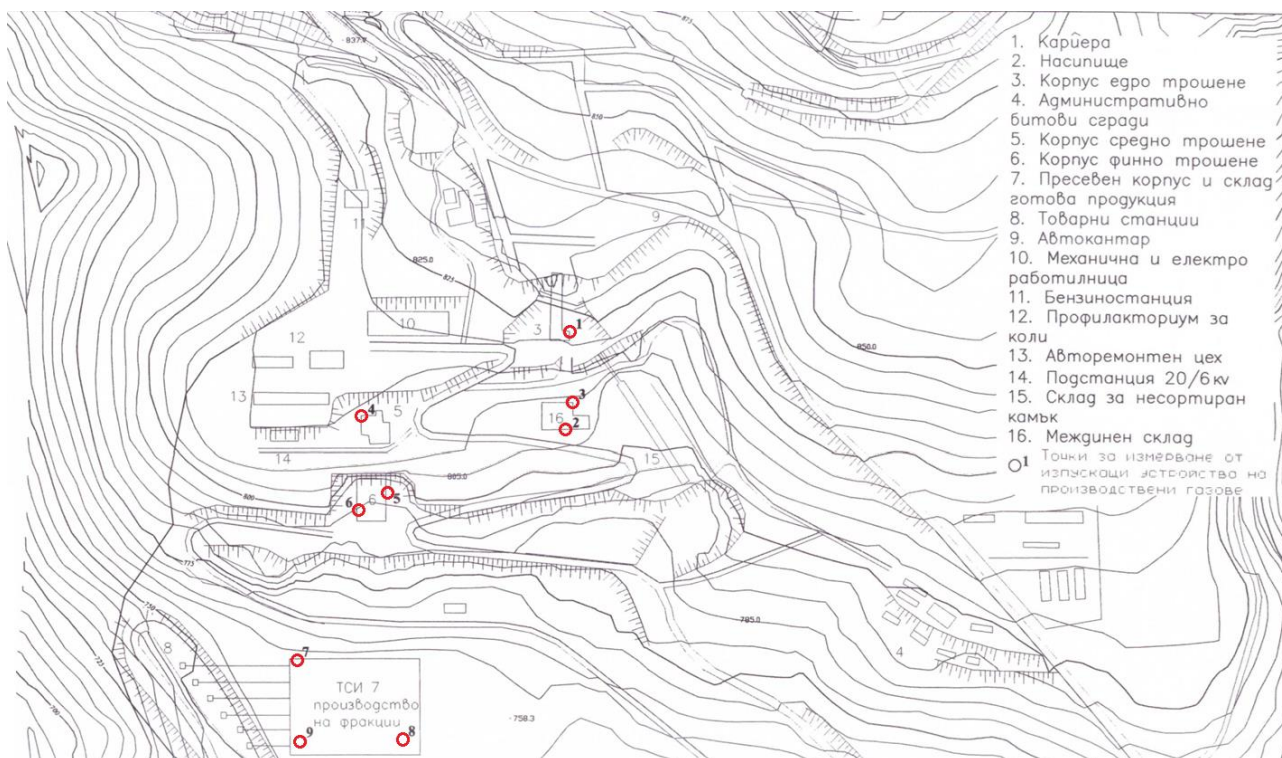
2.1.5.1.2 Организираните емисии

В концесионните граници **не функционират организирани източници** на газо-прахови емисии (аспирации и комини) отделяни в атмосферата.

Източници на организирани емисии **извън границите на концесионната площ и извън обхвата на ИП** са вентилационните уредби (аспирации) към корпусите, в които се извършва *трошене и пресяване* на суровината на площадката на ТПИ.

В съответствие с изискванията на чл. 31 - чл. 33 от Наредба № 6/26.03.1999 г. ДМЗ „БАЛША“ **провежда собствен периодичен (2 години) мониторинг** на атмосферния въздух, резултатите от който се докладват пред РИОСВ-София.

Последните измервания на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници – 9 броя аспирации (**Фигура 2.1-11**) от ноември 2023г. са извършени от акредитирана лаборатория “Пехливанов-Инженеринг” ООД. **Отчетът с резултатите от мониторинга на атмосферния въздух е приет от РИОСВ-София с писмо изх. № 7313/20.08.2024 г. (ПРИЛОЖЕНИЕ 8).**

Фигура 2.1-11 – Разположение на аспирационните 9 броя източници на ТПИ.

Резултатите от измерванията са показани в **Таблица 2.1-7**.

Таблица 2.1-7 – Резултати от измервания на емисиите на прах от аспирациите на ТПИ през 2023г.

Изпускателно устройство (ИУ)	Протокол № ВШ -566Б	Подобект: Корпус	Емисия на прах, mg/Nm ³
			НДЕ = 20 mg/Nm ³
ИУ-1	5/16.11.2023г.	„Едро трошене“	14.06
ИУ-2	2/16.11.2023г.	„Междинен склад“ 1	15.96
ИУ-3	3/16.11.2023г.	„Междинен склад“ 2	11.72
ИУ-4	9/16.11.2023г.	„Средно трошене“	14.13
ИУ-5	6/16.12.2023г.	„Фино трошене“ 1	15.72
ИУ-6	4/16.11.2023г.	„Фино трошене“ 2	12.72
ИУ-7	8/16.11.2023г.	„Пресяване“ 0	10.83
ИУ-8	7/16.11.2023г.	„Пресяване“ 1	15.66
ИУ-9	1/16.11.2023г.	„Пресяване“ 2	14.35

Всички измервания са в съответствие с нормата за допустима емисия (НДЕ), съгласно **Наредба № 1 от 27 юни 2005 г. За норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии. (ПРИЛОЖЕНИЕ 8 - ПРОТОКОЛИ).**

2.1.5.1.3 Пречиствателни съоръжения

Основният технологичен процес при открит добив на полезни изкопаеми **не предвижда a priori** използване на конвенционални пречиствателни съоръжения.

Аспирациите в съществуващата и работеща ТПИ са снабдени със системи за обезпрашаване, които се включват, така че без нея да не могат да се пускат съоръженията в действие.

2.1.5.2 ПО ВРЕМЕ НА ИЗВЕЖДАНЕ ОТ ЕКСПЛОАТАЦИЯ И РЕКУЛТИВАЦИЯ

Рекултивацията ще се проведе на части – Техническа и Биологична рекултивация. Първата част има за предмет чрез поредица от технически мероприятия да оформи нарушените терени и да създаде възможност за пристъпване към втората част. Биологическата рекултивация има за цел чрез поредица от агротехнически мероприятия (затревяване и залесяване) да приобщи нарушените терени към общия изглед на района и да допринесе за повишаване устойчивостта на оформените в процеса на експлоатация откоси на насипища и стъпала.

Дейностите по рекултивацията (технологична и биологична) са източници на неорганизираните емисии от прах и от изгорелите газове от ДВГ на използваната карьерна техника – булдозери, самосвали, багери.

2.1.5.3 КОЛИЧЕСТВЕНО ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕМИСИИТЕ

Инвентаризацията на емисиите дава оценка както за нивата на замърсяване, така и идентифицира типа източниците на замърсяване.

2.1.5.3.1 Неорганизираните прахови източници

Количествата на праховите емисии: обща прах, фини прахови частици до 10 (ФПЧ₁₀) и до 2.5 микрона (ФПЧ_{2.5}) се прави по емисионни фактори на американската Агенция за околна среда (EPA)² AP-42 за открити прахови източници в мини и кариери, а именно раздели 11.19.1 *Sand & Gravel Processing* (Обработка на пясък и чакъл), както и раздели 13.2.4 *Aggregate Handling and Storage Piles*, 13.2.5 *Industrial Wind Erosion*, 13.2.6 *Abrasive Blasting*, 13.3 *Explosives Detonation* за работа в открити прахови зони в мини и кариери на база различните по вид дейности при добива и преработка на строителните материали – **Таблица 2.1-8.**

Таблица 2.1-8 – Прахови емисии от дейностите в кариера “Люляците” (тона).

Дейност	Емисия, t (250 работни дни)		
	Прах	ФПЧ ₁₀	ФПЧ _{2.5}
Пробиване на сондажни дупки Раздел 11.9 от US EPA AP-42	0.798	0.638	0.638
Взривни работи Раздел 13.3 от US EPA AP-42	0.297	0.155	0.155
Булдозериране (откривка, добив и насипище) Раздел 11.9 от US EPA AP-42	0.933	0.454	0.138
Обработка насипни материали (изземване и натоварване) Раздел 13.2.4 от US EPA AP-42	0.938	0.456	0.139
Преработката на суровината в ТПИ (извън концесионната площ) и ТСИ Раздел 11.19.2 от US EPA AP-42	5.067	1.378	0.209
Прах от движение по непавиран път (в кариерата) Раздел 13.2.2 от US EPA AP-42	5.093	1.938	0.283
Ветрова ерозия (открити работни площи и насипи) Раздел 13.2.5 от US EPA AP-42	1.631	0.815	0.326
ОБЩО	14.757	5.834	1.888

Интензивността на прахоотделянето от неорганизираните емисии зависи в голяма степен от метеорологичните условия по време на провеждане строителните дейности, както и

² <https://www.epa.gov/air-emissions-factors-and-quantification/ap-42-compilation-air-emissions-factors>.

от сезона, през който ще се извършват, климатичните и метеорологичните фактори (вятър, влажност, температура, устойчивост на атмосферата), характеристиките на земните частици и много други условия.

Намаление на прахоотделяне може да се осъществи при следната мярка: използване оросяване за поддържане на достатъчна влага в прахообразните насипни материали през сухите летни и есенни месеци. При това нивата на праховите емисии (контролирани емисии) се снижават с 80% по формулата:

$$E_c = E \times \left(\frac{100 - C}{100} \right)$$

където:

- E_c - нивото на контролираната емисия,
- E - нивото на неконтролираната емисия,
- C - ефективността на контрола в %.

Праховите емисии в ТПИ и ТСИ се определят по емисионни фактори в раздел 11.19.2 *Crushed Stone Processing and Pulverized Mineral Processing* (Преработка на трошен камък и обработка на насипни минерали), които възникват от редица операции, категоризирани или като технологични източници, или като неорганизиран източник на прах при:

- първично, вторично или третично раздробяване;
- пресевна дейност;
- конвейерна трансферна точка на гумено транспортните ленти при куповете с различни готови фракции;
- разтоварване на камиони с добит раздробен камък;
- товарене на камиони.

Емисиите от технологичните източници в ТПИ са организирани точкови източници – **снабдени с вентилационни уредби (аспирации).**

2.1.5.3.2 Газови емисии - кариерна механизация

Тези емисии са от кариерната механизация (булдозери, багери, челни товарачи и др. - **Таблица 2.1-4**) и при транспортната дейност на автосамосвалите до 4-те трошачки (извън концесионната площ), които са оборудвани с дизелови двигатели с вътрешно горене (ДВГ). Характерните емисии от дизелови ДВГ са: парниковите газове (CO_2 , CH_4 и N_2O) и основни и специфични замърсители като NO_x , SO_2 , CO , NMVOC (неметанови летливи органични съединения) – НМЛОС), FPCH_{10} (твърдите прахови частици, които се състоят предимно от сажди и пепел) и NH_3 .

На база данни за мощността на техниката с дизелови ДВГ, дадени в **Таблица 2.1-4**, емисиите на вредни вещества на механизацията за една концесионна година се определят по Технически насоки за изготвяне на националните инвентаризации на емисиите - **ЕМЕР/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2023³**.

Оценката на емисии се извършват по **NFR⁴ код 1.A.2.g vii - извънпътни съоръжения**

³ <https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2023> - разработена в подкрепа на Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния (CLRTAP) и директивата на ЕС за националните тавани за емисии. Тя осигурява експертно ръководство за това как да се направи инвентаризация на емисии в атмосферния въздух. Изданието 2019 година замества всички предишни версии.

⁴ NFR (Nomenclature for Reporting) – номенклатура за докладване на генериращите емисии процеси, по Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния (CLRTAP).

и машини с дизелови двигатели с вътрешно горене е направена в **Таблица 2.1-9**.

Таблица 2.1-9 – Емисии (в тона) за една концесионна година на кариерната механизация.

Емисии [t]								
Парникови газове			Основни и специфични замърсители					
CO ₂	CH ₄	N ₂ O	NO _x	SO _x	CO	NMVOС	ФПЧ ₁₀	NH ₃
834.56	0.003	0.037	0.340	0.026	1.58	0.137	0.016	0.002

Легенда: CO₂ – въглероден диоксид, CH₄ – метан, N₂O – диазотен оксид, NO_x – азотни оксиди, SO_x – серни оксиди, CO – въглероден монооксид, NMVOС - неметанови летливи органични съединения, ФПЧ₁₀ - фини прахови частици (прахови частици с диаметър до 10 µm), NH₃ – амоняк.

Емисиите се изхвърлят директно в атмосферата от ауспусите на техниката с дизелови ДВГ. Общото количество на парникови газове, изразени в CO₂-екв. е 844.45 тона.

Значително намаление на емисиите на вредни вещества може да се очаква ако се използват строителни машини покриващи изискванията стандарта EURO IV или V.

2.1.5.3.3 Емисии от взривни дейности

По време на експлоатацията на находище „Люляците“, емисиите от детонацията на 6 742 kg взривно вещество (8 пъти) за една концесионна година са изчислени по методика на Американската агенция по околна среда **раздел 13.3 – US EPA AP-42 – Таблица 2.1-10**.

Таблица 2.1-10 – Емитирани вредни вещества (тона) при детонация на ВВ.

1 концесионна година	Емисии при детонация на ВВ, тип АНФО		
	CO	NO _x	SO ₂
	8.32	0.46	0.05

Емисиите от ВВ се генерират от много бързо изгаряне на елементите С и H₂, като процесът може да се представи като химическа реакция, в резултат на която се получават крайни продукти (токсични газове), изброени в горната таблица. Залповото изхвърляне на токсични газове, като **мигновено кратковременно действие не влияе съществено** върху нормалната фоновата обстановка на района.

2.1.5.4 ШУМ

При осъществяването на добивни дейности, главния източник на шум е използваната вътрешнокариерна и транспортна техника, както и извършването на ПВР. Показател за оценка на шума в околната среда е еквивалентното ниво на шум, в dB(A). Както и до момента, дейностите по добив и преработка ще се извършва само през деня.

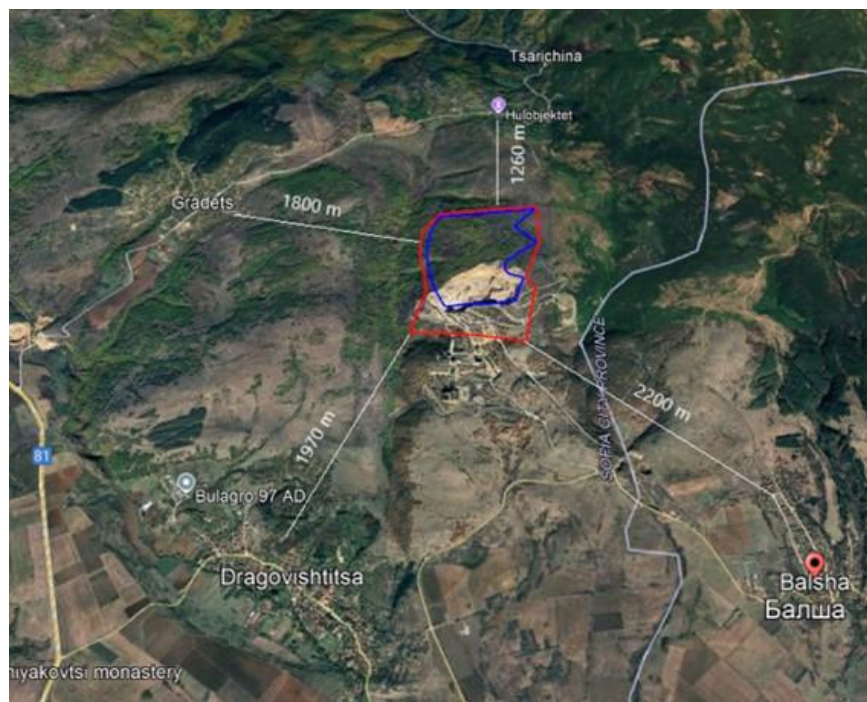
В България граничните стойности за нивото на шума за различни територии и устройствени зони (хигиенни норми) са регламентирани в *Наредба №6/2006 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението* (Загл. изм. - ДВ, бр. 100 от 2021 г.).

Съгласно тази наредба граничните стойности на нивото на шума за:

- жилищни зони дневен период са 55 dB(A),
- производствено-складови зони - 70 dB(A).

2.1.5.4.1 Територии с нормиран шумов режим

Находище „Люляците“ отстои на 2.2 km. северозападно от село Балша, приблизително на 2 km североизточно от с. Драговищица, на 1.8 източно от с. Градец и 1.260 km южно от с. Царичина (**Фигура 2.1-12**), като съществуващата **концесионна площ не засяга регулационните граници на населени места.**

Фигура 2.1-12 – Отстояния на Находище „Люляците“ до най-близките населени места.

Кариерните дейности (добив и преработка) ще се осъществят с помощта на различни специализирани машини и съоръжения, които са източници на шум в околната среда.

Шумовата характеристика на кариерната техника зависи от техническото състояние на машината, по-специално от шумозаглушителните устройства, маниера на управление, физико-механичните свойства на масива. В **Таблица 2.1-11** са посочени ориентировъчни стойности на шумовите характеристики на машини, прилагани при открит добив на подземни богатства.

Таблица 2.1-11– Ориентировъчни шумовите характеристики на добивната техника.

Тип машина	Шумова характеристика, dB(A)	Положение в пространството	Тип на източника
Хидравличен багер	80-110	Ограничено, относително постоянно	Точков (сферичен)
Челен товарач	80-120	Ограничено, относително постоянно	Точков (сферичен)
Булдозер	95-100	Практически неограничено	Точков (сферичен)
Сондажна машина	75.5-105	Практически неограничено	Точков (сферичен)
Автосамосвал	80-85	Практически неограничено Относително постоянно	Точков (сферичен)
Звуков сигнал при движение на механизацията	95	Практически неограничено	Точков (сферичен) прекъснат

Очакваното ниво на шума в населените места, определено по *„Методика за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне на нивото на шума в мястото на въздействие“*, приета със заповед № РД -613 от 08.08.2012г. на МОСВ, е дадено в **Таблица 2.1-12**.

Таблица 2.1-12 – Прогнозни шумови нива в околните населени места.

Населено място	Разстояние до населеното място, m	Оценъчно ниво на шум, dB(A)
с. Градец	1800	37
с. Царичина	1260	40
с. Балша	2200	34
с. Драговищица	1970	36

Експлоатацията на кариерата ще се осъществява **само** през светлата част на денонощието, като граничната стойност на еквивалентното ниво на шума за жилищни зони и територии за през деня от 55 dB(A) е регламентирани в Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението. **Следователно изчислените шумови нива в населените места са под пределно допустимите нива на шум.**

Шумовото натоварване при кариерните дейности **ще е разсредоточено** по работни места и **ще се акумулира** в рамките на работният забой, който във времето ще се премества в рамките на котлована на кариера и заедно с преработващата инсталация ще се явява локален за концесионната площ. Пряко засегнат от шумовото натоварване ще бъде обслужващия персонал на кариерните и транспортни машини.

2.1.5.4.2 Откривни работи

Откриваните работи започват със зачистване на почвената покривка на терена и подготвяне на сондажните полета. Шумовото натоварване е разсредоточено по работното място (работният забой) на отделните кариерни машини, които във времето ще се преместват в рамките на работните зони на кариера, като се явяват локални за концесионната площ.

2.1.5.4.3 Пробивно-взривни работи

Източник на шум с високи нива, излъчвани в околната среда е пробивната техника. По паспортни данни, сондата има заглушител, което осигурява ниво на шума в кабината до 75.5 dBA, а в околната среда - 105 dBA. Работата на пробивната техника е с ограничена продължителност - около два-три дни, преди всяко взривяване.

2.1.5.4.4 Звуков интензитет при първични взривни работи

Шумът от взривни дейности или т.нар. въздушен взрив, представлява **вълна под налягане**, причинена от експлозия на взривно вещество и се разпространява във въздушна среда като шум с определена звукова интензивност. Състои се от звук и механични трептения с различни пикове и честоти. В световната взривна практика е определена зависимостта на интензивността на звука от взривове на земната повърхност, а именно в точката на взрив при генериране на звуково налягане от 40 kPa, звуковият интензитет е 186 dB.

Въздействието на въздушната ударна вълна на разстоянията до близките населени места намалява, като звуковата интензивност е дадена в **Таблица 2.1-13**.

Таблица 2.1-13– Интензивността на звука от взривната вълна в околните населени места.

Населени места	Разстояние m	Интензивност на звука, dB
		от първични взривове
с. Градец	1800	40.9
с. Царичина	1260	44.0
с. Балша	2200	39.2
с. Драговищица	1970	40.1

От таблицата е видно, че **ниво на шума не превишава граничната стойност на еквивалентното за жилищни зони и територии през деня от 55 dB(A)**.

Практиката при залповите емисии е да се осигури необходим технологичен престой за проветряване след взривяване, за да се гарантира разсейването на прахо-газовия облак и снижаването на концентрациите от прах и токсични газове под пределно допустимите норми. Определя се при всяко конкретно взривяване чрез самостоятелен и отделен паспорт на пробивно-взривни работи (ПВР), изготвени съгласно “Инструкцията за разработване на паспорти” – приложение № 8 към чл.170 ал 1 и чл.169 ал.2 и 3 от ПБТ при ВР – 1997 година, като зависи от количеството ВВ, така и от метеорологичните условия . Извършват се от специализирана външна фирма по договор и която изготвя паспорт за ПВР, протокол и документация след всяко взривяване и представя информационен лист за безопасност на използваните ВВ и консумативи.

2.1.5.4.5 Добивни работи

Разрушената суровина се натоварва с универсален хидравличен багер. Багерът ще работи в челен забой с взривена скална маса, която се изземва валово (общо). След извършване на взривните работи с помощта на булдозера ще се направи подход и разпръснатия скален материал ще се прибута към купа взривена скална маса. Взривения куп със скална маса ще се изземва с 2 до 6 преминавания на багера (заходки), което зависи от неговата компактност и качествено изпълнение на взривните работи. Шумовата характеристика е дадена в **Таблица 2.1-11**.

Очакваното еквивалентно ниво на шума, в близост до работещата техника в кариерата на 5 m от работната зона е в граници 85–90 dBA.

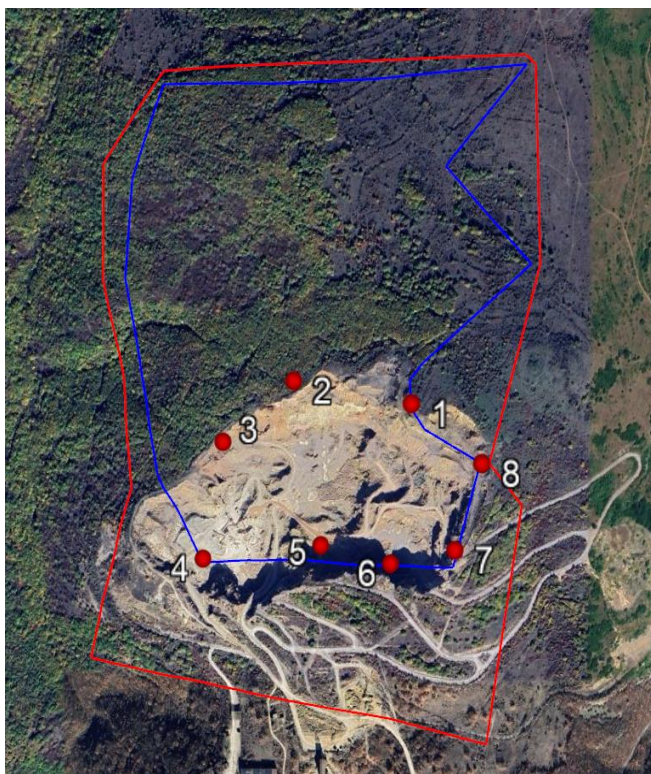
Пряко засегнат от шумовото натоварване е обслужващия персонал на кариерните машини.

2.1.5.4.6 Транспортни дейности

Извозването на суровината до ТСИ, **както и до сега** ще се осъществява с автосамосвали тип “Белаз 540 А“ и „Белаз 7540 К“. При допустима скорост на движение 20 km/h по вътрешно кариерните пътища, шумовата характеристика от съществуващия транспортен поток **няма да се увеличи и ще се запази** в границите на допустимите норми за територии, подложени на въздействието на автомобилен трафик 55 – 60 dB(A).

При изпълнението на техническа и биологична рекултивация на отработените терени в находище „Люляците“, източник на шум ще бъде използваната стандартна техника - багер, булдозер и самосвали, както при добивните работи, с посочените там нива на шум.

2.1.5.4.7 Собствен мониторинг на шум

Фигура 2.1-13 – Точки, в които са проведени измеренията на нивата на шум.

МДЗ „Балша“ провежда собствен мониторинг на шумовото замърсяване, резултатите от който се докладват и контролират от РИОСВ – София. **ПРИЛОЖЕНИЕ 10.**

На Фигура 2.1-13 са онагледени 8-те броя измерителни точки по периферията на добивната площ на кариера „Люляците“ на МДЗ "Балша" АД, в които се провеждат измерванията на шумовите нива.

В Протокол № ВШ-567Б.1/16.11.2023г. са описани проведените собствени измервания на нивата на шум за основните източници - **трошачки, багери, транспортни ленти, транспортна техника** по границите на добивната площ, като резултатите са дадени в Таблица 2.1-14.

Няма превишение на нормите за производствено-складови зони от **70 dB(A)** - **ПРИЛОЖЕНИЕ 10.**

Таблица 2.1-14 – Резултати от проведените измервания на нивата на шум.

№	Резултати от изпитването (стойност, неопределеност)	Условия при изпитването
1	62.0±0.4	Средна темп. на въздуха =(10.9 ± 0.2) °C Относителна влажност на въздуха =(56.0 ± 1.4)% Средна скорост на вятъра —(1.7 ± 0.089)m/s
2	58.1 ±0.4	
3	59.7±0.4	
4	63.9±0.4	
5	65.2±0.4	
6	63.1 ±0.4	
7	60.9±0.4	
8	57.8±0.4	

2.1.5.5 ВИБРАЦИИ И ВРЕДНИ ЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

2.1.5.5.1 Вибрации

По време на добивните дейности основни източници на общи вибрационни въздействия са кариерна механизация и извършването на ПВР.

Добивът в находище „Люляците" се осъществява чрез пробивно-взривни работи (ПВР). При използване на взривен метод на добив, нормативната уредба изисква изготвяне на отделен проект за пробивно-взривните работи. Тяхното оразмеряване (количество на взривното вещество, брой на сондажните полета) се извършва съгласно изискванията на действащия *Правилник по безопасността на труда при взривни работи*, така че да не се допуска никакво отрицателно въздействие (сеизмично /вибрационно/, ударно-въздушна вълна, разлет на скални късове) върху хора, сгради, съоръжения, инфраструктурни обекти и

други.

Пробивно-взривните работи, както и до сега се извършват от специализирана фирма чрез конкретно разработени за всяко взривяване паспорти, изготвени съгласно "Инструкцията за разработване на паспорти" - приложение № 8 към чл.170 ал 1 и чл.169 ал.2 и 3 от ПБТ при ВР - 1997 година и в съответствие с Работен проект за специални взривни работи. ПВР **не се различават от досега** действащите в находище „Люляците“, като описание на системата за провеждане на ПВР в находището е представено в **ПРИЛОЖЕНИЕ 9 - ПВР**.

За кариерната механизация са характерни преди всичко локалните вибрации.

Обикновено машините, които създават повишени нива на шум са и източници на вибрации.

На общи вибрации ще бъдат изложени водачите на багери, булдозери, автосамосвали и пр., както и работниците. Вибрациите, излъчвани при работата на механизацията, са фактор на работната среда и създават дискомфорт предимно за работещите.

Очакваните въздействия ще са **локални, в района на добивните дейности, като същите ще са от незначителни отрицателни до такива с ниска или още слаба значимост, краткосрочни, временни и обратими**. Очакваните въздействия не се различават от тези и до момента, като не се очаква изменение на акустичната обстановка в най-близките места на въздействие посочени по-горе, както и наличие на източници на вибрации. Не се очаква увеличаване на нивото на шум и вибрации, различни от съществуващите и към момента.

Обобщено, при работата в посока „отгоре - надолу“ в находището, респ. от по-високи към по-ниски коти на проектните хоризонти, отсъстват условия за значими замърсявания, вредни въздействия и дискомфорт на околната среда, които да не могат да бъдат смекчени, тъй като:

- очакват се неорганизираните емисии от прах и на вредни вещества в отработените газове от ДВГ на използваната кариерна механизация, осъществяваните транспортни дейности и ПВР. **Не се очаква** същите да засегнат КАВ за обекти, подлежащи на здравна защита, тъй като те са отдалечени на значимо разстояние от находището (**Фигура 2.3-1**). Праховите емисии ще окажат **незначително въздействие единствено и само в границите** на съответния добивен хоризонт;
- Очакват се нива на шум и вибрации от дейностите по добив, които ще са съсредоточени предимно в съответния работен участък в рамките на концесионната площ и в района на пътищата за достъп. Очакваното въздействие като цяло е **с незначителна отрицателна степен, краткотрайно, временно и обратимо**, като не се очаква да промени акустичната среда в най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита - с. Царичина (1260 m) и с. Градец (1800 m).
- Ще се образуват минни отпадъци - откривка, като при правилното им третиране съгласно ПУМО, не се очаква същите да окажат каквото и да е въздействие върху компонентите на околната среда;

2.1.5.5.2 Вредни лъчения

Радиационен гама-фон

Измерванията на радиационния гама-фон (мощност на еквивалентната доза на 1.10 m от земната повърхност), са извършени в три пункта в района на завода - корпус за фино трошене, централна командна зала и товарна станция и по два профила с дължина 1 km източно и западно от завода. По профилите е провеждан непрекъснат контрол на мощността

на еквивалентната доза.

Радиационният фон в района на МДЗ "Балша" е в диапазона 0.14 - 0.20 pSv/h, като не е установено различие в стойностите му на територията на завода и извън нея. По-ниски стойности на радиационния фон са измерени над разкритията на коренните скали (предимно доломитизирани варовици) - 0.10 - 0.13 μ Sv/h (контактно 0.09 - 0.11 μ Sv/h).

Изпълняването до момента и предвидените с удължаване на концесионния период дейности в кариерата **не са източник** на вредни лъчения към околната среда. Геоложката основа, в т.ч. и добиваното полезно изкопаемо, **не са източници** на вредни лъчения. Прилаганата технология и използваните съоръжения за добив и преработка на доломити и варовици **не предполагат** използване или възникване на такива източници.

При трите етапа на реализация на инвестиционното предложение (подготовка, добив и преработка, и рекултивация) **използваната техника не е източник** на йонизиращи и нейонизиращи лъчения.

В заключение: С планираните дейности за добив и преработка на варовици и доломити от находище „Люляците“ при удължаване срока на концесионния договор **не се очаква:**

- **отрицателно въздействие върху повърхностните и подземните води (в случай, че не се допуска разкриване на ПВТ);**
- **прахово и шумово замърсяване над допустимите норми и като цяло да настъпи дискомфорт на околната среда при спазване на действащото в страната законодателство, имащо отношение към дейностите на подобен тип обекти, и при прилагане на предложените с настоящата информация за преценяване необходимостта от ОВОС смекчаващи мерки.**

2.1.6 РИСК ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ И/ИЛИ БЕДСТВИЯ, КОИТО СА СВЪРЗАНИ С ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ;

Съоръжението за минни отпадъци е външно (за находището) и частично намиращо се в отработеното пространство – „Западно насипище“. Съгласно проектните разчети то следва да поеме количество от 635 хил.м³ - изетата откривка, некондиционни минни маси и технологичен отпадък от преработката на скални маси, с изключение на обемите, които директно след изземването им се влагат в заложените по проект рекултивационни работи в кариерата. След окончателното му изграждане съоръжението ще се рекултивира.

Общ проектен обем – 635.20 хил.м³.

По време на добивните работи се изпълняват дейности, които не биха имали потенциал да предизвикат следните рискове:

2.1.6.1 ВЪЗМОЖНИ РИСКОВЕ И АВАРИИ ЗА СЪОРЪЖЕНИЕТО ЗА МИННИ ОТПАДЪЦИ (СМО)

С актуализирания План за управление на минните отпадъци (ПУМО), приет от МЕ, съоръженията за минни отпадъци (СМО) от експлоатацията на находище „Люляците“ са определени по своя вид като „насипище (табан)“, съгласно чл. 16, ал. 3 от Наредбата за управление на минните отпадъци.

Съгласно чл.22, ал. 4 от ЗПБ съоръженията за минни отпадъци се категоризират според степента на тяхната опасност и риска за околната среда и човешкото здраве, като:

1. Съоръжения "категория А" - съоръжения за минни отпадъци, които в резултат на непредвидени обстоятелства или лошо управление могат да станат причина за голяма авария и/или съдържат опасни отпадъци и опасни вещества или препарати над определен праг;

2. Съоръжения "категория Б" - всички останали съоръжения за минни отпадъци.

Въз основа на качествената характеристика и на състава на минния отпадък, включително на промените му в резултат на възможни вторични въздействия, както и на степента на стабилност на съоръжението според неговите технически характеристики съоръжението за минни отпадъци на находище „Люляците“ е **категоризирано в утвърдения от МЕ ПУМО като "категория Б"**, тъй като:

- съоръжението няма потенциал за голяма авария в резултат на непредвидени обстоятелства или лошо управление;
- минните отпадъци, които ще се съхраняват **не съдържат опасни отпадъци и опасни вещества**.

Възможните **рискове и аварии**, които могат да предизвикат нарушаване на конструктивната цялост на СМО за почвено-скална откритка са вследствие на следните фактори: възникване на стихийни бедствия (земетресения и наводнения) с интензивност, превишаваща оразмерителния праг на съоръжението; нарушаване конструктивната цялост при неправилна експлоатация; състав и свойства на насипаните материали.

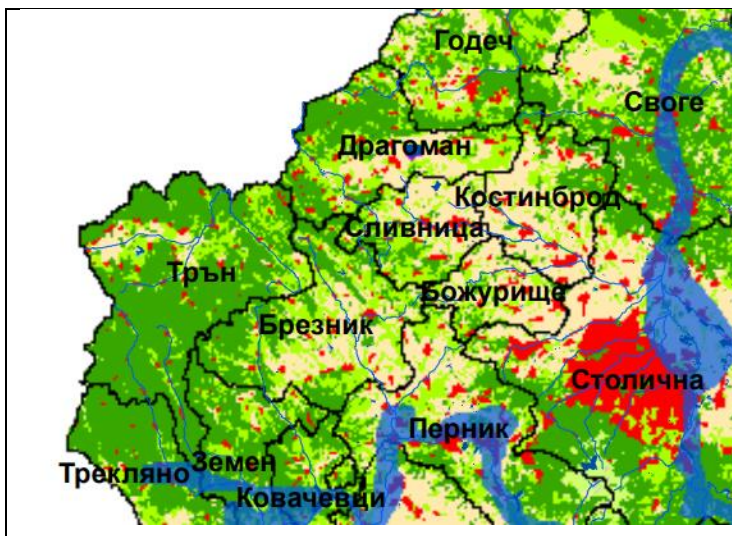
➤ **Стихийни бедствия - Риск от наводнения**

Съгласно Програма за Опазване на Околната Среда (ПООС) на община Костинброд за периода 2021-2025 г. територията на общината попада в район, определен със значителен потенциален риск от наводнения по чл.143г от ЗВ с код BG_1_ASPFR_IS_041- р. Искър и притоци в Софийско поле, с дължина 180.7 km, степен на риск - висок (гр. Костинброд и с. Петърч). Такива райони са участъците на р. Блато от с. Петърч нагоре по течението на р. Сливнишка от с. Петърч до гр. Сливница и р. Блато от мястото на вливането на р. Сливнишка в нея до вливането ѝ в р. Искър.

Висок риск е определен за гр. Костинброд, а терени с потенциален риск от наводнения са определени за с. Петърч.

Съгласно Басейнова дирекция „Дунавски район“ (писмо с изх. № ПУ-01-337-(1)/05.05.2025 г.) в ПУРН в Дунавски район (2022 – 2027 г.) поземлените имоти, в които ще се реализира ИП **не попадат** в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН).

Концесионната площ на находище „Люляците“ **не попада в заливна зона**, съгласно Картата на заливните територии при наводнения по данни от Гражданска защита (**Фигура 2.1-14**). Кариерата е извън вододайна зона. Повърхностните води от падналите валежи ще се отичат гравитачно, като в тях **не се очаква и няма да се допуска** химическо замърсяване.

Фигура 2.1-14 – Карта на заливните територии при наводнения по данни от Гражданска защита, наложена върху Референтен слой - Земно покритие (Извадка)

В находището са засечени подземни води само в сондаж МС 3 на дълбочина 764.2. Добивните работи в кариерата в края на удължения концесионен период (2040 г.) ще достигнат кота 825 (дъно) без да засегнат нивото на подземните води (**ПРИЛОЖЕНИЕ 6 - Разрези**). **Не се очаква влошаване на хидроложкия баланс.**

➤ **Стихийни бедствия - Риска от земетресения**

Съгласно Картата на сеизмично райониране на Република България за период 1000 години (ДВ. бр.13/14.02.2012г.), територията на ИП попада в област със сеизмична активност от VIII-та степен по МШК-64 (сеизмична скала „Медведев-Шпонхойер-Карник“ от 1964г.) с **коэффициент на сеизмичност е 0.15.**

През 2017 г. е направено най-новото сеизмично райониране на България, което е в съответствие с ЕВРОКОД 8. От разпределението на референтното **ускорение** ИП попада в зона със **стойности от 0.23g**. Този факт означава, че се препоръчва повишен контрол относно спазването на нормативните изисквания и отчитане на особеностите на динамичното поведение и реакции на съответните конструкции под въздействието на проектните сеизмични характеристики на съответното място.

Вероятността от нарушаване на конструктивната цялост на СМО е минимална, тъй като проектните му геометрични параметри са съобразени с геотехническите характеристики на съхранявания минен отпадък, сеизмичната активност в района и теренната основа.

➤ **Физико-механични свойства на съхраняваните отпадъци (почвено-скална откривка)**

Минните отпадъци, съхранявани на СМО по същество са **незамърсени почви, глинни и инертен материал**, които имат същите физико-механични характеристики, както и полезното изкопаемо (**Таблица 2.1-15**).

Таблица 2.1-15 – Физико-механичните характеристики на материалите.

Характеристика	Стойност
Обемно тегло на плътна скална маса t/m^3	2.63÷2.66
Коефициент на разбухване	1.82÷1.85
Износване в барабан тип "Лос Анжелос" в % по маса,	22.14
Дробимост под статичен товар, в % по маса	10.81
Мразоустойчивост след три цикъла третиране с натриев сулфат, загуба в % по маса	0.31
Съдържание на продълговати и плоски зърна в % по маса	6.25
Съдържание на бучки глина и други примеси, за сортиран материал, в % по маса	0
Съдържание на: а) обща сяра, изразена като SO_3 [%],	0.16
Съдържание на: б) сулфатна сяра, изразена като SO_3 [%]	0.16
Съдържание на скали и минерали с аморфна и нестабилна форма на SiO_2 $[mmol/dm^3]$	<0.01
Съдържание на отмиваемы частици (за карбонатни скали), в % по маса	0.91

➤ **Съдържание на естествени радионуклиди**

Радияционния гама-фон на територията на МДЗ "Балша" е в границите на нормалния за района фон, като дейността на завода не води до неговото изменение.

В почвените проби **не са констатирани** завишени съдържания на естествени

радионуклиди. Масовите специфични активности на естествените радионуклиди U^{238} , Ra^{226} , Th^{232} , K^{40} и Pb^{210} , са в диапазони съответно: 20 - 31 Bq/kg за ^{238}U ; 15 - 27 Bq/kg за ^{226}Ra ; 22 - 44 Bq/kg за ^{232}Th ; 285 - 445 Bq/kg за ^{40}K ; 17 - 38 Bq/kg за ^{210}Pb .

Съдържанията на тези радионуклиди в продукцията на завода са по-ниски и са в следните интервали: 5 - 9 Bq/kg - за ^{238}U ; 5 - 7 Bq/kg - за ^{226}Ra ; 3 - 5 Bq/kg - за ^{232}Th ; 30 - 52 Bq/kg - за ^{40}K ; 5 Bq/kg до 6 Bq/kg - за ^{210}Pb .

➤ ***Неправилна експлоатация***

Приетите конструктивни параметри (височина и наклон на откоса) са определени с **достатъчно висок коефициент на сигурност** спрямо геомеханичните характеристики на минните отпадъци, което гарантира дълговременната устойчивост на съоръженията за тяхното съхраняване.

СМО се характеризира с:

- Площ в крайно проектно положение – 77 дка.
- Минимална кота – 811 m
- Максимална кота – 874.81 m
- Устойчив ъгъл на откоса на насипа - 35°
- Проектен обем - 635.20 хил.м³
- Тип на насипището – булдозерно насипище
- Срок на съществуване – до края на концесионен период.

Актуалното състояние на СМО (Западно насипище) към 11.2023г. е:

- Насипан обем – 183,18 хил.м³
- Свободен обем – 452,02 хил.м³.

Изграждането на съоръжението се изпълнява при стриктно спазване на зададените проектни параметри (устойчиви ъгли на откосите, височина и технология на насипване) и непрекъснат контрол както от страна на ДМЗ „Балша“, така и от страна на МЕ, което ги одобрява. **Не се очаква риск за конструктивната цялост на съоръжението вследствие на неправилна експлоатация.**

➤ ***Опасност за загуба на човешки живот или на сериозна опасност за човешкото здраве вследствие нарушаване на конструктивната цялост на насипището:***

В случай на евентуално нарушаване на конструктивната цялост на насипището, по посоката и в зоната на евентуалното свличане на скална маса няма инфраструктурни обекти, жилищни сгради или други обекти, които да предполагат постоянното или за различни периоди от време присъствието на други хора освен работещите в кариерата. На това основание, потенциалната опасност за загуба на човешки живот се оценява като незначителна.

➤ ***Опасност за околната среда вследствие нарушаване на конструктивната цялост на съоръженията за минни отпадъци***

Нарушаване на конструктивната цялост на СМО за почвено-скална откривка може да настъпи евентуално вследствие на следните фактори: възникване на стихийни бедствия (земетресения или наводнения) с интензивност, превишаваща оразмерителния праг на съоръжението.

Районът на СМО за съхраняване на минни отпадъци, съгласно направените анализи в настоящия план, **не попада** в зони с опасност от възникване свлачищни процеси, които биха могли да станат предпоставка за възникване на аварийна обстановка. В случай на нарушаване на конструктивната му цялост, в зоната на евентуалното свличане няма да бъдат засегнати чувствителни елементи на околната среда, които биха предизвикали екологични проблеми.

Прилаганата технология за изграждане на насипището (булдозерно), гарантираща неговата устойчивост и съставът на депонираните материали в него (отсъствие на тежки метали и металоиди, и вредни и токсични вещества), няма да доведе до изпускане на замърсители или да предизвика голяма авария.

От казаното по-горе става ясно, че евентуалната неправилна експлоатация или нарушаване на конструктивната цялост на насипището **няма да доведе** до сериозна опасност от загуба на човешки живот и здраве, както и до сериозна опасност за околната среда.

2.1.7 РИСКОВЕТЕ ЗА ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ ПОРАДИ НЕБЛАГОПРИЯТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ФАКТОРИТЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА ПО СМИСЪЛА НА § 1, Т. 12 ОТ ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО.

Факторите на жизнената среда, по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, са:

- води, предназначени за питейно-битови нужди – **не се предполага неблагоприятно въздействие;**
- води, предназначени за къпане - **не се предполага неблагоприятно въздействие;**
- минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди - **не се предполага неблагоприятно въздействие;**
- шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии - **не се предполага неблагоприятно въздействие;**
- йонизиращи лъчения в жилищните, производствените и обществените сгради – **не се предполага неблагоприятно въздействие;**
- нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии – **не се предполага неблагоприятно въздействие;**
- химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение – **не се предполага неблагоприятно въздействие;**
- курортни ресурси – **не се предполага неблагоприятно въздействие;**
- въздух - **не се предполага неблагоприятно въздействие.**

В рамките на ДОВОС (1997г.) са извършени измервания на радиационния гама-фон (мощност на еквивалентната доза на 1.10 m от земната повърхност) в три пункта в района на завода - корпус за фино трошене, централна командна зала и товарна станция и по два профила с дължина 1 km източно и западно от завода. По профилите е провеждан непрекъснат контрол на мощността на еквивалентната доза.

Получените резултати показват, че радиационният фон в района на МДЗ "Балша" е в диапазона 0.14 - 0.20 pSv/h, като не е установено различие в стойностите му на територията на завода и извън нея. По-ниски стойности на радиационния фон са измерени над разкритията на коренни скали (предимно доломитизирани варовици) - 0.10 - 0.13 µSv/h (контактно 0.09 - 0.11 µSv/h).

Кариерата и добивания материал не са източник на вредни лъчения към околната среда.

Извън горепосочените фактори на жизнената среда в Преценката е разгледана и работата на открито, което я определя към категорията „Неблагоприятен микроклимат“

Неблагоприятният микроклимат (работа на открито) е свързан с **риск за работещите на открито, а също така и за водачите на тежката механизация**, при която няма отопляеми кабинни.

При работа на открито може да има неблагоприятни въздействия върху работещите на кариерата през студените и горещите сезони на годината. Опасността през летните месеци при високите температури на въздуха е от прегряване на организма и възникване на топлинен и

слънчев удар. През студените месеци продължителното излагане на ниски температури може да доведе до простудни заболявания, неврити, невралгии, местно и общо измръзване на организма.

Затова са предвидени подходящи облекла за работещите, достатъчно количество вода за пиене, както и са осигурени помещения за отдиш и почивка, в административно-битовата сграда на кариерата.

При реализацията на инвестиционното предложение (удължаване срока на концесионния договор) **не се очаква въздействие** върху: води, предназначени за питейно-битови нужди; води, предназначени за къпане; минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди; шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии; йонизиращи лъчения в жилищните, производствените и обществените сгради; нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии, химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение; курортни ресурси.

Потенциалното въздействие върху факторите на жизнената среда, респективно върху човешкото здраве, са свързани **единствено** по отношение на **емисиите в атмосферния въздух и шума в околната среда**. Предвид вида и характера на планираните в настоящото инвестиционното предложение дейности, както и отдалечеността на потенциални чувствителни рецептори (урбанизирани територии, обществени и жилищни сгради) от производствената площадка, **очакваното въздействие ще бъде пренебрежимо ниско, без потенциал за изменение върху качеството на жизнената среда, вкл. акустична среда и атмосферен въздух в населените места.**

✓ **Атмосферен въздух (компонент на околната среда)**

Прах и газови емисии

По данни от годишните доклади на РИОСВ-София за състоянието на атмосферния въздух в района се установява, че през зимния период, при определени метеорологични условия, се натрупват замърсители в приземния слой от ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотни оксиди и въглероден оксид до и над границите на пределно допустимите норми. Превишенията на нормите са епизодични и имат изразен сезонен характер, и се дължат основно на употреба на твърди горива за битово отопление, на автомобилния транспорт.

Прахови емисии

Повишени емисии на прах се получават в момента на взривяване, но в резултат на самоочистващите способности на атмосферата праховият облак бързо достига не опасни концентрации. Териториалният обхват на въздействието на взривния облак обикновено достига разстояние около **100-150 m по посока на вятъра и не е траен замърсител на терена. При силни ветрове е възможно радиусът на запрашеност да достигне до 200 m.**

Добивните дейности са неорганизиран източник на прах и в много малка степен на емисии на вредни вещества в отработените газове на ДВГ на използваната минна техника, работеща с дизелово гориво - въглеродни и азотни оксиди, леснолетливи органични съединения, сажди (ФПЧ₁₀) и устойчиви органични замърсители.

Транспортирането на добитата суровина за преработка се явява линеен източник на емисии на прах и вредни вещества от отработените газове на използваната дизелова транспортна техника

По време на работа в кариерата не се допуска струпване на механизация в малък териториален периметър. Следи се за изправността на машините.

С цел **намаляване на прахоотделянето** работните площадки, вътрешно кариерните пътища и материалът, постъпващ в приемните бункери на ТСИ, се оросяват, при

необходимост, през сухите летни и есенни месеци. През 2020 г към стандартното оборудване на трошачно-сепариращата инсталация /ТСИ/ на МДЗ Балша е монтирана оросителна система, захранвана с води за производствени цели. В рамките на цялото съоръжение работят 18 броя дюзи с фино разпръскване на водата до така наречената «водна мъгла», с което се предвратява запрашаването на въздуха.

„МДЗ — Балша” АД провежда собствени периодични измервания (СПИ) на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници, разположени на територията на „МДЗ — Балша” АД. Резултатите се докладват пред РИОСВ-София.

Получените резултати от замерванията през 2023 г. показват, че докладът **отговаря** на изискванията на чл. 39 от Наредба № 6 за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници (ДВ, бр. 31 от 06.04.1999 г., изм. и доп.) и **не са регистрирани** концентрации на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух над допустимите норми по измерените показатели (писмо изх. № 7313/20.08.2024 г. РИОСВ – София) – **ПРИЛОЖЕНИЕ 8**.

✓ **Шум (фактор, влияещ върху околната среда)**

Шумовото натоварване в района се дължи на използваната механизация при добива на строителните материали. Освен това ще има шумово натоварване в района от работещите машини при товаренето на откривката. Шумово натоварване има при извършване на взривните работи и транспортирането на суровината до ТСИ.

Шумът, който се отделя при работата на добивните машини не надвишава 85 – 105 децибела и може да окаже минимално негативно въздействие върху операторите им и върху останалия персонал на кариерата. За да се предпазят от него работниците използват подходящи предпазни средства - антифони. **Извън пределите на кариерата шумът бързо намалява интензивността си и не може са бъде считан като опасен фактор за околната среда.**

Не се очаква нарушаване на звуковият комфорт на околните населени места, не се очаква въздействие на обекти, подлежащи на здравна защита. В близост до обекта няма постоянно пребиваващи хора и домашни животни, които да се подлагат на вредното въздействие на шума.

Основните инсталации и съоръжения, генериращи шум в границите на МДЗ „Балша“ АД са кариерата и ТПИ, като МДЗ „Балша“ **провежда собствени периодични** измервания (СПИ) на нивата на шум.

Във връзка с постъпил в РИОСВ — София доклад за резултати от извършени СПИ на нивата на шум, излъчван в околната среда от промишлени източници, разположени на територията на кариера „Люляците” към „МДЗ — Балша” АД с вх. N2 22584/14.12.2023, РИОСВ-София с писмо с изх.№ 7309/20.08.2024 г. информира, че: докладът за резултати от извършени СПИ на дневни нива на шум, излъчван в околната среда от промишлени източници, разположени на територията на кариера „Люляците” към „МДЗ — Балша” АД, отговаря на изискванията на чл. 30 от Наредба М 54 за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (Обн. - ДВ, бр. 3 от 11.01.2011 г.). Измерванията са извършени на 16.11.2023 г. г. в 20 бр. измерителни точки (ИТ) по измерителен контур и 3 бр. ИТ в място на въздействие. В приложените към доклада протоколи от акредитирана лаборатория **не са регистрирани** стойности над нормативно установените (**ПРИЛОЖЕНИЕ 10**).

Предвид гореизложеното РИОСВ — София **приема** така представения горесцитиран доклад с резултати от извършени СПИ на нивата на шум, излъчван в околната среда от

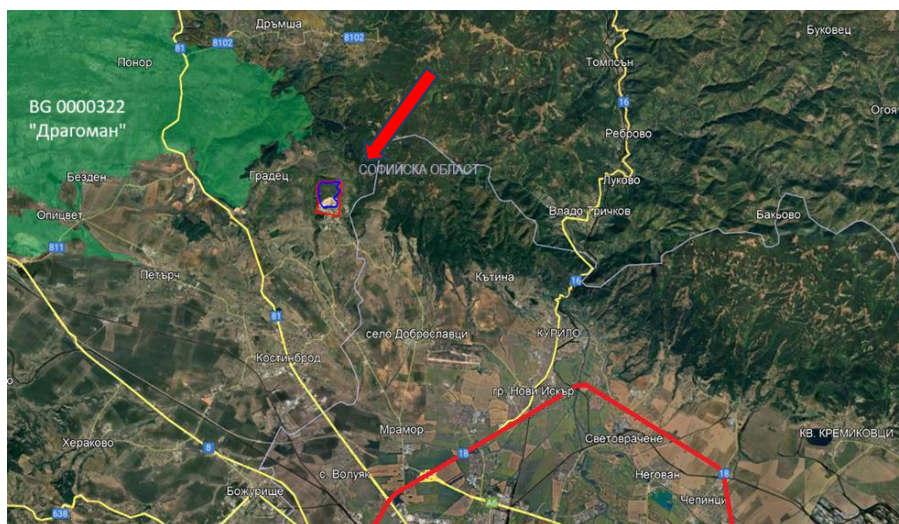
дейността на кариера „Люляците“ към „МДЗ — Балша“ АД.

Реализирането на инвестиционното предложение за удължаване на концесионния срок за добив и преработка на доломити и варовици от находище „Люляците“ не предполага поява на рискове върху нито един от факторите на жизнената среда, изброени по-горе и не крие рискове за човешкото здраве.

2.2 МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ПЛОЩАДКАТА, ВКЛЮЧИТЕЛНО НЕОБХОДИМА ПЛОЩ ЗА ВРЕМЕННИ ДЕЙНОСТИ ПО ВРЕМЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО.

Находище „Люляците“ е разположено в северозападната част на Софийската котловина върху предплиоценското стъпало на южното подножие на Мала планина, явяваща се разклонение от Централната Старопланинска верига.

Районът обхваща рида, оформен от местността „Камико“ и „Манчо връх“ и площта северно и североизточно от него. Между с. Балша и промплощадката е изграден самостоятелен асфалтов път. С главен път София - Видин е свързана с 4.5 km асфалтов път. Отстои на 10 km северозападно от околновръстния път на гр. София - **Фигура 2.2-1.**

Фигура 2.2-1 – Местоположение на Находище „Люляците“

ИП предвижда **удължаване срока на концесия за добив и преработка на строителни материали – доломити и варовици от находище „Люляците“.**

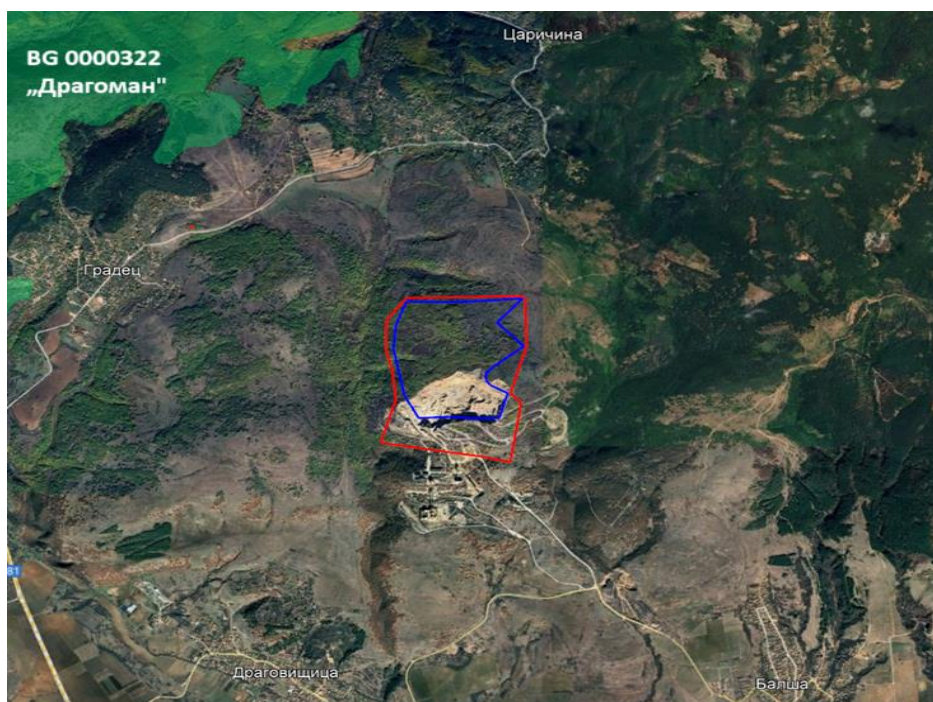
Концесионната площ е предоставена с Договор за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“, Столична община, област София и община Костинброд, Софийска област – Решение № 316 от 17.05.2008г на Министерски съвет.

Добивът на строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“ ще се **осъществява по прилагания до момента открит кариерен способ** в землището на с. Царичина, община Костинброд, ЕКАТТЕ 78197.

На **Фигура 2.2-2** е показана площта на концесията (1 281 172 m² - червен контур), която включва площта на утвърдените запаси на находище „Люляците“ (син контур).

Необходимите площи за осъществяване на дейностите по концесията при граници с координати на точките с номера от №1 до №13 включително (съгласно списък на координатите на точките, представени в **Таблица 2.1-1** и схема на концесионната площ **Фигура 2.1-1**).

С удължаването на концесионния период с 15 г. не се предвижда разширение на териториалния обхват на осъществяващите дейности към момента или промяна на съществуващите технологична и пътна инфраструктура.

Фигура 2.2-2 – Площи на находище „Люляците“: червен контур – граница на концесионната площ; син контур – граница на запасите.

2.3 ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРОЦЕСИ (ПО ПРОСПЕКТНИ ДАННИ), КАПАЦИТЕТ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НА СЪОРЪЖЕНИЯТА, В КОИТО СЕ ОЧАКВА ДА СА НАЛИЧНИ ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 КЪМ ЗООС.

2.3.1 ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРОЦЕСИ

Находището се разработва по открит начин с удълбаване в посока отгоре на долу, с прилагането на ПВР и автотранспорт на добитата скална маса до приемен бункер на трошачно пресевна инсталация (ТПИ) и на откривката до насипище.

Основните процеси включват: разкриване, подготовка на рудничното поле с ПВР, добив и преработка.

Разкриване на запасите и подготовка

Начин на разкриване на работните хоризонти – чрез прокаране на похоризонтни разкриващи полутраншеи. Откривката е представена от много тънък почвен слой, примесен с късове изветрели скали. Същата се изземва с булдозер или багер и се депонира на насипището. Част от нея ще се използва за бъдещата техническа рекултивация.

Пробивно-взривни работи (ПВР)

Скалите от находището са здрави, което прави невъзможно да бъдат изкопавани по механичен начин. Поради това е необходимо те да бъдат предварително раздробявани с помощта на пробивно-взривни работи. Пробивно-взривните работи се извършват от външна, специализирана фирма, чрез възлагане. За всяко конкретно взривяване се изготвя паспорт на ПВР, съобразен с конкретната фактическа обстановка

На територията на концесионната площ не се съхраняват ВВ. За осъществяването на

ПВР се използват лицензирани подизпълнители. Организацията по съхранение, доставка и извършване на ПВР е изцяло в тяхната компетенция.

Взривните работи се ръководят от ръководител по ПВР, притежаващ необходимата квалификация и опит за работа с експлозиви. Той е отговорен за всички специфични дейности, свързани с получаване, доставка, съхранение, работа, отчитане и др. на взривните материали. Пробивно-взривните работи се извършват от правоспособни лица, под ръководството на опитен и квалифициран техник. Транспортът, зареждането и отчитането на взривните вещества ще извършва съгласно действащите закони и правилници. Отговорност за тяхното изпълнение има Ръководителят по ПВР.

Добивни работи

Изземването на отбитата скална маса се извършва с хидравличен багер. Взривената скална маса се натоварва на автосамосвали, които я транспортират до стационарната ТСИ.

Преработка на суровината

Преработката на суровината се извършва в ТСИ и ТПИ, разположени извън концесионната площ.

Инвестиционното предложение **не е свързано** с използването и съхраняването на опасни химични вещества и смеси от Приложение №3 от ЗООС и такива които могат да се класифицират съгласно Регламент CLP.

Инвестиционното предложение **не е съоръжение с нисък или висок рисков потенциал**, съгласно чл. 996 от Закона за опазване на околната среда.

2.3.2 СХЕМА НА НОВА ИЛИ ПРОМЯНА НА СЪЩЕСТВУВАЩА ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА.

Транспортният достъп между с. Балша и инсталацията за преработка на добиваната суровина се осъществява по изграден самостоятелен асфалтов път, който е в добро състояние. С главен път София - Видин кариерата е свързана с 4.5 km асфалтов път.

Вътрешните (за кариерата) технологични пътни връзки от добивните хоризонти до преработващата инсталация са в добро състояние. За поддържането им периодично се ползват насипни материали от откривката.

Удължаването на срока на концесията до 2040 г. ще се осъществява в поземлени имоти снабдени със съществуваща пътна инфраструктура. **Възложителя не планира проектиране и изграждане на нови пътни връзки (сн. 8).**

Сн.8. Поглед към кариерата и изградените вътрешно кариерни пътища

2.3.3 ПРОГРАМА ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ЗА СТРОИТЕЛСТВО, ЕКСПЛОАТАЦИЯ И ФАЗИТЕ НА ЗАКРИВАНЕ, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОСЛЕДВАЩО ИЗПОЛЗВАНЕ.

След удължаване на концесията, срокът за експлоатация на находището ще бъде до 2040 г. Предвижда се реализацията на инвестиционното предложение да се извърши на следните етапи:

- Одобряване на инвестиционното предложение от компетентния орган;
- Добив и преработка;
- Поетапна техническа и биологична рекултивация на нарушения терен.

2.3.4 ПРЕДЛАГАНИ МЕТОДИ ЗА СТРОИТЕЛСТВО.

Дейността **не е свързана** с извършването на строително-монтажни работи.

Експлоатацията на находището, **както и до момента**, ще се извършва по открит способ в посока отгоре - надолу, с използване на ПВР .

Концесионерът **няма да изгражда** трайни сгради и съоръжения на територията на концесионната площ.

2.3.5 ДОКАЗВАНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Инвестиционното предложение за „Добив и първична преработка на подземни богатства - строителни материали - варовици и доломити, от находище „Люляците“, Столична община, Софийска област **не е ново**. За отработването на запасите от находището **има действащ Концесионен договор**, който изтича на 03.11.2025 г.

Реализирането на настоящото ИП за продължаването срока на концесионния договор с 15 години до 03.11.2040 г. ще се изпълнява в границите на съществуващата концесия.

Необходимостта от реализацията е с оглед: рационалното изземване и оползотворяване на запасите от карбонатни скали – варовици и доломити в границите на отредената концесионна площ, и намаляване на отрицателния ефект върху околната среда поради факта, че дейността ще се осъществява от вече действаща кариера и суровината ще се преработва в съществуващите изградени мощности. Продължаването на дейността на кариера „Балша“, разработваща находище „Люляците“, осигурява работни места и има, и положителен социален ефект в района.

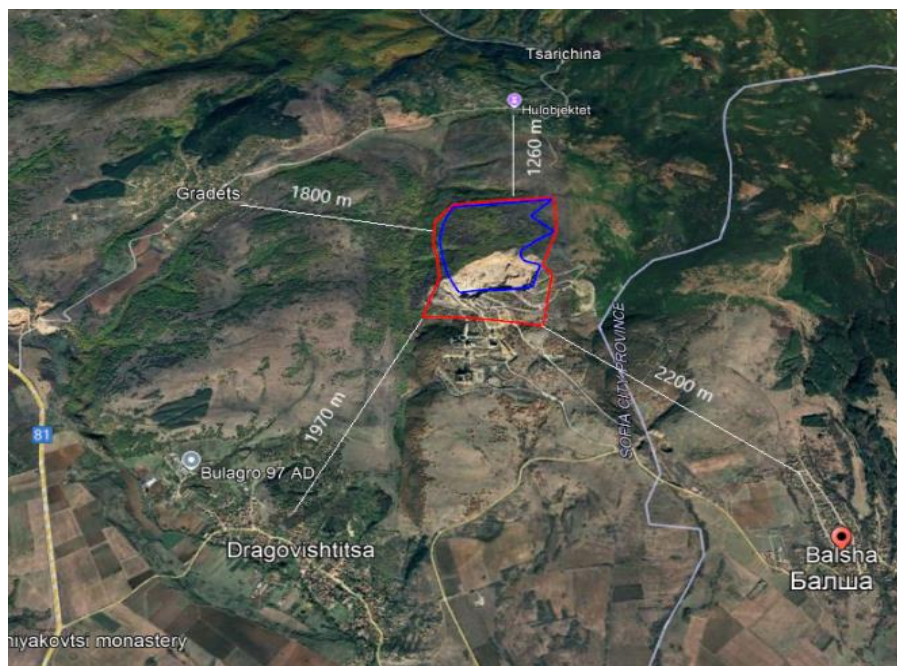
През срока на продължението на концесионния срок няма да се разширяват границите на предоставената концесионна площ или да се променят използваната до сега технология за добив и първична преработка на материала, както и нейния капацитет.

2.3.6 ПЛАН, КАРТИ И СНИМКИ, ПОКАЗВАЩИ ГРАНИЦИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, ДАВАЩИ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКИТЕ, ПРИРОДНИТЕ И АНТРОПОГЕННИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ, КАКТО И ЗА РАЗПОЛОЖЕНИЕТО В БЛИЗОСТ ЕЛЕМЕНТИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА И НАЙ-БЛИЗКО РАЗПОЛОЖЕНИЕТО ОБЕКТИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗДРАВНА ЗАЩИТА, И ОТСТОЯНИЯТА ДО ТЯХ.

2.3.6.1 ОТСТОЯНИЕ ОТ ЗАЩИТЕНИ ОБЕКТИ – НАСЕЛЕНИ МЕСТА

Находище „Люляците“ отстои на около 2.2 km. северозападно от село Балша,

приблизително на 2 km североизточно от с. Драговищица, на 1.8 източно от с. Градец и 1.260 km южно от с. Царичина. (Фигура 2.3-1).

Фигура 2.3-1 – Отстояния на Находище „Люляците“ до най-близките населени места.

2.3.6.2 ОТСТОЯНИЯ ОТ ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗЗ ПО НАТУРА 2000

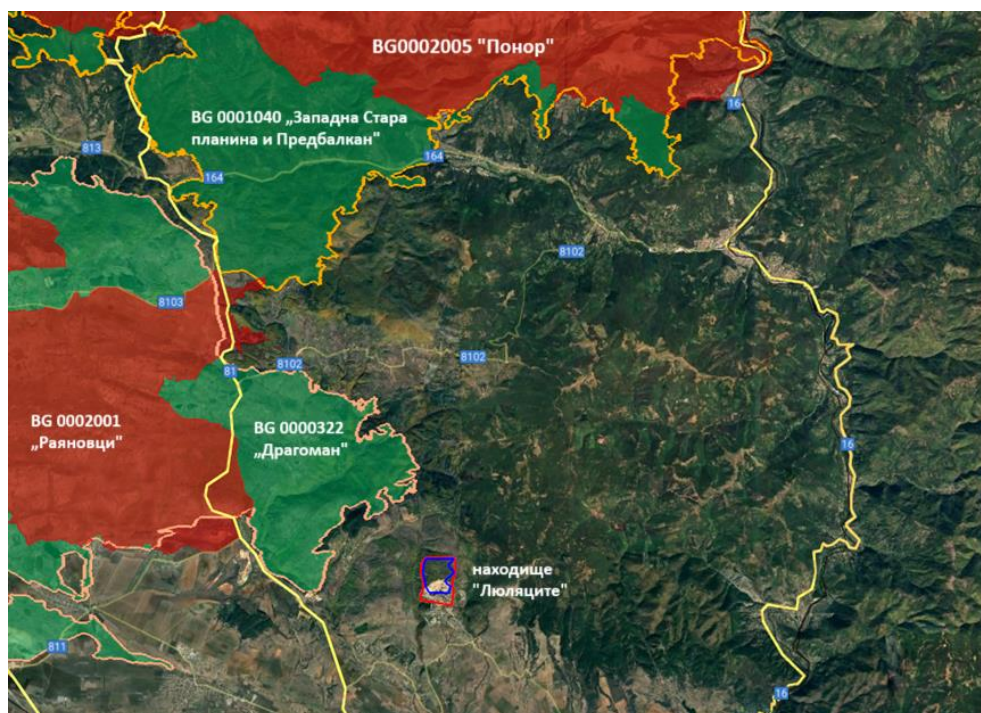
Инвестиционното предложение не засяга защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии и защитени зони от мрежата „Натура 2000“, определени съгласно Закона за биологичното разнообразие.

На територията на Община Костинброд има три ЗМ, обявени по реда на ЗЗТ – находище на Блатно секирче (с. Бучин проход); находище на Гигантски живовляк (с. Бучин проход); Розмаринолистна върба (с. Бучин проход, с. Понор).

Находището е разположено на голямо разстояние от цитираните защитени територии.

Находище „Люляците“ **не засяга защитени зони** от екологична мрежа Натура 2000. Най-близко разположените (Фигура 2.3-2) са:

1. **BG 0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“** по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, приета с Решение № 661/16.10.2007 г на МС(ДВ бр.85/2007) , изменена с Решение № 811/2010 на МС(ДВ бр.96/2010) - ИП отстои на разстояние 8.850 km (по въздушен път);
2. **BG0002005 „Понор“** по Директивата за опазване на дивите птици, обявена със Заповед РД-547/2008 (ДВ бр.83/2008) – ИП отстои на разстояние 13.100 km (по въздушен път);
3. **BG 0000322 „Драгоман“** по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, приета с Решение №122/2007 на МС(ДВ бр.21/2007) – ИП отстои на разстояние 1.880 km (по въздушен път);
4. **BG 0002001 „Раяновци“** по Директивата за опазване на дивите птици, обявена със Заповед РД-569/2008 (ДВ бр.84/2008) – ИП отстои на разстояние 5.550 km (по въздушен път).

Фигура 2.3-2 – Местоположение на находище „Люляците“ спрямо 33 по Натура 2000.

2.3.6.3 ЗАЩИТЕНИ ВЕКОВНИ И ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИ ДЪРВЕТА

При направената справка в регистъра на вековните дървета, по реда на чл. 109 от Закона за биологичното разнообразие се установява, че на територията на община Костинброд **няма заведени в държавния регистър защитени вековни и забележителни дървета.**

2.3.6.4 КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

2.3.6.4.1 *Типология на недвижимите културни ценности*

Класификацията на недвижимите културни ценности (НКЦ) като материално културно наследство се извършва въз основа на:

1. тяхната принадлежност към определен исторически период (праисторически, антични, средновековни, възрожденски, от ново и най-ново време);
2. научната и културната област, към която се отнасят;
3. пространствената им структура и териториален обхват;
4. тяхната степен на застрашеност.

Обобщено в община Костинброд са идентифицирани:

➤ **Според тяхната ПРИНАДЛЕЖНОСТ КЪМ ОПРЕДЕЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ ПЕРИОД:**

- ✓ *с неопределен исторически период:*
 - 15 единични могили (от които пет край с. Понор; пет в м. Пресвата, и една в м. Могилките гр. Костинброд; една край с. Опицвет и три край с. Дръмша);
 - един могилен некропол (30 дка в м. Пресвата, гр. Костинброд).
- ✓ *праисторически (вкл. Бронзова и Желязна епохи):*
 - селищна могила край с. Петърч
 - шест селища - край с. Голяновци, м. Църквата; с. Драговищица, м.

Градището (двор на ТКЗС); с. Петърч м. Метилявец и м. Дупките; с. Опицвет, Помпената станция; с. Драговищица;

- един обект с неопределена функция - с. Петърч, м. Метилявец.

✓ *антични (вкл. Римска епоха):*

- Крепост и селско имение край гр. Костинброд, м. Градището (с рег. картони 1530071 и 1530072 в АКБ);
- Крепост и селище край гр. Костинброд (с рег. картон 1530073 в АКБ)
- Път и римска пътна станция гр. Костинброд, Каракачанската махала (с рег. картон 1530074 в АКБ);
- Селище край с. Бучин проход, южно от м. Градището;
- Две селища със светилища - гр. Костинброд кв. Обединение и м. Примичурата;
- Три обекта с неопределена функция - с. Опицвет, Помпената станция; с. Дръмша, м. Градището; с. Петърч, м. Метилявец;
- Крепост край с. Чибавци, м. Градището;
- Изолирана следа от човешка дейност край с. Градец, м. Беледие хан.

✓ *средновековни:*

- Селище със следи от Втора българска държава край с. Петърч, м. Дупките (но и със следи от предходни исторически периоди);
- Селище от Късно средновековие край с. Понор, м. Старо село.

✓ *възрожденски:*

- 12 къщи в с. Богъовци (с Писмо №547 от 23.09.1980 г на НИПК);
- църква „Св. Петка“ в с. Богъовци (с Писмо № 3107 от 18.09.1978 г. на НИПК);
- църква „Св. Николай“ в с. Драговищица (с Писмо № 3107 от 18.09.1978 г. на НИПК).
- Църква край с. Опицвет, Помпената станция (рег. Картон №1530076 по АКБ).

✓ *ново и най-ново време: липсват*

С най-голямо наслаждане на исторически периоди са селищата край с. Петърч, м. Метилявец (площ 98 dka) и м. Дупките (170 dka) със следи от Праистория (Бронзова Епоха, Желязна Епоха), Античност, и Втора Българска държава.

➤ ***според НАУЧНАТА И КУЛТУРНАТА ОБЛАСТ, към която се отнасят:***

✓ *археологически:*

- 15 единични могили от неопределен исторически период, от които шест край гр. Костинброд, пет край с. Понор, три край с. Дръмша и една край с. Опицвет;
- една праисторическа селищна могила край с. Петърч, м. Селището;
- един могилен некропол край гр. Костинброд, м. Пресвата;
- 15 селища, осем от които самостоятелни, две - със светилища, останалите – към крепости или селски имения от различна епоха;
- 4 крепости, една от които единична, а другите – със селища или селски имения от друга епоха;
- 4 селски имения, две от които към крепости и две – към селища от различна епоха;

- 5 обекти с неопределена функция, два от които единични, а другите – към селища от различни епохи;
- Пътна станция и път;
- Църква край с. Опицвет, Помпената станция.

✓ *архитектурно-строителни:*

- 12 къщи в с. Богьовци – с Писмо №547 от 23.09.1980 г на НИПК.

✓ *художествени:*

- църква „Св. Петка“ в с. Богьовци (строеж 1852 г., изписана 1882 г.;
- предходен храм от 16-ти век) – с Писмо №3107 от 18.09.1978 г. на НИПК.
- църква „Св. Николай“ в с. Драговищица (строеж на храма 1887 г.;
- камбанария 1903 г.) – с Писмо №3107 от 18.09.1978 г. на НИПК.

✓ *исторически недвижими културни ценности*

Обектите са описани (по данните от автоматизираната информационна система „Археологическа карта на България“ и заверените списъци от НИНKH).

Реално на територията на община Костинброд са разположени 36 археологически НКЦ.

➤ ***Според ПРОСТРАНСТВЕНАТА ИМ СТРУКТУРА И ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ:***

- ✓ *съществуващите недвижими културни ценности са единични,*
- ✓ *липсва обявяване на групови НКЦ или археологически резервати.*

➤ ***Според тяхната СТЕПЕН НА ЗАСТРАШЕНОСТ:***

- ✓ *в риск поради разположение в зона на мащабни строителни проекти са определените с най-висока стойност и потенциал за опазване обекти – комплексът римски път и пътна станция и дворецът на св. Константин.*
- ✓ *застрашени културни ценности са къщите10 и църквата в с. Богьовци – поради бърз разпад на оригиналната им субстанция, водеща до сериозна промяна в структурата и видима загуба на автентичния вид.*

В непосредствена близост до находище „Люляците“ **няма информация** за наличие на обекти от културното наследство (вкл. нематериалното и материалното недвижимо и движимо наследство като съвкупност от културни ценности, носители на историческа памет, национална идентичност и с научна или културна стойност). Находището се експлоатира в съответствие с Договора за концесия от 2000г. и Решение по ОВОС № 29-9/1997г. на Министъра на околната среда и водите.

2.3.7 ЧУВСТВИТЕЛНИ ТЕРИТОРИИ, В Т.Ч. ЧУВСТВИТЕЛНИ ЗОНИ, УЯЗВИМИ ЗОНИ, ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИ ЗОНИ ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ И СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ И ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ НА МИНЕРАЛНИ ВОДИ, ИЗПОЛЗВАНИ ЗА ЛЕЧЕБНИ, ПРОФИЛАКТИЧНИ, ПИТЕЙНИ И ХИГИЕННИ НУЖДИ И ДР.; НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА.

Чувствителните и уязвимите зони са територии, обявени за защитени, тъй като водните тела в тези зони са чувствителни към влиянието на хранителни съставки - биогенни елементи (основно азот и фосфор) във водата.

Понятието "чувствителни зони" е термин, характеризиращ водоприемника, който се

намира или има риск да достигне състояние на еутрофикация - обогатяване с биогенните елементи азот и фосфор.

Определянето на чувствителни зони е регламентирано в изискванията на Наредба № 6 от 9 ноември 2000 г. за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти. Министърът на МОСВ със Заповед определя списък на чувствителните зони в съответствие с критериите, посочени в Приложение 4 към чл. 12, ал. 1 от същата наредба.

Съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 3 от ЗВ, **ИП попада** в чувствителна зона BGCSAR104 за защита на водите (писмо БДДР с изх. № ПУ-01-337 (1)/05.05.2025 г.) - **Таблица 2.3-1.**

Таблица 2.3-1 – Зони за защита на водите съгласно чл. 119, ал. 1 от ЗВ.

Зони за защита на водите	Вид на зоната	ИП попада (код)/не попада в зона за защита
чл. 119а, ал.1, т.1 от ЗВ	Зона за защита на питейните води от повърхностни водни тела	Не попада
	Зона за защита на питейните води от подземни водни тела	Попада: Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на питейните води
чл. 119а, ал.1, т.2 от ЗВ	Зони за отдих и водни спортове	Не попада
чл. 119а, ал.1, т.3 от ЗВ	Чувствителна зона	Попада: BGCSAR105
	Нитратно уязвима зона	Попада: Югозападна зона
чл. 119а, ал.1, т.4 от ЗВ	Зона за стопански ценни видове риби	Не попада
чл. 119а, ал.1, т.5 от ЗВ	Защитени територии	Не попада
	Зона за местообитания	Не попада
	Зона за птици	Не попада

Местоположението на чувствителна зона **BGCSAR104** е представено на **Фигура 2.3-3.**

Реализацията на ИП **не допринася** за поддържане или повишаване на състоянието на еутрофикация на повърхностните води.

Фигура 2.3-3 – Местоположението на чувствителна зона BGCSARI04 (извадка от карта на Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – чувствителни зони от План за управление на речните басейни в Дунавски район 2022 - 2027 г.)

Териториите, определени за защита на повърхностните и подземните водни тела от замърсяване на водите, причинено или предизвикано от нитрати от земеделски източници, се определят като *нитратно уязвими зони*. Уязвимите зони се определят в съответствие с изискванията на Директива 91/676/ЕЕС относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

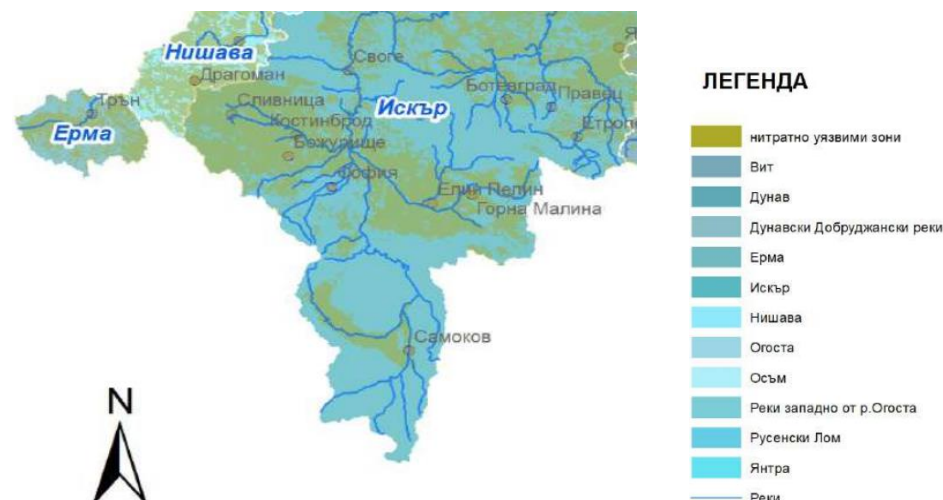
Съгласно Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (ДВ, бр.87/ 2000 г.), със Заповед №РД-146/25.02.2015 г. на Министъра на околната среда и водите, са определени:

- водите, които са замърсени, и водите, които са застрашени от замърсяване (съдържание на нитрати с концентрация, по-голяма от 50 милиграма на литър), отчитайки физико-химичните и природните характеристики на водите и почвите;
- уязвими зони - тези райони в страната, в които чрез просмукване или оттичане, водите се замърсяват или могат да бъдат замърсени с нитрати от земеделски източници и които допринасят за замърсяването.

Определянето на водите, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати се извършва въз основа на наличните данни в басейновите дирекции, както и от информация, предоставена от МЗХ.

Със Заповед на Министъра на МОСВ е утвърдена програма за мониторинг на нитратите в подземните и повърхностните води, попадащи в територии определени като нитратно уязвимите зони.

Територията на инвестиционното предложение **попада** в рамките на нитратно уязвима „Югозападна зона“, която в община Костинброд е с 71.47% застъпеност (ПУРБ 2022-2025 г., Приложение 3.3.1.1 Регистър на нитратно уязвимите зони в ДРБУ, съгласно Заповед № РД 900/21.10.2024 г. на министъра на околната среда и водите). Местоположението на зоната е представено на **Фигура 2.3-4**.

Фигура 2.3-4 – Местоположение на нитратно уязвима „Югозападна зона“ (извадка от карта на Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – чувствителни зони от План за управление на речните басейни в Дунавски район 2022 - 2027 г.).

Дейностите по реализацията на ИП не са свързани със замърсяване на водите с нитрати.

Съгласно чл. 119, ал. 1, т.1 от ЗВ ИП попада в зона за защита на питейните води от подземно водно тяло BG1G00000TJ046 Карстови води в Годечкия масив (Фигура 2.3-5).

Фигура 2.3-5 – Извадка от Карта на Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване 5 слой - План за управление на речните басейни в Дунавски район 2022 - 2027 г.

Съгласно писмо БДДР с изх. № ПУ-01-337 (1)/05.05.2025 г. (Таблица 2.3-1) територията, засегната от разработването на находище „Люляците“ и в частност тази част от нея, която е обект на инвестиционното предложение, **не попадат в границите на санитарно охранителни зони**, определени по реда на Наредба №3/16.10.2000 г. за условията и реда за

проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (Наредба МЗ от 16 октомври 2000 а) и в буферна зона с радиус 1 000 m около водовземни съоръжения за питейно - битово водоснабдяване без определена СОЗ.

На територията на Община Костинброд има три **Защитени местности**, обявени по реда на Закона за защитените територии:

➤ **Находище на блатно секирче - с. Бучин проход:**

Местоположение: Област: София, Община: Костинброд

Площ: 2.15 хектара

Документи за обявяване: Заповед № РД-647 от 15.08.2013 г., бр. 80/2013 на Държавен вестник 647-2013 г.

Цели на обявяване:

1. Опазване на растителен вид Блатно секирче (*Lathyrus palustris L.*) и неговото местообитание;

Режим на дейности:

1. Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята;
2. Забранява се строителство, с изключение на дейности, свързани с реконструкция и ремонт на съществуващи съоръжения;
3. Забраняват се дейности, водещи до осушаване на терена;
4. Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
5. Забранява се внасяне на неместни растителни видове;
6. Забранява се подхранване с изкуствени торове;
7. Забранява се разораване;
8. Забранява се палене на огън;
9. Забранява се събиране на индивиди и растителен материал от вида Блатно секирче с изключение за научни цели.

➤ **Находище на гигантски живовляк - с. Бучин проход**

Област: София, **Община:** Костинброд, **Населено място:** с. Бучин проход

Площ: 6.98 хектара

Документи за обявяване: Заповед № РД-644 от 15.08.2013 г., бр. 80/2013 на Държавен вестник 644-2013 г..

Цели на обявяване:

1. Опазване на растителен вид Гигантски живовляк (*Plantago maxima Jacq.*) и неговото местообитание

Режим на дейности:

1. Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята;
2. Забранява се строителство, с изключение на дейности, свързани с реконструкция и ремонт на съществуващи съоръжения;
3. Забраняват се дейности, водещи до осушаване на терена;
4. Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
5. Забранява се внасяне на неместни растителни видове;
6. Забранява се подхранване с изкуствени торове;
7. Забранява се разораване;

8. Забранява се палене на огън.

➤ **Розмаринолистна върба- с. Бучин проход, с. Понор**

Област: София, **Община:** Костинброд, **Населено място:** с. Бучин проход, с. Понор

Площ: 18.15 хектара

Документи за обявяване: Заповед № РД-646 от 15.08.2013 г., бр. 80/2013 на Държавен вестник 646-2013 г.

Цели на обявяване:

1. Опазване на растителен вид Розмаринолистна върба (*Salix rosmarinifolia* L.) и неговото местообитание.

Режим на дейности:

1. Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята;
2. Забранява се строителство, с изключение на дейности, свързани с реконструкция и ремонт на съществуващи съоръжения;
3. Забраняват се дейности, водещи до осушаване на терена;
4. Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
5. Забранява се внасяне на неместни растителни видове;
6. Забранява се подхранване с изкуствени торове;
7. Забранява се разораване;
8. Забранява се палене на огън.

Находище „Люляците“ **не попада в границите на защитените територии** по смисъла на Закона за защитените територии (ДВ, бр. 133/1998г., изм. и доп. ДВ, бр. 45 от 17 Юни 2022г., изм. ДВ, бр. 102 от 23 Декември 2022г.

Находище „Люляците“ **не попада в границите на защитени зони от екологична мрежа Натура 2000**. Най-близко разположените са представени на **Фигура 2.3-2**.

2.3.8 ДРУГИ ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ (НАПРИМЕР ДОБИВ НА СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ, НОВ ВОДОПРОВОД, ДОБИВ ИЛИ ПРЕНАСЯНЕ НА ЕНЕРГИЯ, ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО).

С инвестиционното предложение за удължаване срока на концесията **не са планирани** дейности за изграждане на нов водопровод, пренос на електроенергия, строителство на сгради и съоръжения.

2.3.9 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ДРУГИ РАЗРЕШИТЕЛНИ, СВЪРЗАНИ С ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Разрешителното с № 11530192/19.01.2009 г. за водовземане от подземни води на възложителя е с краен срок на действие 19.01. 2027 г., което **следва да бъде продължено** предвид удължаване срока на концесията за добив от находище „Люляците“.

При продължаване срока на действие, както и в случай на промяна на параметрите, на издаденото разрешително се провежда процедура по реда на Глава четвърта Разрешителен режим Раздел III „Изменение и продължаване на разрешителното от ЗВ.

С цел опазване на подземните води от замърсяване е необходимо спазването на забраните на чл. 46, ал. 2 и чл. 18а, ал. 1, т. 2, 3. и 4 от ЗВ, като се забранява:

- т. 2 обезвреждането, включително депонирането на приоритетни вещества, които могат да доведат до непряко отвеждане на замърсители в подземните

- води;
- т. 3 - други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води;
 - т. 4 - използването на материали, съдържащи приоритетни вещества, при изграждане на конструкции, инженерно-строителни съоръжения и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземни води.

3 МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОЕТО МОЖЕ ДА ОКАЖЕ ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ НЕСТАБИЛНИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, ПОРАДИ КОЕТО ТЕЗИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ, И ПО-КОНКРЕТНО:

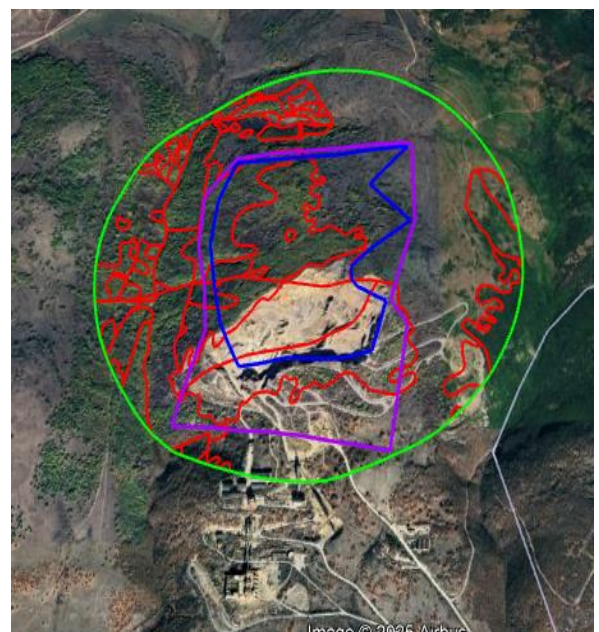
3.1 СЪЩЕСТВУВАЩО И ОДОБРЕНО ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

Инвестиционното предложение за добив и преработка на варовици и доломити за удължения срок на концесията ще се реализира в рамките на геоложките запаси в границите на концесионния контур на находище „Люляците“.

Земите, които ще бъдат засегнати от реализацията на инвестиционното предложение са представени на **Фигура 3.1-1** и **Фигура 3.1-2**.

Фигура 3.1-1 – Местоположение на: концесионната площ на находище „Люляците“ (червен контур); контур на запасите (вътрешен син контур) с вид територия и НТП на засегнатите земи в 1000 m буферна зона (светло син контур) (извадка от кадастралната карта на АГКК).

Фигура 3.1-2 – Местоположение на: концесионната площ на находище „Люляците“ (цикламен контур); контур на запасите (вътрешен син контур) с вид територия и НТП на засегнатите земи в 1000 m буферна зона (зелен контур) (no Google Earth Pro).

3.1.1 В ГРАНИЦИТЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА С РМС КОНЦЕСИОННА ПЛОЩ

- ПИ 78197.58.65 м. РУДИНАТА, община Костинброд, с. Царичина, вид собств. Стопанисвано от общината, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Гори и

- храсти в земеделска земя, площ 264875 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.115.403 м. СКАЛИТЕ, община Костинброд, с. Царичина вид собств. Държавна публична, вид територия Горска, НТП Широколистна гора, площ 9415 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.115.404 м. СКАЛИТЕ, община Костинброд, с. Царичина, вид собств. Държавна публична, вид територия Горска, НТП Широколистна гора, площ 630860 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.66.373 м. КРАИЩЕ, община Костинброд, с. Царичина, вид собств. Държавна частна, вид територия Горска, категория 10, НТП Друг вид дървопроизводителна гора, площ 275372 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.16 с. Царичина, м. МЪРТВИЦАТА, община Костинброд, с. Царичина вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 1027 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.17 м. МЪРТВИЦАТА, община Костинброд, с. Царичина, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 1290 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.18 м. МЪРТВИЦАТА, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 191 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.19 м. МЪРТВИЦАТА, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 7497 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.21 м. МЪРТВИЦАТА, вид собств. Общинска частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 928 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.20 м. МЪРТВИЦАТА, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 2341 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.66.373 м. КРАИЩЕ, м. Краището община Костинброд, с. Царичина, вид собств. Държавна частна, вид територия Горска, категория 10, НТП Друг вид дървопроизводителна гора, площ 275372 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.93 м. ИВЕРКАТА, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 5000 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.94 м. ИВЕРКАТА, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 2695 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.95 м. ИВЕРКАТА, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 257 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.113 с. Царичина, м. -----, вид собств. Частна обществени

- организации, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Пасище, площ 156754 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.63.388 м. СР МЪРТВИЦА, вид собств. Държавна частна, вид територия Горска, НТП Друг вид дървопроизводителна гора, площ 1614 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.66.394 м. ГАБЕРО, вид собств. Държавна публична, вид територия Горска, НТП Пасище, площ 62723 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.66.823, вид собств. Държавна публична, вид територия Горска, НТП Друг вид дървопроизводителна гора, площ 99828 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.115.824, вид собств. Държавна публична, вид територия Горска, НТП Друг вид дървопроизводителна гора, площ 9195 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.115.397 м. ГАБЕРО, вид собств. Държавна публична, вид територия Горска, НТП Пасище, площ 25716 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- **ПИ 78197.115.2 м. ИВЕРКАТА, община Костинброд, с. Царичина, вид собств. Държавна частна, вид територия Нарушена, НТП За кариера за пясък, чакъл и глинни за строителната керамика**, площ 629368 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.115.398, вид собств. Държавна частна, вид територия Горска, НТП Друг вид недървопроизводителна горска площ, площ 4829 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- ПИ 78197.115.400, вид собств. Държавна частна, вид територия Горска, НТП Друг вид недървопроизводителна горска площ, площ 36388 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК.

3.1.2 Извън ГРАНИЦИТЕ НА КОНЦЕСИОННАТА ПЛОЩ

- **ПИ 78197.115.2 м. ИВЕРКАТА, вид собств. Държавна частна, вид територия Нарушена, НТП За кариера за пясък, чакъл и глинни за строителната керамика**, площ 629368 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- Сграда 78197.115.2.1, вид собств. Частна, функц. предн. Промислена сграда, брой етажи 1, застроена площ 2065 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- Сграда 78197.115.2.2, вид собств. Частна, функц. предн. Промислена сграда, брой етажи 1, застроена площ 963 кв. м, Брой върхове: 4 бр. Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- Сграда 78197.115.2.3 с. Царичина, вид собств. Частна, функц. предн. Хангар, депо, брой етажи 1, застроена площ 526 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;

- Сграда 78197.115.2.4 с. Царичина, вид собств. Частна, функц. предн. Хангар, депо, брой етажи 1, застроена площ 671 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК;
- Сграда 78197.115.2.5 с. Царичина, вид собств. Частна, функц. предн. Складова база, склад, брой етажи 1, застроена площ 746 кв. м, Заповед за одобрение на КККР РД-18-80/03.02.2020 г., издадена от ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА АГКК.

3.2 Мочурища, крайречни области, речни устия;

В района на ИП няма мочурища и плитки подпочвени води.

Съгласно писмо с изх. № ПУ-01-337-(1)/05.05.2025 г. на БДДР:

- на отстояние около 90 m западно от находище „Люляците” преминава повърхностен воден обект - реки без име, част от водосбора на р. Блато;
- на отстояние около 100 m южно от находище „Люляците” преминава повърхностен воден обект - реки без име, част от водосбора на р. Блато.

3.3 Крайбрежни зони и морска околна среда;

ИП не засяга крайбрежни зони и морска околна среда.

3.4 Планински и горски райони;

Находище „Люляците” е разположено в северозападната част на Софийската котловина върху предплиоценското стъпало на южното подножие на Мала планина, явяваща се разклонение от Централната Старопланинска верига. Районът обхваща рида, оформен от местността „Камико” и „Манчо връх” и площта северно и североизточно от него.

3.5 ЗАЩИТЕНИ СЪС ЗАКОН ТЕРИТОРИИ

Дейностите, предмет на настоящото ИП не засягат защитени със закон територии.

3.6 ЗАСЕГНАТИ ЕЛЕМЕНТИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА

Находище „Люляците” не попада в границите на защитени зони от НЕМ.

3.7 ЛАНДШАФТ И ОБЕКТИ С ИСТОРИЧЕСКА, КУЛТУРНА ИЛИ АРХЕОЛОГИЧЕСКА СТОЙНОСТ

Според точка 25 на § 1 на допълнителните разпоредби на Закона за биологичното разнообразие "ландшафт" е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори. Ландшафта е компонента на околната среда, който възниква в резултат от взаимодействието на редица природни и, на по-късен етап от развитието на Земята, културни фактори. Тези фактори се развиват в зависимост от географските характеристики и продължават динамично да формират ландшафта така че в този смисъл ландшафтът се разглежда и като състояние на околната среда. Значението на понятието “ландшафт” нараства през годините. Чрез своето поведение и дейност човека, не само променя ландшафта - пространството, в което живее, но следва да полага и грижи за неговото устойчиво развитие. Ландшафтът навсякъде по света е комбиниран резултат от естествените процеси, които протичат в природата и човешките дейности, които се включват в тях.

Ландшафтът е с огромна значимост за съвременното общество. Това понятие е свързано с отговорността ни към бъдещите поколения. Следователно той следва да се опазва, поддържа, развива и, доколкото е необходимо и възможно, да се възстановява така, че трайно да осигурява:

- разнообразие, идентичност и естетика в природната среда;
- функциониране и продуктивност на екосистемите;
- възможност за регенериране и устойчиво използване на природните ресурси;
- подобряване условията на живот на населението.

В района на ДМЗ „Балша“ са установени в известна степен редуцирани или по-слабо развити следните категории ландшафти:

- Естествено съхранени ландшафти - **в чист вид почти не съществуват.** Антропогенизацията засяга в една или друга степен всички ландшафти;
- Горски ландшафти - преобладаващи;
- Пасищни и ливадни ландшафти - слабо застъпени;
- Селищни ландшафти - обхващат населените места, най-близкото от които отстои по въздушен път на повече от 1.5 km
- Комуникационни ландшафти - представени са най-вече от пътищата на републиканската пътна мрежа и от полски пътища за обслужване на земеделските площи.
- Промислени ландшафти - основната преобладаваща категория
- Рекреационни ландшафти - не са развити.
- Антропогенни ландшафти. Естествените ландшафти в района, формирани под влиянието на природни фактори, са променени най-вече под действието на антропогенни фактори. Човешката намеса се изразява в изграждане на населените места, построяване на пътищата от Републиканската пътна мрежа и тези за достъп до нивите, обработването на земите и засаждане на земеделски култури и др. Естествените ландшафтите в района са антропогенизирани и трансформирани в земеделски, селищни инфраструктурни, промислени и др.

Съвременният ландшафт на територията на находище „Люляците“ е антропогенен, в който природните компоненти са преобразувани в резултат на различни форми на провеждана човешка дейност.

За срока на удължаване на концесията до 2040г., антропогенната намеса ще продължи с доразработване на запасите, изразена чрез **пряко въздействие** върху: геоложка основа (полезното изкопаемо), почви, растителност и. Предвид факта, че при доизземването на запасите ще продължи да се формира негативна релефна форма (котлован) в границите на концесионната площ с непрекъснато удължаване в план до хор. 825 м (дъно на запасите), най-съществено функционално и визуално изменение ще претърпява теренът на местността от „горски“ ландшафт в „много силно изменен“ ландшафт, тип „миннодобивен“, който към момента в рамките на концесионната площ е приблизително 28%, представляващ площта на ПИ 78197.115.2 с вид територия *Нарушена, НТП За кариера за пясък, чакъл и глинни за строителна керамика.*

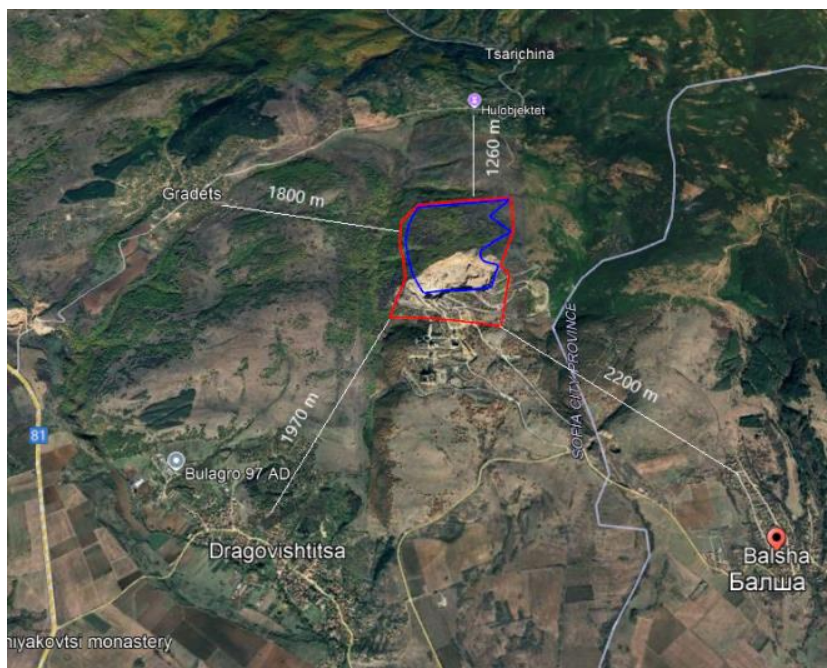
Концесионната площ, на която ще бъде реализирано инвестиционното предложение, не засяга и не попада в близост до обекти с историческа, културна или археологическа стойност.

3.8 ТЕРИТОРИИ И/ИЛИ ЗОНИ И ОБЕКТИ СЪС СПЕЦИФИЧЕН САНИТАРЕН СТАТУТ ИЛИ ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗДРАВНА ЗАЩИТА.

В района на ИП няма обекти, подлежащи на здравна защита по смисъла на § 1, т.3 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, в т.ч. обекти с обществено предназначение по смисъла на § 1, т. 29в от ДР на ЗООС.

Концесионната площ отстои на около 2.2 km. северозападно от село Балша,

приблизително на 2 km североизточно от с. Драговищица, на 1.8 km източно от с. Градец и 1.260 km южно от с. Царичина. (Фигура 3.8-1).

Фигура 3.8-1 – Отстояния на Находище „Люляците“ до най-близките населени места.

В района на ИП **няма** определени санитарно-охранителни зони (СОЗ) по реда на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Имотът **не попада** в буферна зона с радиус 1000 m около водоземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване без определена СОЗ.

ИП **не попада** в СОЗ на водоизточници за питейно-битово водоснабдяване. В района на ИП няма обекти със специфичен санитарно-хигиенен статут, по смисъла на §1, т. 3 от ДР на Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (приета с ПМС № 59/07.03.2003, обн. – ДВ, бр. 25 от 18.03.2003 г., посл. изм. и доп. бр. 31 от 12.04.2019 г.).

4 ТИП И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПОТЕНЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, КАТО СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ВЕРОЯТНИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ПОСЛЕДИЦИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ВСЛЕДСТВИЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

В настоящият раздел са разгледани очакваните въздействия върху населението и човешкото здраве, материалните активи, културното наследство, въздуха, водата, почвата, земните недра, ландшафта, климата, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии, по време на извършване на строително-монтажните дейности и експлоатацията на инвестиционно предложение, включително по вид и естество на въздействието. По – долу са описани очакваните въздействия по време на строително-монтажните дейности и на експлоатацията (пряко, непряко, вторично, кумулативно, краткотрайно, средно- и дълготрайно, постоянно и временно, положително и отрицателно, вероятността на поява, продължителността, честотата и обратимостта).

4.1 ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ НАСЕЛЕНИЕТО И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, МАТЕРИАЛНИТЕ АКТИВИ, КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, ВЪЗДУХА, ВОДАТА, ПОЧВАТА, ЗЕМНИТЕ НЕДРА, ЛАНДШАФТА, КЛИМАТА, БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ И НЕГОВИТЕ ЕЛЕМЕНТИ И ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ.

4.1.1 НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕШКО ЗДРАВЕ

Потенциален източник на прах са кариерите за добив на неметални полезни изкопаеми –строителни материали - доломити и варовици, както и свързаните с тях тежкотоварни превозни средства, преминаващи по изградените за целта пътища.

На територията на община Костинброд **няма изградени стационарни пунктове** за контрол на атмосферния въздух. МДЗ „Балша“ осъществява собствен мониторинг на КАВ на територията на кариерата. Контролът се осъществява от РИОСВ София (за емисионен контрол и източници на организирани емисии). Съгласно становището, състоянието на атмосферния въздух е добро (**ПРИЛОЖЕНИЕ 10**).

В района на ИП **няма обекти със специфичен санитарно-хигиенен статут**, по смисъла на §1, т. 3 от ДР на Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (приета с ПМС № 59/07.03.2003, обн. – ДВ, бр. 25 от 18.03.2003 г., посл. изм. и доп. бр. 31 от 12.04.2019 г.).

По данни от НСИ населението на общината към 31.12.2024 г. е 17430 души, което представлява 7.75 % от населението на област София и 0.27 % от населението на България. Данните от последните преброявания показват съществуването на трайна тенденция към намаляване броя на населението на страната, която е характерна за почти всички общини в страната.

В района на находището **няма** вилни зони, санаториуми, зони за отдих и рекреация, обекти за туризъм, паркове, спортни и риболовни бази.

Най-близко разположената жилищна зона (с. Царичина) отстои на 1260 метра. По време на експлоатацията на находище „Люляците“ през удължения срок на концесията до 03.11.2040 г. населението на най-близките населени места (с. Драговищица, с. Царичина, с. Градец и с. Балша) **няма** да бъде изложено на въздействието на нито един от факторите, характерни за фазата на експлоатация на ИП, както и на тяхното комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие при условията на спазване на технологията за работа и препоръчаните профилактични мерки.

Здравната оценка е съобразена с изискванията на Наредба № 13/2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа (обн. ДВ бр.8 от 2004г., изм. ДВ бр. 71 от 2006г., изм. ДВ бр. 67 от 2007г.).

Здравен риск от реализацията на инвестиционното предложение ще съществува само за работещите на територията на кариерата *в периода на експлоатацията (добив и преработка на суровината)* на обекта и ще касае единствено работещите на обекта. Очакват се следните временни и краткотрайни въздействия върху здравето на работещите:

- наднормен шум, вибрации, работа на открито с непостоянен микроклимат, замърсяване на въздуха с прахови частици и ауспухови газове от дизелови двигатели;
- физическо натоварване и опасност от трудови злополуки, свързани с използването на тежки машини - багери, булдозери, товарни коли и др.;
- неблагоприятен микроклимат - работа цялгодишно на открито.
- риск от изгаряния, падания, травми и злополуки при неспазване на Наредба № 2 на МТСП за безопасни и здравословни условия на труд при СМР от 1994г.

Изброените неблагоприятни ефекти ще се отнасят до работещите във ДМЗ „Балша“ и в наетите от възложителя фирми, в т.ч. и изпълняващи специализирани пробивно-взривни работи. Същите ще имат **временен характер, като рискът се оценява на нисък до приемлив**. Използването на лични предпазни средства (антифони, противопрахови маски, каски, работно облекло и обувки), изграждане на физиологични режими на труд и почивка, създаване и спазване на специфични правила за ръчна работа с тежести и товари, ще доведе до намаляване на риска.

С цел минимизиране на въздействията върху здравето на работещите при експлоатацията на находище „Люляците“, са предприети **както и до сега** следните мерки:

- Избор на подходящо работно оборудване, като се отчита спецификата на дейността;
- Избор на подходяща механизация и поддържането ѝ в добро техническо състояние, чрез поправка или замяна на оборудването;
- Подходяща информация и обучение на работещите за правилното и безопасното използване на работното оборудване;
- Подходяща организация на работното време, с достатъчно периоди на почивка;
- Използване на лични предпазни средства от работещите на машините с наднормени шумови нива.

Не се очакват неблагоприятни здравни ефекти за населението на. с Драговищица, с. Царичина, с. Градец и с. Балша.

По отношение на шума, като най-значим рисков фактор по време на изграждането и експлоатация на обекта, нивата на този фактор ще са около допустимите съгласно действащите хигиенни норми.

По време на експлоатация условията на труд ще бъдат съобразени с Наредба № РД-07-2 от 16 декември 2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, издадена от Министерството на труда и социалната политика, обн. ДВ. бр.102 от 2009г. с изм. и доп.

Очакваните въздействия върху здравето на хората, в резултат от реализацията на ИП са систематизирани в **Таблица 4.1-1**.

Таблица 4.1-1 – Очаквани въздействия върху здравно-хигиенни аспекти в резултат от реализация (строителство и експлоатация) на ИП.

Вероятни значителни въздействия от дейностите на ИП	Рецептори
Строителство	
Психо-сензорни фактори: шум/ вибрации и друг дискомфорт в резултат на откривните работи, и транспортни дейности до насипища.	Работниците на откривните участъци
Експозиция на физични, химични и механични агенти, рискови за здравето фактори в трудовата среда в нормален и аварийен режим.	Работниците на откривните участъци
Експлоатация	
Замърсяване на въздуха с емисии на вредни вещества от специализирана добивна минна техника и ТПИ и ТСИ.	Работещите на различните участъци - добивен и преработващ.
Замърсяване на въздуха с прахови фракции при добивния и преработващия процес, и замърсяване с вредни емисии от транспортни дейности.	Работещите на различните участъци - добивен и преработващ.

В заключение, въздействието върху здравето на хората, работещи на територията при удължаване срока на концесията с 15 години е:

- Пряко, краткотрайно и временно (в рамките на работния ден) по време на строителството и експлоатацията

Без отрицателни въздействия върху здравния статус на населението от околните населени места.

При реализацията на инвестиционното предложение и при неговата бъдеща експлоатация не се очаква въздействие върху гореописаните фактори на жизнената среда.

Заклучение за въздействието върху населението и човешкото здраве:
Удължаването на концесионния срок за експлоатация на находището ще се реализира, без да застрашава здравното състояние на населението от околните населени места в краткосрочен и дългосрочен план.

4.1.2 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Инвестиционното предложение предвижда продължаване действието на концесионния договор с 15 години за находище „Люляците“ за добив и преработка на строителни материали - доломити и варовици с необходимите помощни звена (ТПИ и ТСИ) и инфраструктура.

Теренът, върху който ще се осъществява дейността, е **съществуващ недвижим материален актив, собственост на Възложителя** - нотариален акт № 3012/24.11.1995 г. (**ПРИЛОЖЕНИЕ 7**).

Теренът за кариерата е предоставен с Решение № 197/31.12.1981 г. на Бюрото на Министерски съвет; Заповед № 1712/05.07.1981 г на Министерството на горите и Заповед № 278/27.08.1986 на Министерството на земеделието и горите. За предоставените имоти е съставен Акт за държавна собственост № 3012 от 24.11.1995 г издаден на основание на чл. 81, ал. 3 и 4 от Наредбата за държавни имоти (отм.) в редакцията ѝ към ДВ, бр. 23 от 1993 г.

Всички основни сгради, агрегати, машини и съоръжения в предприятието са налични материални активи, отговарящи на съвременните технически и технологични изисквания в бранша.

При реализацията на ИП ще бъдат използвани наличните инфраструктурни съоръжения - водоизточник за подземни води, пътища, електропреносни съоръжения.

Движимите материални активи – транспортна техника – също не са нови за МДЗ „Балша“ и са собственост на Възложителя.

Реализирането на инвестиционното предложение няма да доведе до промени или нарушаване на материалните активи на околните имоти.

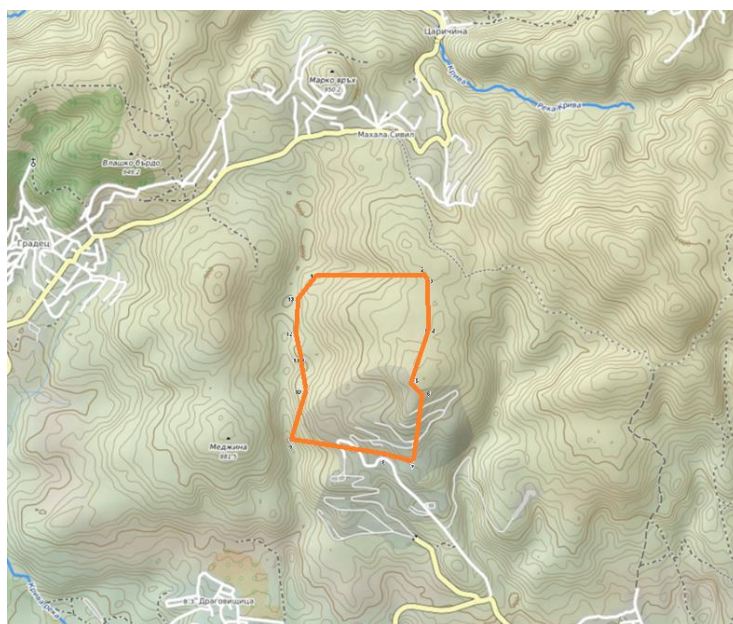
4.1.3 КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Не се очаква въздействие върху културното наследство при реализацията на ИП. Територията на обекта **не попада в рамките или в близост на регистрирана археологическа недвижима културна ценност**. В обхвата на концесионната площ, намираща се в землищата на с. Царичина и с. Драговищица (по нотариален акт), община Костинброд няма известни движими и недвижими културни ценности (по смисъла на Закона за културното наследство чл. 7, ал. 1).

4.1.4 АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ И КЛИМАТИЧНИ ФАКТОРИ

4.1.4.1 РЕЛЕФ

Теренът на находище “Люляците” е ситуирано в благоприятни от геоложка гледна точка теренни условия за кариерен добив - представлява хълм, издигнат над околния терен с абсолютна височина 960 m.. Условията и начинът на залягане на карбонатното тяло, границите на кариерата и най-вече релефа на терена определят начина на разкриване и разработка на кариерата - **Фигура 4.1-1**.

Фигура 4.1-1 – Топография на района на ИП.

4.1.4.2 КЛИМАТИЧНИ УСЛОВИЯ

Районът на ИП се намира в рамките на Столична община, Област София. Намира се в полупланински район — в подножието на Стара планина, където свършва Софийското поле.

Климатът е умереноконтинентален. За формирането на климата в района оказват голямо влияние верижно простиращите се огради на Стара планина.

За охарактеризиране на климата в района са използвани данни от сайта на Meteoblue⁵,

⁵ <https://www.meteoblue.com/bg>

които за периода от 1985 година насам използват глобален климатичен модел NEMS за получаване на метеорологичните параметри във всяка точка на земното кълбо във всеки момент без значение дали за точката има налична метеорологична станция. Симулациите на метеорологичните данни се извършва при средна пространствена резолюция от 30 km, като получените метеорологични данни осигуряват добра информация за типични климатични събития и очаквани метеорологични показатели (температура, валежи, слънчеви периоди и вятър).

Върху процесите на разпространение на замърсители, а оттам и на тяхното ниво в атмосферния въздух, съществено влияние оказват следните метеорологични фактори:

4.1.4.2.1 Слънчево греене

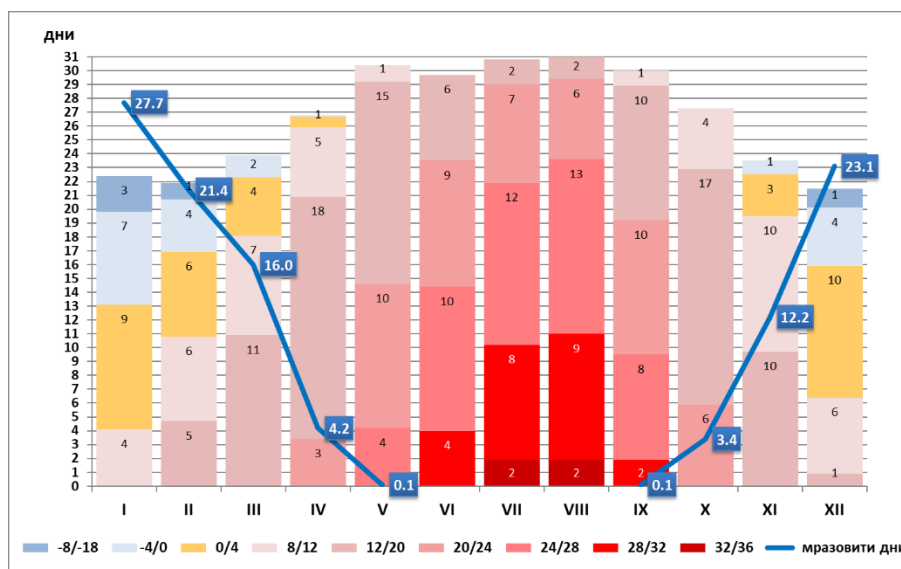
Стойностите на този климатичен елемент зависят от продължителността на деня, количеството на облачността и откритостта на хоризонта на дадено място. Количеството слънчева енергия, постъпваща върху земната повърхност е основен фактор определящ класът на устойчивост на приземния въздушен слой, който от своя страна оказва съществено влияние върху условията на дисперсия и разпространение на примеси в атмосферата.

Районът се характеризира с ниска годишна продължителност на слънчево греене - от 400 до 1 640 часа с потенциал на слънчевата радиация от 1 450 kWh/m² годишно.

Радиационната характеристика за района не стимулира вторични фото-химични реакции между замърсителите и появата на приземен озон в атмосферния въздух.

4.1.4.2.2 Температура

На **Фигура 4.1-2** са анализирани в градация дните, в които средномесечните максимални температури са достигнали осреднени стойности.

Фигура 4.1-2 – Градация на максималните температури по дни от месеца за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.

Броят на мразовити дни (дни с нощни температурата на въздуха под 0°C) в годината е висок, особено през зимата, те са в повече от половината месечни дни - 23, 28 и 21 за м. декември, м. януари и м. февруари, съответно в м. декември, м. януари и м. февруари се наблюдават и ледени дни – 1, 3 и 1 брой, съответно.

В 4 дни среднодневни максимални температури на въздуха са над 32°C (м. юли и м. август), в 98 дни – от 20 до 24°C.

Пролетта е по-студена от есента – интегралният месечен индекс, изчислен по производението на дните с максимална температура в интервала от 0°C до 24°C за пролетните месеци (март, април, май) е 11.8°C, докато за есенните (септември, октомври ноември) - е 12.8°C, което се дължи на по-честите топли нахлувания от юг през есента.

4.1.4.2.3 Мъгли

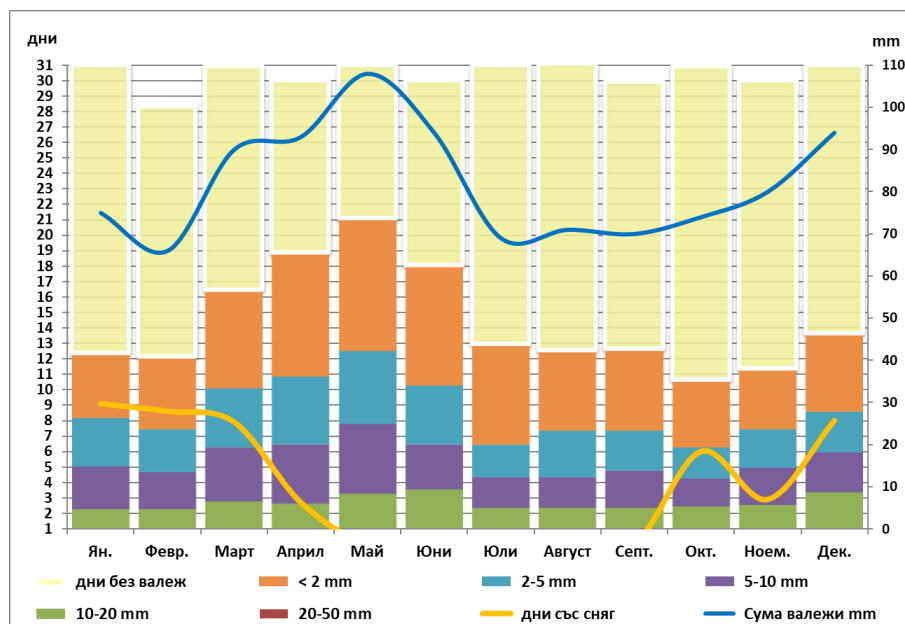
Средният годишен брой на дните с мъгла е около 30, почти изцяло през зимата (ноември – март). През летните месеци са възможни 1 – 2 дни сутрешни мъгла.

4.1.4.2.4 Валежи

На **Фигура 4.1-3** са показани валежите за района на ИП и е основа за определяне на очакваните сезонни валежи. Количеството на валежите е 585 mm и е под средното за страната, което е 650 mm, поради добре изразена влажна сянка и поява на падащи ветрове от към Стара планина.

От фигурата се вижда, че повече от половината дни през месеците са сухи - броят безвалежни дни е 57 % през годината – 209 дни. Висок е броят на дните с валеж под 2mm – 78 дни през годината. Дните със снеговалеж са 40 или в 11% от дните в годината.

Поройни валежите в диапазона 20-100 mm се наблюдават в около 14 дни през годината, като най-валежен е м. май – 70 mm.

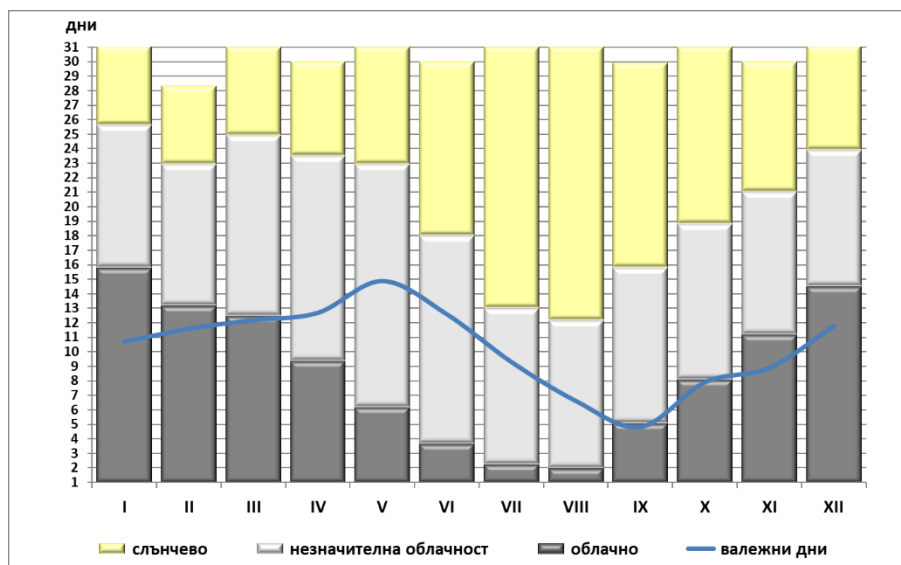
Фигура 4.1-3 – Брой на валежните дни в градация и количеството валеж за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.

4.1.4.2.5 Облачност

Режимът и характерът на облачността в дадено място е свързан както с режима на валежите и мъглите, така и с количеството слънчева радиация, която достига до земята.

На **Фигура 4.1-4** е показан годишния ход на облачните и слънчеви дни по отделните месеци. Ясните дни (включително с дните с незначителна облачност, които са 139) са 261, а

мрачните дни са 104.

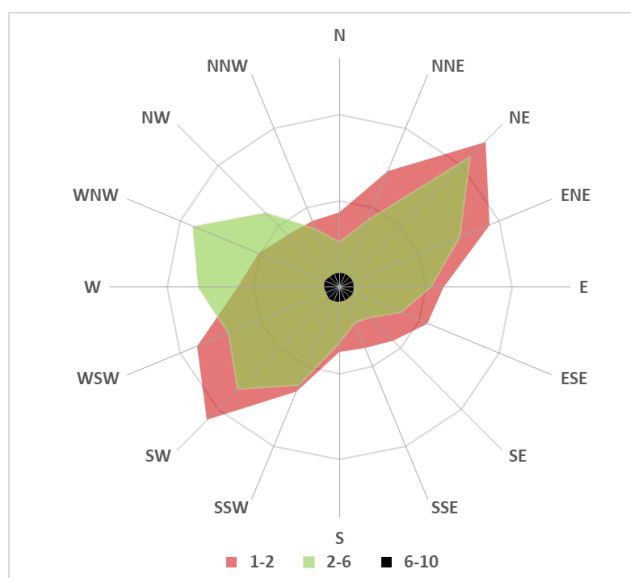

Фигура 4.1-4 – Дни с облачност през годината за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.

4.1.4.2.6 Атмосферна (обща и локална) циркулация и ветрове

Важната климатообразуваща роля на атмосферната циркулация се изразява в преноса на въздушни маси с различен географски произход и различни термодинамични свойства.

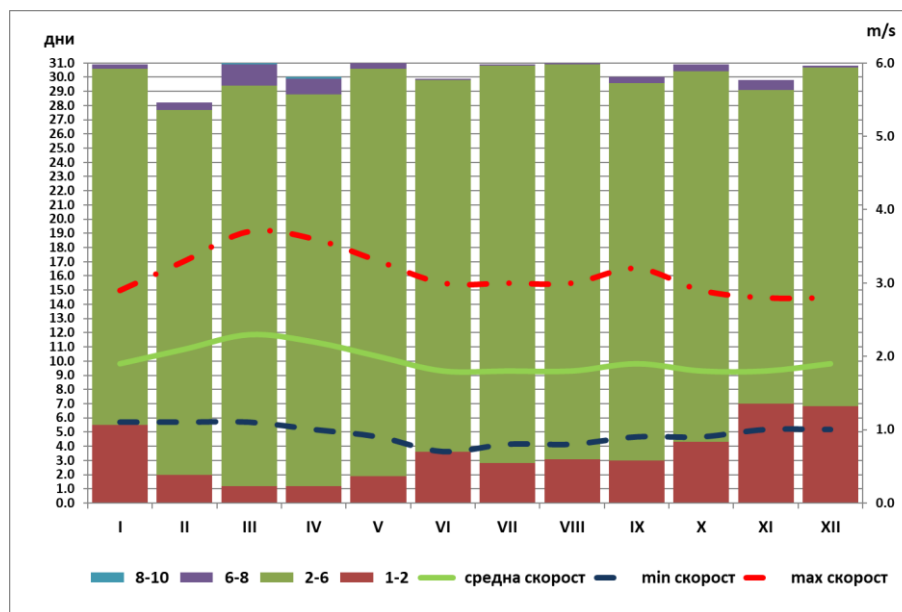
На **Фигура 4.1-5** е показана представителната за динамиката на въздушния пренос за района на ИП роза на честотата на вятъра по градация на скоростите. В 46.4% скоростите на вятъра са в интервала 1÷2m/s, а в 40.4% - в интервала 3÷6m/s и в 0.2% скоростта на вятъра е над 6 m/s. Тихото време (скорости под 1 m/s) е в 13.1% от случаите на вятър.

Фигура 4.1-5 – Роза на честотата (в %) на вятъра по скорости в градация за района на ИП по данни от сайта Meteoblue.

На **Фигура 4.1-6** са показани очакваните дни в месеца, в които вятърът има определена скорост. През 42 дни от година (11.5%) ветровете са слаби - със скорост до 2 m/s. В 86.6 % (316 дни) - скоростта на вятъра е между 2 и 6 m/s, и в 6 дни (1.6%) се появяват пориви

на ветровете са със сила между 6 и 8 m/s. Под 1 m/s има ветрове само в 1 ден.

Фигура 4.1-6 – Градация на скоростта на вятъра по дни от месеца за района на ИП по данни от сайта *Meteoblue*.

Следователно, ветровото поле няма способност за пренасяне на генериран прахов облак на по-големи разстояния, т.е. ниската скорост на пренасяне на прахов облак осигурява достатъчно време за разреждане на концентрациите на прахови частици вследствие на естествените дифузни способности на атмосферата до неопасни за човешкото здраве нива преди да достигне населените места в района.

4.1.4.3 ОБОБЩЕНИЕ

Вследствие на анализа на данните и оценките на климатичните и метеорологични условия могат да се направят следните заключения за процесите и явленията, които имат неблагоприятно въздействие върху въздушния слой в района на ИП са:

- Средната скорост на вятъра е ниска – в 86.7% скоростта е между 2 m/s и 6 m/s, което е белег за много слаби способности на ветровото поле за пренасяне на генериран прахов облак в работните кариерни зони на големи разстояния, т.е. понеже скоростта на пренасяне на облака е ниска, **се осигурява достатъчно време за разреждане** на концентрациите на прахови частици с околния въздух до неопасни за човешкото здраве нива преди да достигне населените места в района;
- Тъй като *количеството на валежите е под средното за страната (585 mm)* и поради големия брой безвалежни дни – около 57% през годината, тези условия не допринасят за мокро почистване на атмосферата;
- *Мъглите* имат неблагоприятно влияние при наличието на твърди частици във въздуха от открити прахови площи. Но поради сравнително малкият им брой през годината (30 дни) и откритостта на терена на ИП, мъглите **не са фактор** който допринася за влошаване на качеството на атмосферата (КАВ) в района;
- *Преобладаващите ветрове (Фигура 4.1-5)* са от североизток - в 20.1%, следвани от югозападните ветрове (18.2%) от дните в годината и **не са насочени към околните населени места, което не е предпоставка за замърсяване то им.**

4.1.4.4 КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

4.1.4.4.1 Норми за КАВ

Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа създава рамка за оценка на качеството на въздуха на равнището на ЕС и отменя и замества предходната директива за качество на въздуха (96/62/ЕО), и трите дъщерни директиви (1999/30/ЕО, 2000/69/ЕО, 2002/3/ЕО), и Решение 97/101/ЕО на Съвета на Европа.

Директива 2008/50/ЕО се допълва от Директива 2004/107/ЕО, свързани с концентрациите на арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух.

В българското законодателство тези директиви са транспонирани в **Наредба № 11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух** и **Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. – за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух** – Таблица 4.1-2 и Таблица 4.1-3.

Таблица 4.1-2 – Норми за защита на човешкото здраве.

Замърсител	Концентрация	Размернос т	Период на осреднение	Разрешени превишения	ДОП	ГОП
ПРЕДЕЛНА НОРМА						
ФПЧ_{2.5}	25 Етап 1-2015г. 20 Етап 2-2020г.	µg/m ³	1 година	-	12 ⁶	17 ⁷
Серен диоксид (SO₂)	350	µg/m ³	1 час	24	-	-
	125	µg/m ³	24 часа	3	50	75
Азотен диоксид (NO₂)	200	µg/m ³	1 час	18	100	140
	40	µg/m ³	1 година	-	26	32
ФПЧ₁₀	50	µg/m ³	24 часа	35	25	35
	40	µg/m ³	1 година	-	20	28
Олово (Pb)	0.5	µg/m ³	1 година	-	0.25	0.35
Въглероден оксид (CO)	10	mg/m ³	Мах 8 часа средна	-	5	7
Бензен (C₆H₆)	5	µg/m ³	1 година	-	2	3.5
ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ						
Озон (O₃)	120	µg/m ³	Мах 8 часа средна	25 дни осред. за 3 години	-	-
Арсен (As)	6	ng/m ³	1 година	n/a	2.4	3.6
Кадмий (Cd)	5	ng/m ³	1 година	n/a	2	3
Никел (Ni)	20	ng/m ³	1 година	n/a	10	14
Полициклични ароматни въглеводороди (ПАН)	1 <i>Концентрация на Benzo(a)pyrene</i>	ng/m ³	1 година	n/a	0.4	0.6

⁶ Определена на база 50% от нормата за етап 1 (25µg/m³). Запазва се и след 2015г. (етап 2) при норма от 20µg/m³.

⁷ Определена на база 70% от нормата за етап 1 (25µg/m³). Запазва се и след 2015г. (етап 2) при норма от 20µg/m³.

Таблица 4.1-3 – Критичното ниво за опазване на растителността и екосистеми.

Замърсител	Концентрация	Размерност	Период на осреднение	Разрешени превишения	ДОП	ГОП
Серен диоксид (SO ₂) ₅	20	µg/m ³	1 година зимата (1 Окт.-31 Март)	-	8	12
Азотен диоксид (NO ₂)	30	µg/m ³	1 година	-	19.5	24

За отделни райони, в зависимост от характера на източниците на емисии и характерния здравен риск, министърът на околната среда и водите по собствена инициатива, както и по предложение на министъра на здравеопазването или на общинските органи може да определя допълнителни показатели.

4.1.4.4.2 Качество на атмосферния въздух

Районът на инвестиционното предложение (ИП) попада в полупланински терен, разположен в подножието на Стара планина, на приблизително 20 km северозападно от град София. Географското разположение на ИП **обуславя благоприятни условия** по отношение качеството на атмосферния въздух. **В района се наблюдава по-ниска гъстота на населението и ограничено наличие на стационарни индустриални източници на емисии**, в сравнение с централните части на София.

Климатичните и орографски условия в района – наличие на въздушна циркулация, надморска височина и експозиция – **не създават предпоставки** за задържане и натрупване на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой. В резултат **потенциалът за локално замърсяване на атмосферния въздух е нисък**.

Основни потенциални източници на емисии в атмосферния въздух в района на ИП и прилежащата община са:

- Движението на моторни превозни средства (транспортни емисии);
- Битови горивни процеси (главно през отоплителния сезон).

С оглед на гореизложеното, може да се заключи, че качеството на атмосферния въздух в района на инвестиционното предложение е добро, отговаря на нормативните стандарти и не представлява риск за здравето на населението.

4.1.5 Води

Инвестиционното предложение попада изцяло в обхвата на Басейнова дирекция Дунавски район гр. Плевен (БДДР) - писмо с изх. № ПУ-01-337-(1) от 05.05.2025.

4.1.5.1 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

В района на находище „Люляците“ **няма** река с постоянен отток. Долините са сухи. Ерозионната мрежа е представена от суходолия с ефимерен отток към р. Блато. Районът се отводнява от леви притоци на р. Блато, която, от своя страна е ляв приток на р. Искър – основна отводнителна артерия в района.

Съгласно писмо с № ПУ-01-337-(1) от 05.05.2025 на БДДР:

- на отстояние около 90 m западно от находище „Люляците“ преминава повърхностен воден обект - реки без име, част от водосбора на р. Блато;
- на отстояние около 100 m южно от находище „Люляците“ преминава повърхностен воден обект - реки без име, част от водосбора на р. Блато.

Информация за повърхностните водни тела, попадащи в района на инвестиционното предложение е представена в **Таблица 4.1-4** и **Фигура 4.1-7**.

Таблица 4.1-4 – Повърхностни водни тела в обхвата на ИП (по План за управление на речните басейни 2022 - 2027 г.)

Код на ВТ	Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ИВТ	Екологично състояние /потенциал	Химично състояние
BG11S400R012	Блато ISRWB012	р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродска	СМВТ	лошо (Поради отклонение от СКОС по следните показатели: Макрофити, Фитобентос, Макрозообентос, Общ азот, Общ фосфор, Mn)	не достигащо добро (Поради отклонение от СКОС по следните показатели: Флуорантен)

Забележка: СМВТ - силно модифицирано водно тяло; ВТ - водно тяло; ИВТ – изкуствено ВТ.

Река Блато е най-големият ляв приток на река Искър в Софийското поле. Трасето на пътя в различните си варианти пресича няколко десни притока на реката. Блато извира от многобройните карстови извори в околностите на селата Безден и Опицвет и тече от северозапад на югоизток, преминавайки през градовете Сливница, Костинброд и Нови Искър. Реката отводнява карстовия масив на Понор планина. Големият воден дебит на изворите и горните ѝ притоци Белица, Сливнишка река, Крива река, Уршак, формират най-голямото речно течение в западната част на Софийското поле. Реката влива водите си в река Искър под Кумарица. Отнася се към тип малки и средни чакълесто пясъчливи реки.

В ПУРБ за водното тяло е обосновано изключение от постигане на добър екологичен потенциал по отношение на показателите с отклонения от СКОС на основание чл. 156в от ЗВ до 2027г. Поставените цели за него са: „Постигане на СКОС за БПК₅, N - total, P- съединения, МЗБ, ФБ, МФ и Риби, за умерен екологичен потенциал до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние“.

Поставената цел за повърхностно водно тяло с код BG11S400R012 до 2027 г. е: „Достигане на добро състояние по всички показатели“.

Фигура 4.1-7 – Повърхностни водни тела в обхвата на ИП (извадка от Карта на Силно модифицирани повърхностни водни тела).

Информация за състоянието на повърхностното водно тяло е представена в **Таблица 4.1-5.**

Таблица 4.1-5 – Данни за повърхностните водни тела в обхвата на ИП.

Поречие	Код повърхностно водно тяло	Географско описание на водното тяло	Тип на водното тяло	Дължина на водното тяло, km	Водосборна площ, km ²
Искър	BG11S400R012	р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродска	R04	59,518	677,139

Информация за земеползването в района на ВТ е представена в **Таблица 4.1-6.**

Таблица 4.1-6 – Тип земеползване в района .

Поречие	Код на повърхностното ВТ	Географско описание на повърхностното ВТ	Водосборна Площ, km ²	Урбанизирана територия, km ²	Промислена територия, %	Промислена територия, km ²	Промислена територия, %	Земеделска територия, km ²	Земеделска територия, %	Горска територия, km ²	Горска територия, %	Друга територия, km ²	Друга територия, %
Искър	BG11S400R012	р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродска	677.1	40	6%	13	2%	424	63%	163	24%	37	5%

ИП е свързано с разработване на **съществуваща кариера** по взривен способ. Разработваната площ ще се оросява, следователно **не се очаква** дифузен натиск от разпрашаване. В района на трошачно пресевна инсталация е изградена система от повърхностни водоулавящи съоръжения, които да отвеждат сточните и отпадните води до ПСОВ.

В ИП **няма дейности**, свързани с водовземане и/или ползване на повърхностни водни обекти за заустване на пречистени отпадъчни води, **както и няма** посочени дейности, които биха могли да доведат до замърсяване на повърхностните води. В тази връзка **не се очаква** реализацията на ИП да доведе до негативно въздействие върху елементите на качество и респективно да влоши екологичното и химичното състояние на повърхностното водно тяло и не постигане на поставените екологични цели.

Водното тяло с код BG11S400R012 няма вероятност да бъде засегнато пряко и косвено от ИП.

4.1.5.2 ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА (ПВТ)

Съгласно писмо с № ПУ-01-337-(1) от 05.05.2025 на БДДР в района на ИП попада следното подземно водно тяло, данни за което са представени в **Таблица 4.1-7** и **Фигура 4.1-8.**

Таблица 4.1-7 – Подземни водни тела в обхвата на ИП.

Код на подземно водно тяло	Име на подземно водно тяло-	Химично състояние	Количествено състояние
BG1G00000TJ046	Карстови води в Годечкия масив	добро	добро

Фигура 4.1-8 – Извадка от Карта на Подземни водни тела - слой 5 - Триас-Юра-Креда, ПУРБ.

(Източник: ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ В ДУНАВСКИ РАЙОН 2022 - 2027 г.)

Съгласно цитираното писмо на Басейнова Дирекция „Дунавски район“ в района на находище „Люляците“ **няма определени** санитарно-охранителни зони по реда на Наредба № 3/16.10.2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди. ИП не попада и буферна зона с радиус 1000 м. около водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване без определени СОЗ.

ИП **не попада** в граници на зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал.1, т.1, 2, 4 и 5 от ЗВ, но попада в чувствителна зона по чл. 119а, ал. 1, т.3 от ЗВ (Таблица 2.3-1).

Инвестиционното предложение е свързано с **продължаване** водовземането от подземни води на основание **Разрешително № 11530192/19.01.2009 г.** за водоваемане от подземни води чрез съществуващо водовземно съоръжение „ТК МДЗ Балша-Нови Искър“, София.

Съгласно ПУРБ 2022-2027 г., приложение 1.3.2.1 „Характеризиране на подземните водни тела“ (публикуван на интернет страницата на БДДР), за подземно водно тяло с код BG1G00000TJ046 типът на вместващия колектор е **карстов**. Литоложкият строеж на подземното водно тяло е съставен от окарстени варовици и доломити. Типът на ПВТ според хидрогеоложките условия по горнището му е безнапорен. **Подземното водно тяло не взаимодейства с повърхностни води.**

Разполагаемия ресурс на подземното водно тяло (ПВТ) е 4830 l/s, от които разрешеното водовземане (по издадени разрешителни и за задоволяване на собствени потребности на граждани) е в размер на 371 l/s и свободни количества - 4460 l/s.

Съгласно ПУРБ на БДДР 2022-2027 г. **натискът от дифузни източници на замърсяване върху подземно водно тяло BG1G00000TJ046 е предимно от селското стопанство и значимо по-слаб от минно-добивни обекти (Таблица 4.1-8).**

Таблица 4.1-8 – Натиск от дифузни източници върху подземните водни тела

Код на подземно водно тяло	Разкрита част на водното тяло, m ²	% от разкритата площ на ПВТ, km ²	Натиск от дифузни източници на замърсяване				Потенциално Въздействие в/у ПВТ, като % от разкритата площ на ПВТ
			Селско стопанство (площ, km ²)	Мини/Хвостохранилища, брой	Подземни Богатства, брой	Други, брой	
BG1G00000TJ046	1756	96	295	21	2	-	17

Съгласно наличната информация дълбочината на подземно водно тяло BG1G00000TJ046 варира съответно от 42 m до 248 m в зависимост от котите на терена, като дълбочината на статичното водно ниво варира от 0.5 m до 38.4 m.

Реализацията на ИП чрез продължаването на добива на подземни богатства от находище „Люляците“ до 2040 г. ще се осъществява единствено в границите на утвърдените геоложки запаси до кота 825 и няма да окаже негативно въздействие върху подземното водно тяло, засечено в един геоложки сондаж (МС 3) на кота 764.2 (ПРИЛОЖЕНИЕ 6 - Разрези).

ИП не предвижда дейности, свързани с отделяне и/или отвеждане на приоритетни и опасни химични вещества или други замърсители в подземните води. В тази връзка **не се очаква реализацията на ИП да доведе до пряко въздействие върху химичното състояние на подземното водно тяло.**

Химичното състояние на тялото се наблюдава с два мониторингови пункта (МР 273, МР 413):

- Мониторингов пункт с код BG1G00000TJKMP273 при с. Опицвет КИ "Блато" ПС "Опицвет", община Костинброд, област София - анализът на резултатите получени при изпитване на водата от пункта през 2021 г. показва „добро“ химично състояние;
- Мониторингов пункт с код BG1G00000TJMP413 при гр. Годеч, КИ Молак - Годеч - ВиК София, община Годеч, област София – данните от мониторинга, проведен през 2021 г. показват, че водата в пункта отговаря на СК за подземни води по всички анализирани показатели и съгласно критериите за оценка на състоянието се оценява в „добро химично състояние“.

Съгласно писмо с № ПУ-01-337-(1) от 05.05.2025 на БДДР **в района на концесионната площ и в района на (буфер от 500 m) няма пунктове за мониторинг на води, както и други разрешени въздействия върху повърхностното и подземното водно тяло**, освен съществуващото въздействие върху ПВТ с код BG1G00000TJ046, което е с цел промишлено водоснабдяване и водоснабдяване за други цели на разглежданата кариера, съгласно Разрешително № 11530192/19.01.2009 за водовземане от подземни води.

Както и до момента ИП предвижда водовземане от ПВТ с код BG1G00000TJ046, което се извършва на база Разрешителното № 11530192/19.01.2009г. за водовземане от подземни води на МДЗ „Балша“ АД и е с краен срок на действие 19.01.2027 г. Разрешителното следва да бъде продължено предвид удължаване срока на концесията за добив от находище „Люляците“. При продължаване срока на действие, както и в случай на промяна на параметрите, на издаденото разрешително се провежда процедура по реда на Глава четвърта „Разрешителен“ Раздел III „Изменение и продължение на разрешителното “ от ЗВ.

Инвестиционното предложение **не противоречи на ПУРБ 2022 - 2027 г.** при спазване на заложените в него мерки.

В заключение: Реализацията на ИП е допустима спрямо целите и мерките за постигане на добро състояние на водите, определени в ПУРН 2022 – 2027 г. и не се очаква да окаже значително въздействие върху водите, при спазване на мерките, посочени в становището на БДДР (писмо с изх. № ПУ-01-337-(1) от 05.05.2025 и становище на РИОСВ – София (писмо с изх. № 2509-508-(4)/ 16.05.2025 г.).

В Таблица 2.3-1 са представени наличието или отсъствието на зони за защита на водите, съгласно чл.119а, ал. 1 от Закона за водите (съгласно писмо с изх. № ПУ-01-337-(1) от 05.05.2025 на директора на БДДР).

4.1.5.2.1 Мерки, заложиени в ПУРБ които трябва да се вземат предвид при реализиране на планираните дейности.

Таблица 4.1-9 – А. Забрани и ограничения, свързани с дейностите, предвидени в ИП.

Код на мярката	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действие
GD_1	Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и влошаване	Забрана или ограничаване на дейности, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества или други замърсители в подземните води, включително и разкриването на подземните води на повърхността чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водно тяло	GD_1_2
RM_2	Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и влошаване	Забрана за извършване на дейности, водещи до отвеждането в подземните води на опасни вещества	RM_2_2
RM_9	Предотвратяване на влошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционно предложение	Недопускане реализацията на инвестиционни предложения, водещи до негативна промяна на състоянието на водните тела	RM_9_2

Дейностите, предвидени в ИП, не са в нарушение на горепосочените забрани и ограничения.

Таблица 4.1-10 – Б. Мерки за запазване и подобряване на повърхностни и подземни води, които следва да се имат предвид при реализация на ИП.

Код на мярката	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действие
RM_9	Предотвратяване влошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционните предложения	При разрешаването на всички бъдещи инвестиционни дейности на територията на Дунавски район за басейново управление да се предвиди условие за прекратяване на дейността в случай/случаи на констатирано влошаване на качествените и количествените показатели на повърхностните и подземните води, причинено в резултат от дейността,	RM_9_111

		доказано с данни от мониторинга, освен в случаите, когато са налице условия за обосноваване на изключения по реда на чл.156в - чл. 156е от ЗВ.	
НУ_9	Рекултивация на участъци засегнати от добив на инертни материали	I. Рекултивация на участъци засегнати от добив на инертни материали	НУ_9_1
ДР_2	Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности	3. Депониране на производствени отпадъци в съответствие с изискванията за третиране на отпадъци	ДР_2_3
ДР_11	Прилагане на екологични практики или най-добрите налични техники за ограничаване на отвеждането в подземните води на замърсяващи вещества	Прилагане на екологични практики или най-добрите налични техники за ограничаване на отвеждането в подземните води на замърсяващи вещества	ДР_11_1

Заключението на БД- Дунавски район е, че инвестиционното предложение е допустимо спрямо ПУРБ 2022-2027г. при спазване на мерките:

- Да не се допуска разкриване на подземните води на повърхността;
- Да не се влошава количественото и химичното състояние на подземните води, предвид факта, че водите на ПВТ с код BG1G00000TJ046 са с карстов произход.

4.1.5.2.2 План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Дунавски район

Съгласно писмо с изх. № ПУ-01-337-(1) от 05.05.2025 на БДДР, **ИП не попада в РЗПРН, както и в РЗПРН**, определени в процеса на актуализация на ПУРН 2022 – 2027 г. и утвърдени от Министъра на околната среда и водите.

В ПУРН 2022 – 2027 г. няма заложени конкретни мерки, касаещи територията на ИП, както и предвидени забрани и ограничения, свързани с реализирането на предвидените дейности.

Заключението на БД- Дунавски район е, че инвестиционното предложение е допустимо спрямо програмата от мерки за намаляване риска от наводнения, заложена ПУРН в Дунавски район.

4.1.5.3 ПРОГНОЗА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

В периода на строителството (откривни дейности)

През периода на строителството **не се очаква въздействие върху повърхностните и подземните води** поради това, че не се засягат такива. Установените повърхностни водни обекти - реки без име, част от водосбора на р. Блато, **са извън границата** на концесионната площ. Откривни работи **ще се водят единствено** в границите на площите с утвърдени геоложки запаси. Инвестиционното предложение **не формира** отпадъчни водни потоци, зауствани в повърхностни водни тела.

По време на експлоатация

Добивните работи ще се водят единствено в границите на утвърдените геоложки запаси. Производствените процеси няма да оказват влияние върху химичното състояние на повърхностните води поради **не използване** на химични вещества и реагенти. Реализацията на инвестиционното предложение **не е свързана** с отделяне на емисии на вредни вещества в повърхностните води. На територията на производствената площадка **не се формират** отпадъчни водни потоци, зауствани в повърхностни водни тела. Образованите битови отпадъчни води ще се отвеждат в безотточна водоплътна изгребна яма.

Добивните работи **ще продължават** да се осъществяват в предвидените обеми и в рамките на съществуващите работни хоризонти, **като с удължаването срока на концесията ще се извършва добив и на по-ниските хоризонти до кота 825 – дъно на запасите (до момента са разкрити и се експлоатират хоризонти 960, 945, 930, 915, 900, 885, 870, 855, 840) без достигане нивото на подземните води.**

Както по време на откривните работи, така и по време на експлоатацията (добивни и преработващи дейности) **ще продължи водовзимането** от подземно водно тяло с код **BG1G00000TJ046**, което се извършва на база **Разрешителното № 11530192/19.01.2009г.** за водовземане от подземни води на МДЗ „Балша“ АД и е с краен срок на действие 19.01.2027 г. Разрешителното **следва да бъде продължено предвид удължаване срока на концесията за добив от находище „Люляците“**. При продължаване срока на действие, както и в случай на промяна на параметрите, на издаденото разрешително се провежда процедура по реда на Глава четвърта „Разрешителен“ Раздел III „Изменение и продължение на разрешителното “ от ЗВ.

По време на озеленяване и благоустройство

През периода на изграждане на зелените площи **няма да има въздействие** върху повърхностните води поради не засягането на такива. Инвестиционното предложение не формира отпадъчни водни потоци, зауствани в повърхностни водни тела по време на рекултивацията.

4.1.6 Почви

4.1.6.1 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОЧВИТЕ

Съгласно почвено-географското райониране на страната, почвите в района на инвестиционното предложение се отнасят към Балканско-Средиземноморска почвена подобласт с провинция Софийско-Крайщненска. Провинцията се характеризира с обширни територии, заети от смолници и лесивирани почви. Основните проблеми за използването им са предимно агротехнически (**Фигура 4.1-9**).

Съобразно „Легендата на почвите” на FAO (1988,1990 и WRBSR, 2014), почвите в района на инвестиционното предложение се характеризират със следното:

➤ Ордер, Почви с набъбващи глинни и вертикално почвообразуване

Тип Смолници (Vertisols, WRBSR, 2014) – заемат високите части на низинния и равнинния релеф. Образувани са върху плиоценски и кватернерни наслаги. Поради тази причина те са силно глинести, лепкави, а при изсушаване се напукват, затова са трудни за обработване. Цветът им е смолисточерен. Смолниците имат мощен хумусен хоризонт (50-80 cm) с подхоризонти A^I, A^{II}, A^{III}. В повърхностните 25-30 cm този хоризонт е сравнително рохкав, с добре изразена троховидно-зърнеста структура в целините и троховидно - буцеста в обработваемите площи. В долните си части хумусният хоризонт е много по-плътен, с добре изразена призматично-буцеста или полиедрично-призматична структура.

Вследствие на тежкия механичен състав, преобладаващото съдържание на минерали от смектитовата група и сравнително високото хумусно съдържание, те се отличават с много висок сорбционен капацитет – 40– 55 mequ/100 g почва и висока степен на наситеност с бази – над 80–90 %. Това ги прави силно буферни, консервативни и устойчиви на химични въздействия.

Тип Лесивирани почви (Luvisols, LV, FAO 1988) - Канелени горски почви, (Hromic Luvisols)

➤ *Ордер, почви, несвързани със зонални климатични условия*

Рендзините се срещат на петна между канелените горски почви. Развити са основно върху варовити скали по склоновете части на релефа с наклон на терена, вариращ от наклонен (11 - 20°) до стръмен (21 - 30°), където се разкриват окарстените варовикови комплекси.

Характеризират се с леко до средно песъчливо-глинест механичен състав и скъсен профил от типа *АкСк*. Хумусният хоризонт е маломощен, плитък (среща се рядко – основно в т.н. „джобове“), рохкав и често съдържа скални късове от изветрялата почвообразуваща скала (доломити, доломитни варовици, варовици и варовити пясъчници). Наличието на голямо количество калциев карбонат при образуването на тези почви води до формирането на слабо алкална до неутрална реакция на почвения разтвор, при което разлагането на органичните вещества силно се забавя. Количеството на хумуса варира от 2.5 – 3.5%, а на общия азот от 0.15 – 0.3%. Сорбционният капацитет е в границите от 20 до 30 meq/100 g, а степента на наситеност с бази е висока – 85-100 %.

Рендзините са хумусни, богати на хранителни вещества, които в повечето случаи са в неусвоими форми (фосфора). Характеризират се с висока скелетност. Ето защо върху тях са се настанили насаждения с по-слаба продуктивност, с голямо участие на космат дъб, габър, мъждрян и друга ксерофитна горска растителност.

Хумусно-карбонатните почви (Рендзини) са повсеместно разпространени на територията на ИП.

- *Съвременни почви, образувани от антропогенна (промишлено-индустриална) дейност*

Тип Техногенни почви (Technosols, WRBSR, 2014)

Разпространението на Техногенните почви има локален (интразонален) характер и се определя, в зависимост от влиянието на отделните техногенни фактори и условия. **На територията на ИП те са формирани от откривните субстрати, изграждащи насипищата.**

На територията на **съществуващите** ТСИ, ТПИ и вътрешно заводските, и кариерните пътища са установени значими площи от Запечатани почви (**Ecranic Technosols**), покрити с асфалт, бетон и баластра.

4.1.6.2 НАРУШЕНИ ЗЕМИ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ

Предвид изпълняваните до момента дейности по съществуващия концесионен договор (в сила до 03.11.2025 г.) част от територията на ИП е с нарушени земи.

Замърсени земи

Почвеното замърсяване се изразява в изменение дейността на биологичните системи и в нарушаване на нормалните физични, химични и водни свойства на почвата. Замърсяването на почвата включва всички процеси и явления, които водят до нейната деградация. Замърсени са почвите, в които концентрацията на замърсителите е по-голяма от пределно допустимите концентрации. Замърсяването на земеделските земи с тежки метали води до намаляване на добивите и повишаване количеството на продукция, а оттам до преминаването им в хранителната верига.

В съответствие с чл. 144, ал.1, т.1 на ЗООС е утвърдена мрежа за почвен мониторинг. Мониторинговата мрежа е структурирана съгласно изискванията на ЕК/ЕАОС

Мониторингът на земите и почвите е част от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). През 2004 г. е разработена и утвърдена от Министъра на околната среда и водите нова програма за почвен мониторинг, която е организирана на три нива. Програмата за мониторинг е изцяло съобразена с последните изисквания на ЕК и ЕАОС, с добрите практики в редица европейски страни, както и с националното законодателство, прието по-късно през 2007-2009 г. (Закон за почвите и Наредба за мониторинг на почвите).

Програмата за мониторинг е организирана на 3 нива, както следва:

- Наблюденията по I ниво (широкомащабен мониторинг) се извършва в равномерна мрежа 16x16 км, в 397 пункта в страната и предоставят данни за оценка състоянието на почвите по следните показатели - 9 тежки метали и металоиди (Zn, Cu, Pb, Cd, Ni, Co, Cr, As, Hg), общ азот, фосфор, органичен въглерод, активна реакция на почвата (pH) електропроводимост, нитратен азот, общ въглерод и устойчиви органични замърсители -16 ПАХ, 6 РСВ, 22- оргонохлорни пестициди, обемна плътност.
- Наблюденията по II ниво са ориентирани към регионални проявления на деградационни процеси, като:
 - Вкисляване - 57 полигона (вредна киселинност- pH (KCl), обменни йони - H⁺, Al³⁺, Mn²⁺, Ca²⁺, Mg²⁺ и степен на наситеност на почвите с бази V3% (-изчислява се!)
 - Засоляване - 12 полигона (pH (H₂O), общо количество соли във воден извлек почва : вода 1:5, водоразтворими Na⁺, Cl, SO₄²⁻, HCO₃⁻ и CO₃²⁻, обменен Na⁺ и сорбционен капацитет на почвата).
 - Процеси на ерозия – плоскостна водна и ветрова се наблюдават чрез специално разработени математически модели за оценка и прогноза - USLE и WEQ. Събират се и се обработват данни на ниво административна област за: разпределението на риска от плоскостна водна ерозия и средногодишните почвени загуби на територията на страната; разпределението на риска от ветрова ерозия и средногодишните почвени загуби на територията на страната.
 - Почвеното запечатване се оценява на база статистически данни и картиране на земното покритие (проект Корин Земно покритие). Оценяват се площите с трайно покритие на почвените повърхности с непропусклив материал поради застрояване и/или изграждане на инфраструктура.

Резултатите от прилагането на моделите за оценка и прогноза се публикуват ежегодно в Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в България – раздел „Земеползване и състояние на почвите“

Периодичността на наблюденията е различна в зависимост от процесите. Изпитванията на почвените проби се извършва в 15 Регионални лаборатории на ИАОС, които са акредитирани.

- Наблюденията на III ниво се идентифицират с т.н. локални почвени замърсявания, в рамките на който следва да се извършва инвентаризация на площи със замърсена почва. Инвентаризацията е на база на налични данни.

За **община Костинброд (с. Богъовци)** е одобрен пункт за почвен мониторинг (геогр. ширина - 42,8769 и геогр. дължина - 23,14547) **от I ниво**, който е включен като неразделна част от Националната система за мониторинг на околната среда, която се ръководи от Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС). Показателите за изпитване са: pH; тежки метали и металоиди (мед, цинк, олово, кадмий и арсен); органичен въглерод; общ азот и фосфор. **Резултатите** от лабораторните изисквания от пробата, взета от пункта за почвен мониторинг в с. Богъовци **не показват превишавания на пределно допустимите концентрации.**

Съгласно Регионалните доклади на РИОСВ-София за 2020, 2021, 2022 и 2023 г. на територията на община Костинброд и в частност на ДМЗ „Балша“ **няма замърсяване** на почвите с тежки метали и металоиди. В района на инвестиционното предложение **няма производства**, които да замърсяват почвите с тежки метали (олово, мед, цинк, арсен, кадмий, никел, хром) и нефтопродукти.

Деградационни процеси

На територията на ИП **няма прояви** на: ерозионни процеси, свлачища и заблацияване.

В границата на концесионната площ и извън нея **има запечатване** на почвата с трайно унищожаване на почвения профил на територията на изградената транспортна и промишлена инфраструктура.

Земеползване

Дейности по ИП ще се реализират в границите на отредената концесионна площ, разположена в землищата на: с. Балша, район Нови Искър, Столична община и селата Царичина и Драговищица, община Костинброд, област София.

Площта на концесията е 1281172 m² и включва площта на утвърдените запаси на находище „Люляците“ и необходимите площи за осъществяване на дейностите по концесията.

Площта на находище „Люляците“ е вписана в концесионната площ и е с размер на 763 693 m².

Теренът, върху който ще се осъществява дейността, е собственост на Възложителя - нотариален акт № 3012/24.11.1995 г. (**ПРИЛОЖЕНИЕ 7**). Теренът за кариерата е предоставен с Решение № 197/31.12.1981 г. на Бюрото на Министерски съвет; Заповед № 1712/05.07.1981 г на Министерството на горите и Заповед № 278/27.08.1986 на Министерството на земеделието и горите. За предоставените имоти е съставен Акт за държавна собственост № 3012 от 24.11.1995 г издаден на основание на чл. 81, ал. 3 и 4 от Наредбата за държавни имоти (отм.) в редакцията ѝ към ДВ, бр. 23 от 1993 г.

Общите **продуктивни възможности на земите** в този район се характеризират със среден (агрономически) бонитетен бал 56, което ги причислява към бонитетната група "средни земи". Най-подходящи са за пасища и ливади, пшеница с бонитет 70-72 бала (група добри земи). По-слабо пригодни са за отглеждане на захарно цвекло, картофи, ябълки, слънчоглед, царевица (бонитет от 57 до 42 бала), т.е. групата "средни земи". Още по-малка е пригодността на екологичните условия за лозя (31 бала), соя (28 бала) и ориенталски тютюн (16 бала), които се включват в "лошите", дори в "непригодните" земи. Изобщо в този район оценките на земите за отделните култури варират чувствително. Това е резултат на сложната структура на почвената покривка, където наред с подходящите смолници, алувиално-ливадни и канелени горски почви не малко разпространение имат и плитките рендзини, и ерозираните канелени горски почви, които за някои култури (люцерна, ябълки и др.) имат нулев бонитет.

Земи с висока природна стойност

Това са естествени и полуестествени ливади и пасища, които са най-ценните екосистеми на земеделския ландшафт. Същите са резултат на многовековно земеделско стопанисване за паша или за сено. В резултат на това, екосистемите се развиват стабилно и се превръщат в местообитания на ценни растителни видове и местообитания на животински видове, които ги превръщат в „земи с висока природна стойност“.

Земеделските земи с висока природна стойност **включват** планински и низинни/равнини пасища и ливади, крайречни влажни зони, крайбрежни дюни с тревиста растителност, мозайки от овощни и зеленчукови градини, лозя и необработваеми земи между тях.

Земеделските земи с висока природна стойност могат да бъдат групирани като:

→ Земеделски земи със значително участие на естествени и полуестествени растителни видове, в т.ч. и редки и защитени видове – ливади (низинни и планински сенокосни ливади) и пасища;

- Земеделски земи с мозайки от култури, с ниска степен на интензивност на обработка и пояси от естествена растителност (синури, петна от остатъчна естествена дървесно-храстова растителност), малки рекички и вади, скални групи и др. В тези територии са обособени и голям брой екологични ниши и дивите растения и животни могат да съществуват независимо и/или благодарение на земеделските практики;
- Земеделски земи (включващи интензивно култивирани земи и пасища), които поддържат популации на видове животни с европейско и световно природозащитно значение – редки и застрашени видове, защитени от българското и международното законодателство.

Голяма част от земите с висока природна стойност обхващат територии в планинските, полупланинските райони или такива в равнините, но с висока продуктивност, където земеделието е затруднено от фактори като стръмни склонове, бедни почви, голяма надморска височина, малки количества валежи и др.

Природната стойност е пряко свързана и се влияе от използваните земеделски практики. В територии с екстензивно или липсващо селско стопанство, основната заплаха за редица местообитания и видове произтича от изоставянето на земята, резултат от преустановяването на трудоемки селскостопански дейности и практики, които обаче са важни за опазване и поддържане на биологичното разнообразие.

Практики като косенето на ливадите, умерената паша, поддържането на синорите, води до поддръжка на местообитанията на видовете и природозащитната стойност на земеделските земи.

Съгласно Заповед № РД 09-59/ 02.02.2010 г на Министъра на МЗХ на територията на община Костинброд са определени следните земи с висока природна стойност (ВПС):

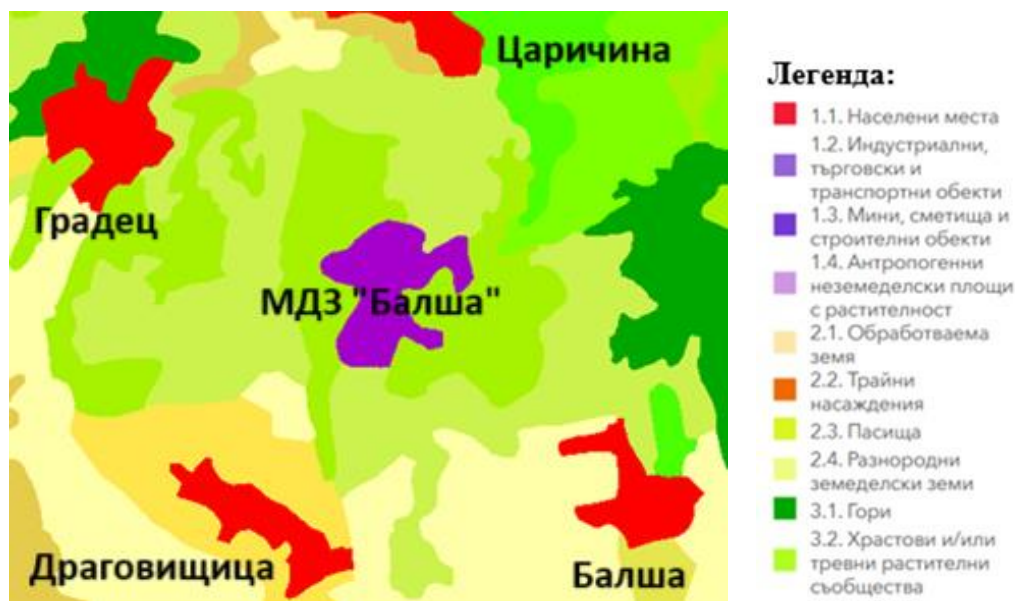
1. **Безден - Физически блокове:** 03191-103; 03191-112; 03191-113; 03191-114; 03191-118; 03191-119; 03191-78; 03191-86;
2. **с. Богьовци - Физически блокове:** 04813-1; 04813-26; 04813-3; 04813-59; 04813-6; 04813-61; 04813-63; 04813-64; 04813-66; 04813-67; 04813-68; 04813-7; 04813-70; 04813-71;
3. **с. Бучин проход - Физически блокове:** 07171-10; 07171-101; 07171-107; 07171-109; 07171-116; 07171-117; 07171-133; 07171-142; 07171-15; 07171-153; 07171-157; 07171-16; 07171-160; 07171-161; 07171-163; 07171-164; 07171-165; 07171-17; 07171-171; 07171-172; 07171-173; 07171-174; 07171-175; 07171-182; 07171-271; 07171-275; 07171-35; 07171-36; 07171-55; 07171-56; 07171-75; 07171-76; 07171-82; 07171-83; 07171-87; 07171-89; 07171-94; 07171-98;
4. **с. Градец - Физически блокове:** 17449-104; 17449-106; 17449-107; 17449-108; 17449-109; 17449-110; 17449-114; 17449-117; 17449-12; 17449-121; 17449-122; 17449-124; 17449-131; 17449-15; 17449-21; 17449-22; 17449-24; 17449-244; 17449-314; 17449-69; 17449-71; 17449-74; 17449-75; 17449-76; 17449-77; 17449-80; 17449-82; 17449-83; 17449-91; 17449-98;
5. **с. Драговищица - Физически блокове:** 23296-119; 23296-211; 23296-32; 23296-43; 23296-44; 23296-46; 23296-47; 23296-50; 23296-70; 23296-72; 23296-99;
6. **с. Дреново - Физически блокове:** 23707-1; 23707-10; 23707-14; 23707-2; 23707-25; 23707-26; 23707-27; 23707-3; 23707-36; 23707-38; 23707-4; 23707-40; 23707-5; 23707-8; 23707-9;
7. **с. Дръмша - Физически блокове:** 23844-13; 23844-2; 23844-22; 23844-23; 23844-24; 23844-26; 23844-35; 23844-37; 23844-39; 23844-4; 23844-40; 23844-41; 23844-

- 45;23844-46; 23844-5;23844-51; 23844-52; 23844-6; 23844-69; 23844-7; 23844-72;
23844-8;23844-81; 23844-84; 23844-86; 23844-9;23844-90; 23844-92;
8. **гр. Костинброд** - Физически блокове: 38978-103; 38978-112; 38978-166; 38978-167;
38978-200; 38978-201; 38978-203; 38978-204; 38978-242; 38978-3; 38978-302;
38978-306; 38978-312; 38978-320; 38978-325; 38978-329; 38978-332; 38978-335;
38978-336; 38978-337; 38978-338; 38978-357; 38978-370; 38978-372; 38978-381;
38978-387;38978-391; 38978-401; 38978-421; 38978-56; 38978-58; 38978-629;
9. **с. Опицвет** - Физически блокове: 53607-104; 53607-107; 53607-113; 53607-
115;53607-131; 53607-138; 53607-141; 53607-15; 53607-16; 53607-204; 53607-206;
53607-21;53607-210; 53607-23; 53607-45; 53607-50; 53607-51; 53607-57; 53607-62;
53607-63;53607-65; 53607-7; 53607-75; 53607-94;
10. **с. Петърч** - Физически блокове: 56215-122; 56215-147; 56215-149; 56215-
152;56215-153; 56215-154; 56215-7; 56215-8; 56215-82;
11. **с. Понор** - Физически блокове: 57529-10; 57529-11; 57529-16; 57529-24; 57529-
25;57529-28; 57529-29; 57529-31; 57529-32; 57529-57; 57529-63; 57529-64; 57529-
66;57529-68; 57529-69;57529-7; 57529-70; 57529-71; 57529-72; 57529-73;57529-77;
57529-9;
12. **с. Царичина**- Физически блокове: 78197-100; 78197-101; 78197-109; 78197-110;
78197-111; 78197-112; 78197-114; 78197-135; 78197-136;78197-139; 78197-
143;78197-145; 78197-147; 78197-154; 78197-165; 78197-169; 78197-39; 78197-40;
78197-50; 78197-51; 78197-59; 78197-60; 78197-93;
13. **с. Чибавци** - Физически блокове: 81356-10; 81356-106; 81356-107; 81356-
108;81356-109;81356-11; 81356-118; 81356-13; 81356-14; 81356-151;81356-16;
81356-18;81356-19; 81356-26; 81356-27;81356-28; 81356-31; 81356-33; 81356-39;
81356-4;81356-40; 81356-41; 81356-43; 81356-44; 81356-5;81356-62; 81356-63;
81356-66; 81356-67;81356-68; 81356-69; 81356-78; 81356-79; 81356-8; 81356-
80;81356-81; 81356-82; 81356-84; 81356-85; 81356-88;81356-89; 81356-98.

Територията на ИП не засяга земи с висока природна стойност.

При детайлно анализиране на базата данни от CORINE 2012P13F14P, 2018 в района на инвестиционното предложение има следните единици земно покритие и земеползване (Фигура 4.1-10):

- Антропогенни обекти – мини, сметища и строителни обекти (1.3);
- Гори (3.1);
- Храстови и/или тревни растителни съобщества (3.2).
- Пасища (2.3)

Фигура 4.1-10 – Земно покритие 2018, класове по ниво 2 за района на ИП.
(<http://www.eea.government.bg/bg/projects/korine-18>)

Фигура 4.1-11 – Местоположение на находище „Люляците“ с начин на ползване на земите в: концесионен контур (червен контур), граници на доказаните запаси (син контур) и 1000 m зона на въздействие – циан контур (по Google Earth).

В границите на концесионната площ и обхват от 1000 m зона на въздействие попадат: земеделски и горски земи, както следва (Фигура 4.1-11):

- 10 бр. земеделски имоти Х категория с НТП „пасища“ с преобладаваща „частна“ собственост;
- 1 бр. земеделски имот Х категория с НТП „Гори и храсти в земеделска земя“;
- 10 бр. горски имоти, от които с НТП „Друг вид дървопроизводителна гора“ - 6 бр., 2

- бр. с НТП „Широколистна гора“ и 2 бр. с НТП „Пасище“. Собствеността е държавна публична и държавна частна;
- 1 бр. нарушена територия с НТП „Кариера за пясък, чакъл и глинни за строителната керамика“.

4.1.6.3 ОЧАКВАНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ

Строителство

С удължаването на срока на концесията и усвояването на необходимите 92.65 dka земи е **необходимо провеждане на процедури** по смяна на предназначението на земи от ГФ и земеделски земи.

Етапът на строителство включва:

- Освобождаване на терена от съществуващата дървесна и храстова растителност;
- При спазване изискванията на Наредба №26/1996 **не е предвидено** изземване на хумусната почва;
- Изземване на откритка и транспортирането ѝ до външно и вътрешно насипища;
- Механично увреждане на почвения профил в границите на изкопните дейности;

Дейността от предвидените изкопни работи през етапа на строителство ще окаже **отрицателно въздействие** върху почвената покривка, изразяващо се в **локално, ограничено по площ, механично увреждане на почвения профил**, в границите на концесионната площ.

Очакваното увреждане на почвите съгласно Инstrukция РД-00-11/1994 г. на МЗ, е класифицирано като Увредени земи:

* Клас I – Нарушени земи

Подобект/Тип увреждане	Вид увреждане	Временно (В) или Постоянно (П)
* Клас I – Нарушени земи		
Блок-1 и Блок-2/ 01. Иззети земни маси	013. Кариери	В*
Външно насипище, Вътрешно насипище 02. Натрупани твърди отпадъци	021. Откритка	В*
* Клас III – Деградирани земи		
Земи извън Блок-1 и Блок-2, но в границите на концесионния контур/ 17. Уплътняване	171. Повърхностно	В

(*) Увреждането на почвите е временно до изпълнение на предвидените дейности по рекултивация

* Клас II – Замърсени земи

Косвеното въздействие върху земите е свързано с отлагане върху почвите на прахови и газови емисии, резултат на разкривните, взривни и добивните работи, преработката на суровината в ТСИ, както и при транспортирането ѝ.

Очаквано въздействие върху земите в радиус до 400 m е възможно и при механичното отлагане на т.н. скален „разлет“, резултат от планираното провеждане на ПВР (8 пъти годишно). Последното **не би повлияло значимо на ползването** на земите предвид факта, че и без провеждане на добивна дейност на територията на пасищата се наблюдават оголени на повърхността варовикови скали и нелесопригодни земи (голини) в горските земи.

Предвид предлаганата циклична технология на добив (отгоре на долу) и посоката на преобладаващите ветрове (виж интегралната годишна роза - **Фигура 4.1-5**) на косвено въздействие от прахови и газови емисии са подложени земите **извън границата на**

концесионната площ, разположени в югозападна и североизточна посока.

Добиваните суровини са карбонатни скали (варовици и доломити) с преобладаващо участие на CaCO_3 . Предвид химичният им състав (**Таблица 4.1-11**), отлаганите прахови емисии върху земите и почвите, разположени по посока на преобладаващите ветрове, **няма да повлияят на качеството и продуктивните способности на земите и почвите**, формирани върху същите почвообразуващи скали, в радиус от 1 km.

Отделяните прахови емисии по химичен състав не се отличават от този на почвите в района, поради което не представляват опасност за промяна на почвените свойства и плодородието на земите.

Концентрациите на газове и летливи компоненти на аерозолите се разсейват бързо в атмосферата. Само незначителни количества от тях могат да попаднат в пряк контакт с почвите в района и е невъзможно възникването на повишени концентрации в тях.

Таблица 4.1-11 – Химичен състав (средна проба) на карбонатните скали - находище „Люляците“.

Химичен състав	Min, %	Max, %	Средно, %
CaCO_3	53.77	54.36	54.07
MgO	0.38	0.38	0.38
Al_2O_3	0.26	0.78	0.24
Fe_2O_3	0.16	0.51	0.52
SiO_2	1.02	1.43	1.23
MnO	0.05	0.05	0.05
Na_2O	0.05	0.05	0.05
K_2O	>0.05	>0.05	>0.05
P_2O_5	0.07	0.08	0.08
SO_3	>0.03	>0.03	>0.03
TiO_2	0.03	0.03	0.03

Замърсяванията с прах и аерозоли от ауспухови газове в процеса на строителство ще са незначителни, ограничени по площ и няма да се отразят върху качеството на земите в съседство.

*** Клас III – Деградирали земи**

Територията на ИП не е застрашена от развитие на физически деградационни процеси – засоляване, вкисляване и алкализиране, преовлажняване. Съществува риск от локални прояви на ерозия.

Експлоатация

В технологичния процес за преработка на суровината **не се предвижда** ползване на вредни химични вещества, които биха могли да доведат до замърсяване, вкисляване и засоляване на почвата.

В заключение: Въздействието върху земите и почвите при реализацията на ИП е пряко при изпълнението на откривните работи през етапа на строителство. Изразява се в необходимостта от промяна на предназначението на горски и земеделски земи. Нарушенията върху земите и почвите ще са механични и дълготрайни, но с локален характер (в рамките на утвърдените запаси на находище „Люляците“ и в границите на концесионната площ) и с възможност за рекултивация на всички работни площадки и берми.

Отлаганите прахови емисии върху земите, разположени по посока на преобладаващите ветрове, **няма да повлияят на качеството и продуктивните способности**

на земите и почвите

Няма необходимост от промяна на площта за изграждане на допълнителна инфраструктура до територията на ТПИ и ТСИ.

Не се предвижда строителство на нови външни пътища, тъй като външния достъп е наличен, а вътрешнокариерните пътища са съществуващи.

4.1.7 ГЕОЛОЖКА ОСНОВА И ЗЕМНИ НЕДРА

4.1.7.1 СТРАТИГРАФИЯ И ЛИТОЛОГИЯ. ОПИСАНИЕ

В геоложкия строеж на находището участват седиментни скали на с различна възраст – кватернер, плиоцен, юра и триас.

Триасът е представен от червени конгломерати, пясъчници и глинести лиски, варовици, доломитизирани варовици, варовити доломити, глинести варовици и мергели. Сред варовиците се срещат примеси от глинести материали. Железните хидрооксиди запълват заедно с калцита множеството пкнати на доломитните варовици и доломитите, като им придават от жълтокафяв до червеникав цвят.

Мергелите са само с триаска възраст. Те са сиви до черни, плътни, често ожелезнени.

Юрските седименти са представени от варовици, пясъчници и алевролити с белезникав до тъмносив цвят. Разкриването им се очаква в по-ниските хоризонти в северния фланг на находището.

Горната юра е представена в карбонатен и флишки фациес.

Карбонатната горноюрска задруга включва варовици с белезникав до тъмно сив цвят съдържащи флинткови ядки. Флишкият тип горна юра е представен от алтерниращи варовици, пясъчници и алевроити.

Плиоценът се разкрива южно от склоновете на планината, представен от заглинени пясъци и чакъли.

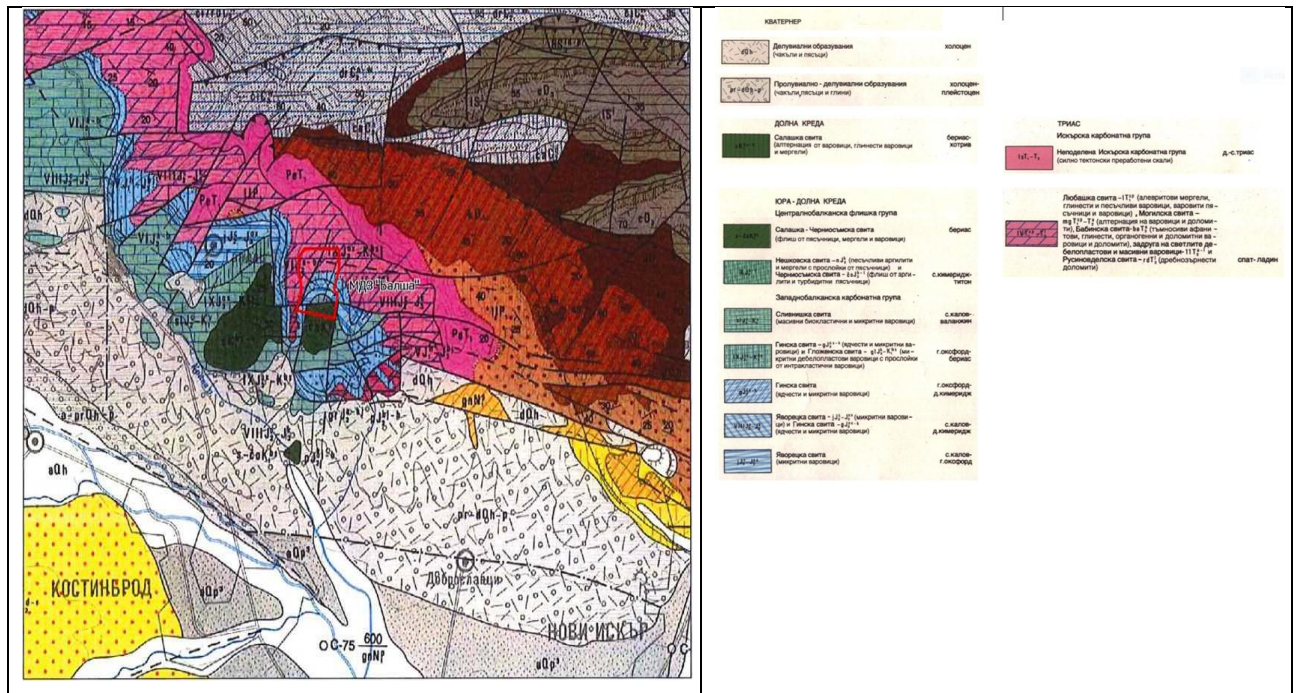
Кватернерните седименти са представени от груби пясъкливи глинени. Те имат делувиялно-пролувиялен генезис. В находището има ясно очертани три зони на изветряне на карбонатните скали: зона на пълна дезинтеграция на скалната маса и превръщането ѝ в груба пясъклива глина с мощност 0,5 – 0,6 m; зона със слабо до средно напукване и зона на свежи скали.

4.1.7.2 ГЕОЛОЖКИ СТРОЕЖ

Находището е изградено от карбонатните задруги на средния и горен триас и горната юра (малм). Става въпрос за варовици и доломити, срещани се твърде рядко в чист вид. Обикновено това са преходи между тези скали. В основата на юрата се срещат пясъчници, които са изключени от запасите. Скалите на юрската карбонатна задруга са по-малко набогатени на теригенен материал, но съдържат твърде много флинткови конкреции.

В триаските седименти особено с отдалечаването на север се констатира повишаване на алевроитовите и глинести компоненти. Установено е и присъствието на мергели.

Разграничаването на литоложките разновидности по възраст е затруднено поради изключителното им сходство що се касае до външния вид. Точното им стратиграфиране е извършено на базата на палеонтологични изследвания.

Фигура 4.1-12 – Геоложка карта на района М 1: 100 000.

Малмските карбонатни скали са обикновено гъсти, дребнозърнести и с мидест лом.

Варовиците са светло до тъмно сиво оцветени и имат масивна текстура. Структурата им е микрозърнеста, псевдо-оолитна или частично прекристализирана. Обикновено са процепени от калцитни прожилки. Примесите са представени от глинести материали. Това важи за ниските хоризонти на триаската карбонатна задруга.

Минералният състав на скалите е: калцит 70-90%, доломит 2-9% и неразтворим остатък 1-21%. Високият процент неразтворим остатък се отнася предимно за глинестите и песъкливи варовици.

Доломитните варовици са преобладаващата маса в проученото находище. Те имат масивна текстура, а структурата им е микрокристална и частично прекристализирала. На цвят скалите са сиво бежови с отклонение към сиво жълт или тъмно сив цвят. Жълтеникавото оцветяване се дължи на железни хидроокиси, които често запълват заедно с калцита множеството пукнатини.

Минералният състав на скалите е: калцит 60-87%, доломит 24-32% и неразтворими вещества от 0.97-21.0%.

Варовитите доломити имат ограничено разпространение. На цвят са сиви, сиво бежови до сиво кафяви. Процентно повече са в триаската карбонатна задруга. Тука именно се срещат мраморизирани пачки, изградени от едри назъбени зърна с дребнозърнеста карбонатна спойка.

В общата маса има деспергирани железноокисни минерали, които определят преходите в цвета. Пукнатините са запълнени с калцит.

Минералният състав е: доломит 68-79%, калцит 19-48% и неразтворими вещества 4-13%.

Доломитите са с триаска възраст. Те са сиво бежови с масивна текстура и микрозърнеста частично прекристализирала структура. Имат мидест лом. В основната маса равномерно са впръснати железни хидроокиси, кварцови зърна и фелдшпати. Минералният

състав на доломитите е: доломит 92%, калцит 3-4% и неразтворими вещества 4-5%.

Мергелите са изключително с триаска възраст. Това са дребнозърнести, плътни, сиви до сиво черни скали на места с неясно слоеста текстура и микрозърнеста структура. При тях често е повишено карбонатното съдържание, което дава основание да се говори за варовити мергели. Освен това те често са ожелезнени. Минералният им състав е: калцит 67-72%, доломит 2-7% и неразтворими вещества от 25-26%.

Във всички материали с малмска възраст се наблюдава присъствието на флинтови конкреции. Те са ясно различни на повърхността, което не може да се каже за свежата скала, извадена от сондажите. За присъствието им в дълбочина съдим по рязкото намаляване на проходката в някои интервали и по-бързото износване на сондажните корони.

Химическият състав на скалите в реда варовик-доломит и вариететите между тях се характеризират със съдържание на калциев карбонат от 66 до 94%, магнезиев карбонат - от 1,5 до 39% и неразтворим остатък от 2 до 4%. Високо е съдържанието на неразтворим остатък в глинестите и пясъкливи варовици, където варира от 12 до 30%

Мергелите съдържат калциев карбонат 74 до 86%, магнезиев карбонат 2% и неразтворим остатък от 12 до 23%.

Повсеместното глинесто покритие колкото и маломощно да е говори категорично за наличието на изветрителни процеси. Степента на изветряне зависи от съдържанието на теригенни компоненти и интензивността на тектонската им обработка.

В находището има ясно очертани три зони на изветряне на карбонатните скали: зона на пълна дезинтеграция на скалната маса и превръщането ѝ в груба пясъклива глина с мощност 0,5 – 0,6 m; зона със слабо до средно напукване и зона на свежи скали.

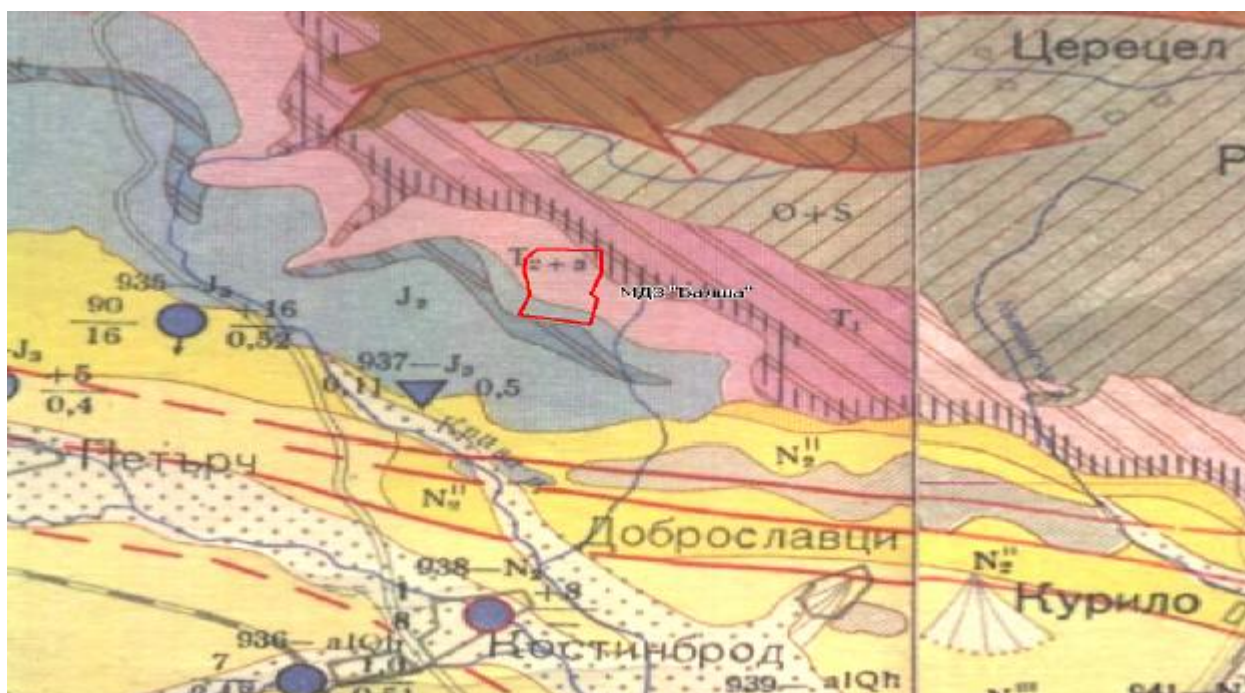
В заключение: ИП предвижда удължаване на срока на концесията с оглед изземване на геоложките запаси, поради което геоложката основа е **пряко засегната. Въздействието е локално, съсредоточено в обхвата на кариерното поле и се ограничава до времеви срок за удължаване на концесията и предвидената за добив дълбочина (кота 825). Въздействието ще е трайно и необратимо. Параметрите за добив се регулират чрез цялостния и годишните работни проекти за добив, които се съобразяват със залягането на подземното богатство и изискванията за неговото пълноценно изземване, поставени в ЗПБ.**

4.1.7.3 ОРОХИДРОГРАФИЯ

ИП предвижда продължаване на добива на доломити и варовици от масива, който е ограничен от запад и изток с дълбоки дерета, които провеждат повърхностни води само в дъждовните периоди от годината.

Водоносността на района е между най-ниските в страната. Максимумът на речния отток е през пролетта (март) поради снеготопенето в оградните планини, което е най-интензивно през ранната пролет.

Поради сравнително високата степен на напуканост на скалите в находището се наблюдава бързо просмукване на атмосферните води, които по пукнатинната система бързо се дренират. Хидрогеоложките условия в находището са сравнително прости и благоприятстват откритата целогодишна експлоатация. Водоносен хоризонт е подсечен в сондаж МС3 на кота 764.2 – под минималната кота на изчисление на запасите (765).

Фигура 4.1-13 – Хидрогеоложка карта на района с очертана концесионна граница на МДЗ „Балша“ (червен контур).

4.1.7.4 ТЕКТОНИКА

Районът на ИП попада в южното бедро на Свогенската антиклинала, оформен е като структура от първи ред през палеозоя и мезозоя.

Нагъвания от по-висок ред се наблюдават в скалите, изграждащи ядрото и особено мантията на антиклиналата. Така в условията на тангенциален натиск са се оформили малки гънки, възседи, навлъци и нормални разседи.

На терена ясно се наблюдават две зони на навличане. Маркират се като мелонити с керемидено червен цвят. Първата зона се намира на север и непосредствено до с. Балша. Втората е добре разкрита на около 500 - 600 m от действащата кариера на ДМЗ „Балша“.

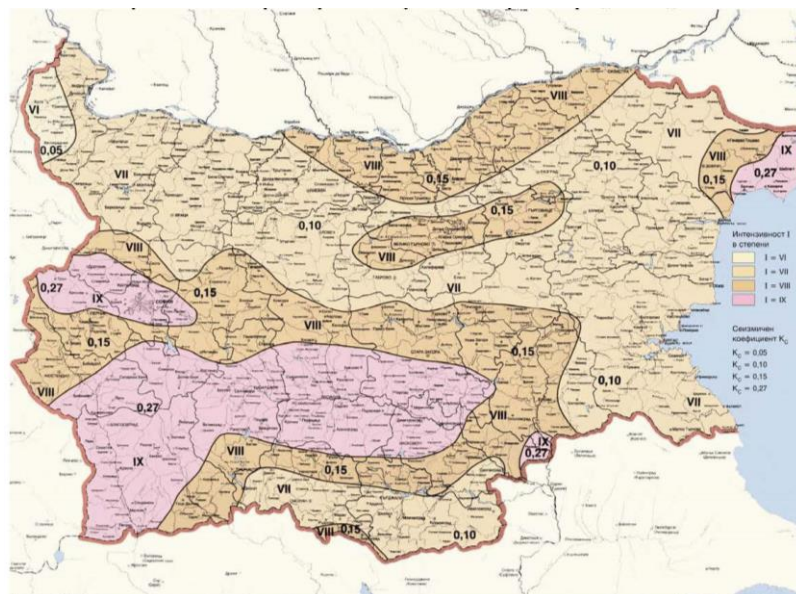
Северно и южно от „Манчо връх“ на терена се наблюдават две добре очертани ивици от интензивно тектонски обработени материали.

На терена са констатирани множество разломи, особено югоизточно от „Манчо връх“. Пукнатинната тектоника е сравнително еднообразна.

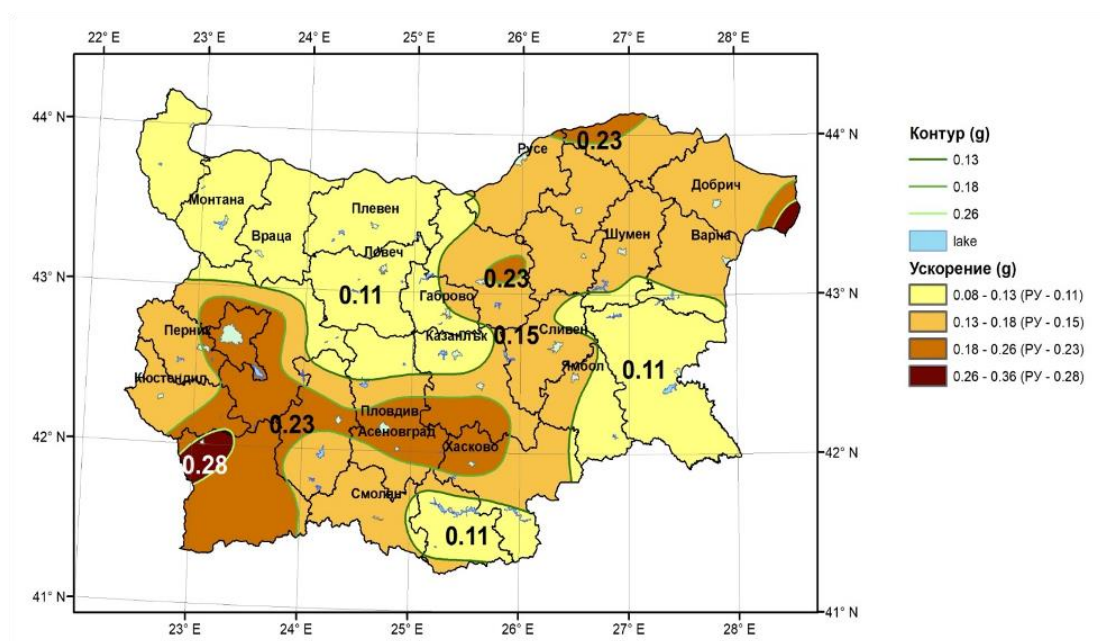
4.1.7.5 СЕЙЗМИЧНА ОПАСНОСТ

Съгласно Картата на сеизмично райониране на Република България за период 1000 години (ДВ. бр.13/14.02.2012г.), територията на ИП попада в област със сеизмична активност от VIII-ма степен по МШК-64 (сеизмична скала „Медведев-Шпонхойер-Карник“ от 1964г.) с **коefficient на сеизмичност е 0.15 (Фигура 4.1-14).**

През 2017 г. е направено най-новото сеизмично райониране на България, което е в съответствие с ЕВРОКОД 8. Това е карта на сеизмичната опасност във вид на стойности на максимално ускорение (g) за период на повторяемост 475 години. Базирайки се на нея се създават нормативни карти за строителство на територията на България. В тъмен цвят са очертани най-сеизмично опасните райони на страната - **Фигура 4.1-15.**

Фигура 4.1-14 – Карта на максимално ускорение (1000 г. период на повторяемост).

Фигура 4.1-15 – Карта на сеизмичната опасност в максимално ускорение (g) за период на повторяемост 475 години.

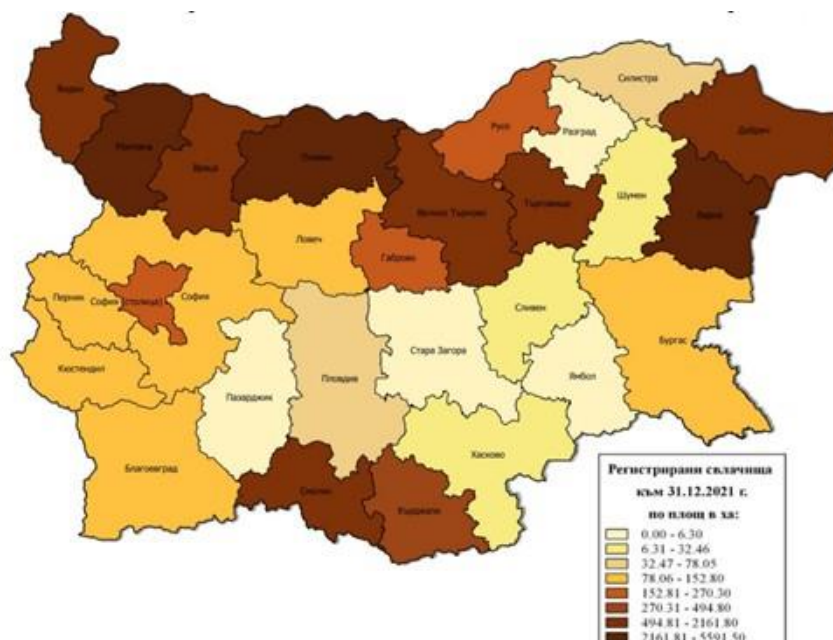
Както се вижда от разпределението на референтното **ускорение** ИП попада в зона със **стойности от 0.23g**. Този факт означава, че се препоръчва повишен контрол относно спазването на нормативните изисквания и отчитане на особеностите на динамичното поведение и реакции на съответните конструкции под въздействието на проектните сеизмични характеристики на съответното място. Обектът на ИП е сеизмично уязвим.

Вероятността от нарушаване устойчивостта на борда на кариерата, както и конструктивната цялост на насипището за почвено-скална откритка е **минимална**, тъй като **проектните им геометрични параметри са съобразени с геотехническите характеристики на масива и съхранявания минен отпадък, сеизмичната активност, и теренната основа.**

4.1.7.6 Свладища

Районът на ДМЗ „Балша“ попада в зона без риск от активиране на свлачищни процеси.

Районирането на територията на страната, по степен на риск от възникване на свлачища е представено на **Фигура 4.1-16**.

Фигура 4.1-16 – Разпределение на площите засегнати от свлачищни процеси, *ha*.

Източник: ИАОС (Картата е изработена в по данни на МРРБ: „Геозащита“ ЕООД – Варна, Плевен и Перник)

4.1.8 ЛАНДШАФТ

4.1.8.1 ОПИСАНИЕ НА ГЛАВНИТЕ ЧЕРТИ НА ЛАНДШАФТА В РАЙОНА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Находище „Люляците“ е разположено в северозападната част на Софийската котловина върху предплиоценското стъпало на южното подножие на Мала планина, която е разклонение от Централната старопланинска верига.

Съгласно Регионалното ландшафтно райониране на България ИП е разположено в Старопланинска област, Западна старопланинска подобласт (**Фигура 4.1-17**).

Ландшафтите в тази част на страната са тип Планински топлоумерени семихумидни, като пряко засегнат е род Карстови билни върху варовици и доломити. Най-голяма площ около кариерата заемат склоновите ландшафти върху Хумусно-карбонатни почви (Рендзини) със смесени гори от горун (*Quercus petraea* L.) и келяв габър (*Carpinus orientalis* Mill.) и гори и храсталаци от келяв габър, граничещи най-често с тревни формации по билните части на района.

Фигура 4.1-17 – Ландшафтно райониране на България.

В района на находището естествено съхранени ландшафти - в чист вид почти не съществуват. Антропогенизацията засяга в една или друга степен всички ландшафти.

- Горските ландшафти обхващат - преобладаващи;
- Пасищни и ливадни ландшафти - слабо застъпени;
- Селищни ландшафти - обхващат населените места, най-близкото от които отстои по въздушен път на повече от 1.5 km
- Комуникационни ландшафти - представени са най-вече от пътищата на републиканската пътна мрежа (РПМ) и от полски пътища за обслужване на земеделските площи.
- Промислени ландшафти - на територията на изградените ТПИ и ТСИ
- Рекреационни ландшафти - не са развити.

Съвременният ландшафт на територията на находище „Люляците“ е антропогенен, в който природните компоненти са преобразувани в резултат на различни форми на провеждана човешка дейност.

За срока на удължаване на концесията до 2040г., антропогенната намеса ще продължи с доразработване на запасите, изразена чрез пряко въздействие върху: геоложка основа (полезното изкопаемо), почви, растителност и. Предвид факта, че при доизземването на запасите **ще продължи** да се формира негативна релефна форма (котлован) в границите на концесионната площ с непрекъснато удължаване в план до хор. 825 м (дъно на запасите), най-съществено функционално и визуално изменение ще претърпява теренът на местността от „горски“ и „пасищен“ ландшафт в „**много силно изменен**“ ландшафт, тип „**миннодобивен**“, който към момента в рамките на концесионната площ е приблизително 28%, представляващ площта на ПИ 78197.115.2 с вид територия *Нарушена*, НТП *За кариера за пясък, чакъл и глини за строителна керамика*.

Ландшафтът в района на находище „Люляците“, в резултат на удължаването на концесионния период, ще продължи да бъде **антропогенно повлиян** докато не приключи **фазата на рекултивация**. Доколкото не се предвижда промяна на концесионната площ с усвояване на нови площи за изграждане на съоръжения и инфраструктура, а ще се работи единствено във вече разкритите терени и в границите на концесионната площ, въздействието

ще бъде **ограничено единствено** върху територията с вече характерния техногенен минен ландшафт от добив на полезни изкопаеми.

Очакваните нарушения на ландшафта ще бъдат **преки, дълготрайни, локални**, със значително преобразуване на всички ландшафтни компоненти, като естествените видове ландшафти в динамиката на функционирането и развитието на кариерата ще се преобразуват в техногенни минни ландшафти. Процесите на изменение са естествено необратими и няма да съществува възможност за самоочистване и самовъзстановяване на ландшафта. След приключване на експлоатацията на запасите, ландшафтът на територията на инвестиционното предложение ще остане трайно в изменено състояние.

С подходящата техническа и биологична рекултивация ще се постигне **частична обратимост и възстановяване функциите на ландшафта** като средообразуваща система, което след време ще позволи територията отчасти да се възстанови и да се впише в съществуващата ландшафтна структура. Променени ще останат земните недра и релефът на територията с формираната негативна релефна форма (котлован). Измененията по същество ще бъдат необратими, тъй като след приключване на експлоатацията на запасите, ландшафтът на територията на инвестиционното предложение ще остане трайно в изменено състояние, независимо от предвидената рекултивация, която обхваща само бермите, площадките и дъното (насипище) на кариерата.

Експлоатацията на ИП не е свързана с прахово и химично замърсяване на ландшафтните компоненти. По химичен състав, праховите емисии няма да се различават от почвообразуващите материали в района. Основен замърсител могат да бъдат двигателите с вътрешно горене на транспортните средства. Не се очаква замърсяване на ландшафтните компоненти, тъй като отделените газове CO, NO_x, CH₄, SO₂ и др. ще бъдат ограничени по обем, в рамките на работния ден.

Основното въздействие ще е от визуално-естетически характер, но чрез подходящо рекултивация и озеленяване полученият антропогенен ландшафт може да придобие благоприятен вид и ландшафтно-екологическа структура. По време на рекултивацията въздействието ще бъде в положителна посока.

4.1.9 БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

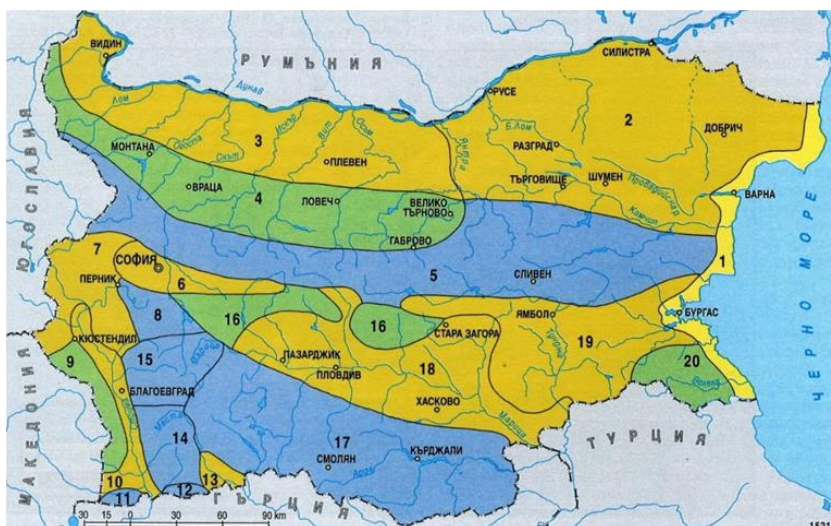
4.1.9.1 РАСТИТЕЛНОСТ

ИП попада в Софийски флористичен район (**Фигура 4.1-18**). За района е характерна растителността, принадлежаща към Балканската флористична провинция на Европейската широколистна горска област.

Районът е зает предимно от горски територии и нископродуктивни необработвани земеделски земи - пасища. В непосредствена близост до обекта земите са предимно горски, заети с широколистни гори - космат дъб (*Quercus pubescens* Willd), габър (*Carpinus orientalis* Mill.) и ниска дървесно - храстова растителност.

Естествената растителност е представена от характерните чисти и смесени издънкови насаждения от Зимен дъб (*Quercus petraea* (Matt.) Liebl.), благуи (*Quercus frainetto* Ten.), габър (*Carpinus orientalis* Mill.), цер (*Quercus cerris* L.), трепетлика (*Populus tremula* L.) и др. със спътници от дива череша/махалебка (*Prunus mahaleb* L.), мекиш (*Acer tataricum* L.), брекина (*Sorbus torminalis* L.), явор (*Acer pseudoplatanus* L.), като на **бедните месторастения** се срещат космат дъб (*Quercus pubescens* Willd.), келяв габър (*Carpinus orientalis* Mill.) и мъждрян (*Fraxinus ornus* L.).

Културите са представени основно от черен бор (*Pinus nigra* Arn.).

1. Черноморско крайбрежие	6. Софийски район	11. Беласица	16. Средна гора
2. Североизточна България	7. Знеполски район	12. Славянка	17. Родопи
3. Дунавска равнина	8. Витоша	13. Долината на Места	18. Тракийска низина
4. Предбалкан	9. Западни гранични планини	14. Пирин	19. Тунджанска хълмиста равнина
5. Стара планина	10. Долината на Струма	15. Рила	20. Странджа

Фигура 4.1-18 – Флористични райони (по Флора на НРБ, *Ит. 1963 в География на България, 2002*).

Според “Класификационна схема на типовете горски месторастения в България” от 2011 година, находище „Люляците“ попада на територията на ТП ДГС „Сливница“ в Мизийската горскорастителна област, Краищенско-Ихтиманска подобласт. Във вертикално отношение заема предпланинския и нископланинския подпояс на Стара планина.

В границите на съществуващата концесионна площ на находище „Люляците“ попадат следните отдели и подотдели на ТП ДГС „Сливница“:

Отдел	подотдел	Вид територия	НТП	Собственост	Дървесен вид
303	1	Горско стопанство	поляна	Държавна публична	
304	х	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Габър
304	1	Горско стопанство	поляна	Частна	
304	у	Селско стопанство	издънков	Стопанисвано от общината	Космат дъб
303	4	Горско стопанство	поляна	Държавна частна	
303	и	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	ф	Селско стопанство	издънков	Общинска публична	Габър
303	в	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Габър
304	м	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	2	Горско стопанство	поляна	Частна	
304	3	Горско стопанство	поляна	Частна	
304	5	Горско стопанство	поляна	Частна	
304	7	Горско стопанство	нелесопр	Държавна частна	
304	8	Горско стопанство	нелесопр	Държавна публична	
304	9	Горско стопанство	кариера	Държавна публична	
304	10	Горско стопанство	нелесопр	Държавна публична	
304	в	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Габър
304	д	Селско стопанство	издънков	Общинска публична	Космат дъб

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕЦЕНЯВАНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ОВОС НА
ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ: УДЪЛЖАВАНЕ НА СРОКА НА КОНЦЕСИЯ ЗА ДОБИВ НА ПОДЗЕМНИ БОГАТСТВА
– СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ - ВАРОВИЦИ И ДОЛОМИТИ ОТ НАХОДИЩЕ „ЛЮЛЯЦИТЕ“

Отдел	подотдел	Вид територия	НТП	Собственост	Дървесен вид
306	3	Горско стопанство	поляна	Частна	
306	4	Горско стопанство	поляна	Частна	
306	5	Горско стопанство	кариера	Държавна публична	
304	12	Горско стопанство	поляна	Частна	
304	т	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	н	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
302	е	Горско стопанство	издънков	Частна	Космат дъб
304	р	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	л	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
303	з	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	ц	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Габър
304	4	Горско стопанство	поляна	Държавна частна	
304	6	Горско стопанство	поляна	Частна	
304	к	Горско стопанство	издънков	Държавна публична	Габър
306	б	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
307	1	Горско стопанство	кариера	Държавна публична	
304	с	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	б	Горско стопанство	издънков	Частна	Космат дъб
304	е	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	о	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	11	Горско стопанство	поляна	Държавна частна	
302	ж	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
304	г	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Габър
304	з	Горско стопанство	издънков	Държавна публична	Космат дъб
306	6	Горско стопанство	нелесопр	Държавна частна	
303	5	Селско стопанство	кариера	Държавна частна	
9309	а	Горско стопанство	издънков	Държавна публична	Космат дъб
304	ж	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
303	ж	Горско стопанство	издънков	Обществени организации	Космат дъб
303	б	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
306	к	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
303	г	Горско стопанство	издънков	Държавна публична	Космат дъб
303	е	Горско стопанство	издънков	Религиозна	Космат дъб
304	п	Горско стопанство	издънков	Държавна частна	Космат дъб
9308	а	Горско стопанство	издънков	Държавна публична	Габър
304	и	Горско стопанство	издънков	Държавна публична	Габър
303	2	Горско стопанство	кариера	Държавна публична	

Дървесната растителност е представена от космат дъб (*Quercus pubescens* Willd) и габър (*Carpinus orientalis* Mill.). В храстовите синузии като доминанти в отделни микрогрупировки участват видовете: Обикновен глог (*Crataegus monogina*), Трънка (*Prunus spinosa*), Шипка (*Rosa canina*), Повет (*Clematis* sp.), Леска (*Corilus colurna*) и др.

Тревната покривка е представена *основно* от черна садина (*Chrysopogon gryllus*),

белизма (*Dichantium ischaetum*), валезийска власатка (*Festuca valesiaca*).

Преобладаващата част от участъка е заета от нискостеблени гори от космат дъб и келяв габър. Останалите площи представляват слабопродуктивни пасища, голини и нелесопригодни земи.

Тъй като не малка част от територията попада сред нископродуктивни земеделски земи, ползвани като „пасища“, то синантропната и рудерална растителност в тях е застъпена значително.

В буферната зона около концесионната площ са установени няколко вида лечебни растения, които са част от Приложение към чл. 1, ал. 2 от Закона за лечебните растения:

- *Achillea millefolium* L., Бял равнец, Сем. Asteraceae - растение, типично за Северното полукукло. Белият равнец расте с височина от 30 до 100 cm. Лесно се отглежда, дори в бедна на хранителни вещества почва, стига да е достатъчно дренирана. Също така се развива нормално в песъчливи или солени почви и влажни гори с глинести почви. Билката се състои от едно до няколко стъбла, които обикновено са грапави. Листата са мъхести, равномерно разпределени по стъблото, като тези, близо до неговата основа, са най-големи. Дължината им е 5–20 cm. Съцветието има от 4 до 9 цвята в гроздове с плосък връх, които са бели до бледо розови. Цъфтежът обикновено е от юни до август. Плодовете са подобни на ядки, които съдържат семе;
- *Convolvulus arvensis* L., Грамофонче, полска поветица - многогодишно тревисто растение. Стеблото е пълзящо или увивно, до 1 м дълго. Листата са последователни на дръжки, в основата копиевидни или стреловидни, продълговато яйцевидни до ланцетни или линейни. Цветовете са по 1 - 3 в пазвите на листата на дълги дръжки. Венчето е фуниевидно, бяло или розово с 5 надлъжни тъмни ивици. Плодът на поветицата е кълбеста разпуклива кутийка. Билката цъфти през април до октомври. Полската поветица расте по тревисти и храсталачни места, край пътищата и като плевел в нивите. Разпространена е в цялата страна докъм 1000 m надморска височина;
- *Rosa canina* L., Шипка - вид диворастяща роза. Тя представлява многогодишен, бодлив, силно разклонен храст със стъбла, достигащи 1 до 5 m дължина. Шипката цъфти през месеците май до юли, цветовете са бледорозови до бели с диаметър 4 – 6 cm и с по пет венчелистчета. Плодовете (шипки) узряват през есента и са овални, червено-оранжеви, с размер 1 – 2 cm, месести, пълни с множество мъхести семена. Разпространена е в по-голямата част на Европа (но без северна и централна Русия и без северната част на Скандинавския полуостров) и в по-умерените части на Югозападна Азия и северозападна Африка. Натурализирана е в части на Северна Америка и в Централна Азия. В България се среща из храсталаци и тревисти склонове, край реки, в равнините и планините до 2000 m надморска височина из цялата страна;
- *Verbascum densiflorum*, Лопен - двугодишно тревисто растение гъсто покрито с меки сиви власинки. През първата година растението развива листна розетка, а през втората - изправено, просто, облистено цветоносно стъбло. Стъблата са високи до 200 cm. Листата върху стъблото са последователно разположени, низбягващи - листната петура продължава надолу по стъблото и под мястото на закрепване на листа, като е сраснала с него. Цветовете с 5-делно жълто венче с диаметър 3.5-5 cm. Тичинките са 5, сраснали с венчето. Цветовете са събрани в гроздовидни съцветия. Цъфти юни - септември.

Местообитанията на посочените видове са в много добро състояние, **без видими**

следи от запрашаване на околната растителност.

Естествената растителност в района е силно антропогенизирана. Преобладават ксеротермни горски и тревисти формации и по-ограничено са застъпени мезофитните екосистеми.

ИП **не засяга** консервационно значима територия и такава с богата и разнообразна растителност. Основно, засегнатите площи през етапа на удължаване на концесионния период са със статут на горски земи.

При реализирането на ИП въздействието върху растителността се очаква основно през етапа на **строителство (откривните работи)**. Няма данни в участъците да се засегнат консервационно значими видове.

Пряко засегнати от бъдещите добивни работи, с удължаване срока на концесията са земи, попадащи в териториалния обхват на ДГС „Сливница“.

Трайно и необратимо ще бъде засегната растителността на територията на добивните работи (92.650 dka), като тя е представена от нископродуктивна горскодървесна растителност, вторични формации на изоставени земеделски земи (X категория) ползвани като пасища.

Съществува **слаба вероятност** от промяна в естествения състав на растителността, граничеща с концесионната площ. Друга вероятност за неблагоприятно въздействие върху флората е промени в абиотичните фактори на средата, което може да доведе до загуба на индивиди от определен вида за сметка на друг и трайна промяна в характера на съобществото. Предвид ограничения пространствен обем на откривните работи (само в границата на геоложките запаси), тези въздействия ще бъдат локални с малък обхват и степен.

С изпълнението на биологичната рекултивация въздействието ще се минимизира и вероятността за инвазия на видове ще е сведена до минимум.

4.1.9.2 ФАУНА

По отношение на фауната Софийската котловина, където се намира ДМЗ „Балша“ и където ще се реализира ИП, заема преходно положение между Стара планина и Средногорието. От дребните бозайници най-широко разпространение имат гризачите. Разпространени са влечугите и земноводните, и се наблюдава сравнително разнообразен птичи свят. Насекомите показват значително разнообразие.

Макар и не пълен видовият състав на гръбначната фауна в района на обекта е представен от:

- *Земноводни*: зелена крастава жаба (*Bufo viridis*) и др.
- *Влечуги* - Смок мишкар (*Elaphe longissima*), Усойница (*Vipera berus*), Пепелянка (*Vipera ammodytes*), Степен гущер (*Podarcis muralis*), зелен гущер (*Lacerta viridis*);
- *Птици* - Черен бързолет (*Apus apus*), Селска лястовица (*Hirundo rustica*), Градска лястовица (*Delichon urbicum*), Домашна червеноопашатка (*Phoenicurus ochrurus*), Сврака (*Pica pica*), Чавка (*Corvus monedula*), Кадънка (*Carduelis carduelis*), Домашно врабче (*Passer domesticus*), Полско врабче (*Passer montanus*) и др.;
- *Бозайници* - Обикновена (сива) полевка (*Microtus arvalis*), Домашно куче (*Canis familiaris*), Лисица (*Vulpes vulpes*), Язовец (*Meles meles*), Златка (*Martes Martes*) и др.

➤ *Загуба/увреждане на местообитания:*

Въздействието ще бъде ограничено предимно в обхвата на добивния участък. Площта, която потенциално ще бъде засегната представлява относително малък дял от общото

разпространение на подобни местообитания в района. Местообитанията в непосредствена близост до дългогодишно функциониращата кариера вече са подложени на различни антропогенни влияния, което вероятно е довело до намаляване на тяхното качество и природозащитна стойност. Очакваната загуба на местообитания се оценява като незначителна. Праховите емисии могат да влошат качеството на местообитанията. Предвид дългогодишната експлоатация на находището, съществуващото ниво на прахови емисии вече е формирало определен модел на разпространение и въздействие, към който видовете в близост са се адаптирали. Тъй като инвестиционното предложение не предвижда увеличаване на интензивността на добива или промяна в технологията, не се очаква промяна в праховото натоварване. Въздействието е локално и краткосрочно — натрупаният прах се отмива с дъжда. То ще се редуцира от предвидените мерки за оросяване при сухо време. **Очакваното въздействие върху качеството на местообитанията е незначително.**

➤ *Фрагментация и бариерен ефект:*

Фрагментацията може да засегне основно влечуги, както и земноводни с предимно сухоземен начин на живот. ИП засяга малка площ с потенциални местообитания на разглежданите видове. Кариерата представлява бариера за придвижване на земноводни и влечуги. Към момента, не се очаква значителен допълнителен бариерен ефект. **Фрагментацията и бариерният ефект ще са незначителни.**

➤ *Загуба на индивиди:*

Възможно е единични индивиди да попаднат в рамките на кариерата. При извършване на добивните работи и при преминаване на транспортна техника, съществува вероятност за унищожаване на индивиди. Въздействието може да възникне единствено в резултат на инциденти и няма да окаже влияние върху числеността на популациите на земноводните и влечугите. **Очакваното въздействие е незначително.**

Предвидената за реализирането на ИП територия попада в УТМ 10 x 10km квадрат FN84 от изготвения от БЗДП, атлас на гнездящите в България птици, който е съставен след продължителни проучвания (повече от 50 години) и продължава да се осъвременява в електронен вариант.

Дейностите по експлоатацията ще предизвикат пряко унищожаване на гнездови, хранителни местообитания, местообитания за почивка, за укрития и др. Поради изменения в другите компоненти на околната среда (осветяване, шум, вибрации, хидрологични промени) е възможно да настъпят обратими или необратими промени в характеристиките на обитаваните от видовете територии, но **експлоатацията като самостоятелна дейност няма да доведе до сериозно безпокойство на животинските видове**, които ще са мигрирали в етапа на строителство.

В заключение може да се посочи следното:

- Сред идентифицираните видове **липсват такива**, упоменати в Червената книга на Р България.
- Сред фауната **не се забелязват** отклонения както в качествено, така и в количествено отношение. Зелената крастава жаба е защитен вид, но се среща повсеместно в района и нарушаването на локалното ѝ местообитание няма да се отрази на популацията.
- Хранителните вериги в обследвания район **не са прекъснати** и функционират нормално за подобни урбанизирани територии.
- Фрагментация и бариерен ефект не се очакват.
- Незначителни въздействия от увреждане на местообитанията и загуба на

индивиди.

4.2 ВЕРОЯТНОСТ, ИНТЕНЗИВНОСТ, КОМПЛЕКСНОСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО.

Отчитайки вероятността на въздействията да се проявят, то те се разделят на такива, които са:

- с голяма вероятност да се проявят;
- с малка вероятност да се проявят.

Вероятна е появата на въздействие при реализация на инвестиционното предложение по отношение на компонентите на околната среда: *почви, ландшафт, растителен и животински свят*. Въздействието е локално по време на строителството (откривни работи) добив. По време на ПВР има епизодично въздействие по отношение на *атмосферния въздух*.

Интензивността на въздействията се разделя на:

- *Висока* - въздействията се проявяват тогава, когато рецепторите се отличават с висока чувствителност. Структурите и функциите на приемната среда са напълно засегнати. Промените на структурите/функциите са видими. Ефектите от проявата на въздействие надхвърлят границите на естествената променливост, причинявайки обратими за дълги периоди от време или необратими смущения;
- *Средна* - въздействията се проявяват тогава, когато рецепторите се отличават със средна чувствителност. Рецепторните структури и функции са засегнати, но основната структура/функция не е засегната. Ефектите от въздействието надхвърлят естествените граници на изменчивост на рецептора, а времето за възстановяване е средно;
- *Ниска* - въздействията се проявява само тогава, когато рецепторите се отличават с ниска чувствителност. Въздействието може да се предвиди, но обикновено е на границата на откриване или в непосредствена близост до нея и не води до трайни промени в структурите и функциите на рецептора. Ефектите от въздействието попадат в естествените граници на променливост, без необходимост от възстановяване на рецептора.

По отношение на комплексността си въздействията се разделят на:

- *Комплексни* - когато върху съответния компонент на околната среда е възможна проява на съчетание/серия от идентифицираните въздействия, обединени като една цялост, вкл. и комбинирание/кумулиране на въздействията от отделните проектни елементи;
- *Некомплексни*.

По отношение на Вероятността, интензивността и комплексността на въздействието, от реализацията на ИП може да се обобщи следното:

Въз основа на идентифицираните въздействия разгледани в Раздел 4, може се обобщи, че с продължаването на добивните дейности в находище „Люляците“ за срока на продължаване на концесията, **няма вероятност да се появи въздействие, което ще е с преобладаващо висока до средна интензивност и няма да е комплексно.**

4.3 ОЧАКВАНОТО НАСТЪПВАНЕ, ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТТА, ЧЕСТОТАТА И ОБРАТИМОСТТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО.

4.3.1 АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Въздействието е пряко - за работещите на обекта и без такова за населението от

близките населени места; локално, за работещите на работните участъци; ежедневно, в рамките на работния ден и периодично при ПВР; временно, по време на работния ден и еднократно за ПВР; без кумулативен ефект.

4.3.2 Води

Няма въздействие върху повърхностните водни тела.

Няма въздействие върху качествените показатели на подземното водно тяло. Въздействието (количествено) от водовземане от подземните води ще продължи и през новия концесионен срок (15 години) до закриването. Въздействието ще бъде с **постоянна честота**. Поради това, че подземните води са възобновяем ресурс, **въздействието ще бъде обратимо**.

4.3.3 Почви

Въздействието върху земите и почвите при реализацията на ИП е пряко при изпълнението на откривните работи през етапа на строителство. Нарушенията върху земите и почвите ще са механични в етапа на строителството, с локален характер (в рамките на утвърдените запаси на находище „Люляците“ и в границите на концесионната площ) и с възможност за рекултивация на всички работни площадки и берми. Замърсяване на почвите от дейностите по изпълнение на концесията не се очаква. Без кумулативен ефект.

4.3.4 ГЕОЛОЖКА ОСНОВА

Въздействието е локално (в обхвата на кариерното поле) и се ограничава до времеви срок за удължаване на концесията и предвидената за добив дълбочина (кота 825). Въздействието ще е трайно и частично обратимо с предвидените обратни насипи в котлована на кариерата.

4.3.5 ЛАНДШАФТ

Кариерата е в експлоатация от дълги години, поради което ландшафтът е сменил трайно своите функции. С удължаването на концесионния срок няма да има нови въздействия, различни от досегашните. Въздействието е локално, в рамките на концесията с продължителност от 15 години и обратимост след изпълнение на предвидените рекултивационни мероприятия.

4.3.6 БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И НЕГОВИТЕ ЕЛЕМЕНТИ, И ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ

Кариерата е в експлоатация от дълги години, поради което на терена, предмет на концесията, няма ценни животински и растителни видове. С удължаване на срока на концесията няма да има промяна. Въздействието ще е локално, ограничено по площ и обратимо с изпълнение на предвидените подходящи за условията рекултивационни мероприятия.

4.3.7 Шум

Въздействието ще е пряко - за работещите на обекта и без такова за жителите на най-близко разположените населени места; локално, в рамките на концесията; ежедневно, в рамките на работния ден и периодично при ПВР; временно, по време на работния ден и еднократно за ПВР; Кумулативни и комбинирани въздействия - не се очакват.

4.3.8 НАСЕЛЕНИЕТО И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ

Удължаването на концесионния срок за експлоатация на находището ще се реализира,

без да застрашава здравното състояние на населението от околните населени места в краткосрочен и дългосрочен план.

4.4 КОМБИНИРАНЕТО С ВЪЗДЕЙСТВИЯ НА ДРУГИ СЪЩЕСТВУВАЩИ И/ИЛИ ОДОБРЕНИ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.

Отдалечеността и релефните особености на находище „Люляците“ **не предполагат кумулативни въздействия** от провежданите дейности с другите действащи на територията на община Костинброд кариери („Градец“, „Лисия“ и „Целовижда“).

4.5 ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ЕФЕКТИВНО НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА

Атмосферен въздух. Ефективно намаляване на въздействията ще се постигне чрез недопускане на прахово замърсяване, чрез осигуряване на оросяване на откритите прахови площадки при неблагоприятни метеорологични условия (напр. силен вятър) и спазване на изисквания на чл. 70 от Наредба 1 от 27 юни 2005г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии за ограничаване на емисиите на прахообразни вещества при товарене и разтоварване, складиране и преработка на твърди прахообразни материали условията на при работа с прахообразни материали.

Води. Възможността за ефективно намаляване на въздействията върху подземните води при водовземане произтича от рационалното използване на водния ресурс в съответствие с издадено разрешително за водовземане.

Геоложка основа. В ИП е предвидено ефективно използване на изкопните материали за обратна засипка на отработеното пространство.

Почви. Част от добитата откритка от територията на площадката ще се оползотворява за целите на рекултивацията на нарушените терени.

Ландшафт. С предвиденото цялостно озеленяване на насипищата (вътрешно и външно) и бермите на котлована ще се минимизира в значителна степен въздействието върху ландшафта.

Биологично разнообразие. С предвидените дейности по техническа рекултивация ще се създадат условия за възстановяване на биологичното разнообразие с подходящо избрана (биологична рекултивация) за конкретните условия.

4.6 ТРАНСГРАНИЧЕН ХАРАКТЕР НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО.

Реализирането на предвидените с инвестиционното предложение дейности не предполага появата на трансгранично въздействие по отношение на който и да е компонент на околната среда.

4.7 МЕРКИ, КОИТО Е НЕОБХОДИМО ДА СЕ ВКЛЮЧАТ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, СВЪРЗАНИ С ИЗБЯГВАНЕ, ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ ИЛИ КОМПЕНСИРАНЕ НА ПРЕДПОЛАГАЕМИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ОТРИЦАТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ.

В долната таблица са представени мерките, предвидени в ПУРБ 2022 - 2027 г., които трябва да се спазват при реализиране на ИП за постигане на екологичните цели, съгласно Писмо с изх. № ПУ-01-337-(1) от 05.05.2025 на директора на БДДР.

Код на мярката	Наименование на мярка	Действия за изпълнение на мярката	Код на действие
GD_1	Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и влошаване	Забрана или ограничаване на дейности, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества или други замърсители в подземните води, включително и разкриването на подземните води на повърхността чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водно тяло	GD_1_2
RM_2	Опазване на химичното състояние на подземните води от замърсяване и влошаване	Забрана за извършване на дейности, водещи до отвеждането в подземните води на опасни вещества	RM_2_2
RM_9	Предотвратяване на влошаването на състоянието на водите от проекти и дейности на етап инвестиционно предложение	Недопускане реализацията на инвестиционни предложения, водещи до негативна промяна на състоянието на водните тела	RM_9_2

Мерките, които следва да се имат предвид за намаляване на отрицателните въздействия върху компонентите и факторите на околната среда при реализацията на инвестиционното предложение са посочени по-долу.

4.7.1 ПРОЕКТИРАНЕ И СТРОИТЕЛСТВО

- При строителството да не бъдат засягани повече от определените в документацията площи на терена;
- Изгребната яма за отвеждане на отпадъчните води да отговаря на техническите и санитарно-хигиенните изисквания и да бъде изградена от водонепропусклив материал.
- Разработка и актуализация на аварийния план и процедурите за неговото усвояване и реализиране от персонала. Аварийният план да се съгласува и изпълнява с компетентните органи.
- Товаренето и транспортирането на готовата продукция да се извършва според чл. 70 на Наредба 1/2005, а именно да са покрити (без разпращаване и разпиляване) и преминаването през населени места да е с ниска, но постоянна скорост.
- Използваната механизация и транспортните средства да отговарят на стандарт за емисии в изгорелите газове от ДВГ Евро IV най-малко.
- Преди започване на строителни работи в даден участък от площадката, съответният терен да бъде оглеждан за наличие на екземпляри от бавно подвижни животински видове. Ако такива екземпляри бъдат открити, те да бъдат изнасяни и пускани в района извън границите на терена на инвестиционното предложение.
- Да не се допуска сеч на дървета и храсти, увреждане и замърсяване на съседни на терена на инвестиционното предложение площи.

4.7.2 ЕКСПЛОАТАЦИЯ

- Оросяване на работните прахоотделящи площи (ако е приложимо) при сухо и ветровито време с оглед намаляване на праховите емисии;
- Прилагане на вътрешни правила за безопасност и на правила за проверка на оборудването и на превантивна поддръжка;
- Да се изготви схема за събиране, временно съхраняване и транспортиране на отпадъците, образувани при експлоатацията на обекта, която да отговаря на нормативните изисквания по управление на отпадъците;
- Генерираните отпадъци да се предават само на оператори, притежаващи съответни разрешителни по ЗУО, въз основа на договори;
- Да се спазват изискванията за доставка, транспорт, съхранение и дейности с нефтопродукти – горива и масла. При доставката им да се изискват съответни сертификати;
- При възникнали аварии, нанесените щети да се отстраняват незабавно;
- Редовно техническо обслужване на механизацията с оглед намаляване на риска от аварии и изтичане на ГСМ;
- За отпадъчните води от изгребвана яма да се осигури периодично извозване от лицензирана фирма и предаване в канализационна система за последващо третиране;
- Да не бъде допускано замърсяването на площта на обекта и съседните му терени с различни нежелани продукти –гориво-смазочни материали, битови отпадъци и пр.;
- Да не се допуска умишлено преследване и унищожаване на животински видове. При установяване на такива в работната зона, по възможност да се изнасят в съседни територии;
- Маркиране на всички възможни места, застрашаващи човешкия живот;
- Периодични инструктажи и обучение по спазването на изискванията за безопасни и здравословни условия на труд;
- Осигуряване на необходимите лични предпазни средства и контрол за ползването им;
- На работните места, където има замърсяване на околния въздух с прах, да се осигурят и ползват противопрахови маски;
- Да продължи провеждането на регулярен мониторинг на КАВ и шум в работната среда на територията на обекта;
- Службата по трудова медицина, обслужваща фирмата, ежегодно да изготвя подробен анализ за въздействието на работната среда върху здравния статус на работещите.

4.7.3 ЗАКРИВАНЕ И РЕКУЛТИВАЦИЯ

- Закриването и рекултивацията на обекта да се изпълняват съобразно одобрени от МЕ проекти и утвърдени графици;
- Да се полагат отгледни грижи за растителността от озеленените площи.

5 ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС КЪМ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Със съобщение от 15.05.2025 г. РИОСВ – София, на основание чл. 95, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и чл. 4, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда на интернет страницата на инспекцията е осигурен обществен достъп до уведомление за инвестиционно предложение за „Удължаване на срока на концесия за добив на подземни богатства - строителни материали - варовици и

доломити от находище „Люляците“, разположено в землищата на с. Балша, Столична община, област София (столица), с. Царичина, община Костинброд, Софийска област и с. Драговищица, община Костинброд, Софийска област, с възложител МДЗ „БАЛША“ АД.

Становища, мнения и/или възражения относно реализацията на инвестиционното предложение се приемат в деловодството на РИОСВ – София, представени лично и/или изпратени с пощенски оператор и/или по електронна поща riosv@riew-sofia.org.

До настоящия момент на изготвяне на информацията за преценяване на необходимостта от ОВОС няма постъпили становища по инвестиционното предложение.

6 ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1 – Писмо РИОСВ-София – изх. № 2509-508-4/16.05.2025 г.;

ПРИЛОЖЕНИЕ 2 – Писмо БД „Дунавски район“ - изх. № ПУ-01-337-(1)/05.05.2025 г.;

ПРИЛОЖЕНИЕ 3 – Концесионен договор;

ПРИЛОЖЕНИЕ 4 – Решение № 3492/02.02.2022 г. на Басейнова дирекция „Дунавски район“ е продължен срока на действие;

ПРИЛОЖЕНИЕ 5 – ПУМО; МЕ писмо с изх. № Е-26-М-366/18.03.2024г. съгласуване, предоставения от МДЗ „Балша“ АД План за управление на минните отпадъци (ПУМО); Отчет изпълнение на ПУМО;

ПРИЛОЖЕНИЕ 6 – Положението на минните работи в края на удължения срок на предоставяне на концесията;

ПРИЛОЖЕНИЕ 7 – Акт за държавна собственост № 3012 от 24.11.1995г;

ПРИЛОЖЕНИЕ 8 – писмо РИОСВ-София с изх. № 7313/20.08.2024 г. – собствен мониторинг прахови емисии; Протоколи от собствен мониторинг на прахови емисии;

ПРИЛОЖЕНИЕ 9 – Паспорт ПВР;

ПРИЛОЖЕНИЕ 10 – Писмо РИОСВ – София, изх. № 7309/20.08.2024 г.– собствен мониторинг шум; Протоколи от собствен мониторинг на емисии от шум;

ПРИЛОЖЕНИЕ 11 - Заявление за продължаване на срока на предоставената концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – варовици и доломити от находище „Люляците“